

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning som gäller omorganisering av Forststyrelsen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att det stiftas en ny lag om Forststyrelsen. Samtidigt föreslås det att nuvarande lag med samma namn upphävs. Forststyrelsen ska fortfarande styras av jord- och skogsbruksministeriet och vara ett statligt affärsverk inom ministeriets förvaltningsområde. Forststyrelsen kommer att vara ett genom den föreslagna lagen om Forststyrelsen inrättat statligt affärsverk på vilken inte tillämpas lagen om statliga affärsverk 2010. Forststyrelsen kommer att vara ett statligt affärsverk enligt 84 § 4 mom. i grundlagen om vilken utfärdas närmare bestämmelser genom lagen om Forststyrelsen. När det gäller skötseln av ärenden som hör till miljöministeriets förvaltningsområde styrs Forststyrelsen av miljöministeriet.

Forststyrelsens allmänna uppgift är att som innehavare av statens land- och vattenområden sköta, använda och skydda statens jord- och vattenegendom som den förvaltar på ett hållbart sätt. Forststyrelsen bedriver affärsverksamhet inom det ekonomiska utnyttjandet av statens jord- och vattenegendom som anvisats i dess besittning samt genom att administrera aktierna i de dotter- och intressebolag som bedriver affärsverksamhet som ansluter till besittningen av jord- och vattenegendomen. Skogsbruk och annan affärsverksamhet som sker på marknadsvillkor ska Forststyrelsen bedriva genom de dotterbolag som den äger. Genom propositionen uppfyller man kraven på konkurrensneutralitet som gäller Forststyrelsen som ett statligt affärsverk. Forststyrelsen ska sköta de offentliga förvaltningsuppgifterna i en från affärsverksamheten fristående enhet för offentliga förvaltningsuppgifter.

Utgifterna för de offentliga förvaltningsuppgifterna ska finansieras med anslag i statsbudgeten och de intäkter som kommer från skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna.

De samhälleliga förpliktelser som gäller Forststyrelsens verksamhet förblir oförändrade. Som ett väsentligt led i att sköta och använda naturresurserna på ett hållbart sätt ska Forststyrelsen i en tillräckligt hög grad iakttä skyddet och en ändamålsenlig ökning av den biologiska mångfalden tillsammans med de övriga målen för verksamheten. Ytterligare ska Forststyrelsen beakta de krav som användningen av naturen för rekreation och främjandet av sysselsättningen ställer. Skötseln, användningen och skyddet av naturresurser som Forststyrelsen förvaltar ska samordnas så att förutsättningarna för samekulturen inom samernas hembygdsområde och förutsättningarna för renskötseln inom renskötselområdet enligt renskötsellagen tryggas. Riksdagen ska fortfarande godkänna Forststyrelsens viktigaste servicemål och andra verksamhetsmål.

De samhälleliga förpliktelserna ska iakttas i samband med att man ställer upp Forststyrelsens servicemål och andra verksamhetsmål. I lagen införs också bestämmelser om rekreationsanvändningens, forskningens, utbildningens, försvarsmaktens och gränsbevakningsväsendets markanvändningsbehov. För förluster som beror på förpliktelser byggda på förhållandet mellan beställare och producent tas ut en ersättning enligt verkligt värde.

För att uppfylla kraven enligt Europeiska unionens konkurrenslagstiftning innehåller propositionen ett förslag till lag om statens skogsbruksaktiebolag. Enligt propositionen ska statsrådet bemyndigas att överlåta den icke överförbara rätten att bedriva skogsbruk på sådan jord- och vattenegendom som Forststyrelsen förvaltar och för vilken gäller avkastningskrav, Forststyrelsens affärsverksamhet inom skogsbruk samt annan lös skogsbruksegendom till aktiebolaget

under bildning. Statsrådet ska bestämma vilken egendom som ska överlåtas och värdet av den samt villkoren för överlåtelsen. När aktiebolaget bildas tecknar Forststyrelsen alla aktier i det för statens räkning och administrerar bolaget. Den statliga jord- och vattenegendomen som Forststyrelsen förvaltar förblir i statens direkta ägo.

I samband med lagen om Forststyrelsen föreslås det dessutom att hänvisningarna till statliga affärsverk i lagen om fiske, lagen om rätt att överlåta statlig fastighetsförmögenhet, lagen om statsbudgeten, handelsregisterlagen, lagen om skydd för växters sundhet, landsvägslagen, banlagen, lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal, lagen om offentlig upphandling, lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling samt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner ändras så att man i lagstiftningen allmänt nämner statligt affärsverk utan omnämnande av lagen om statliga affärsverk.

Propositionen hänför sig till den första tilläggsbudgetpropositionen för 2016 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 15 mars 2016.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	3
ALLMÄN MOTIVERING	6
1 INLEDNING.....	6
2 NULÄGE	7
2.1 Lagstiftning och praxis.....	7
2.1.1 Forststyrelsen	7
2.1.2 Affärsverkslagen 2010	12
2.1.3 Bolagisering av kommunala affärsverk.....	13
2.2 Bedömning av nuläget	13
2.3 Förvaltning av statliga skogar i vissa andra länder	14
2.3.1 Sverige.....	14
2.3.2 Norge.....	15
2.3.3 Tyskland.....	15
2.3.4 England.....	16
2.3.5 Frankrike	16
2.3.6 Estland.....	17
2.3.7 Österrike	17
2.3.8 Irland	17
2.3.9 Republiken Tjeckien	18
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	18
3.1 Målsättning	18
3.2 Alternativ	18
3.2.1 Inledning.....	18
3.2.2 Offentlighetsorgan	18
3.2.3 Myndighet	19
3.2.4 Specialaffärsverk.....	19
3.3 De viktigaste förslagen.....	20
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	22
4.1 Ekonomiska konsekvenser.....	22
4.1.1 Konsekvenser för statsfinanserna.....	22
4.1.2 Konsekvenser för Forststyrelsekoncernen.....	22
4.1.3 Konsekvenser för företagen.....	24
4.2 Konsekvenser för personalen.....	24
4.2.1 Affärsverket.....	24
4.2.2 Bolagiseringen av affärsverksamheten inom skogsbruk	25
4.3 Konsekvenser för myndigheterna	25
4.4 Samhälleliga konsekvenser	26
4.4.1 Konsekvenser för miljön	26
4.4.2 Regionala konsekvenser	26
4.4.3 Övriga samhälleliga konsekvenser	27
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	28
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	28
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats.....	28
6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	37
DETALJMOTIVERING	38
1 LAGFÖRSLAG	38
1.1 Lag om Forststyrelsen.....	38

1 kap.	Allmänna bestämmelser	38
2 kap.	Forststyrelsens uppgifter	38
3 kap.	Förpliktelser gällande verksamheten	45
4 kap.	Styrningen av Forststyrelsen	48
5 kap.	Forststyrelsens organisation och förvaltning	50
6 kap.	Skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter	53
7 kap.	Forststyrelsens ekonomi	60
8 kap.	Forststyrelsens personal	64
9 kap.	Forststyrelsens bokföring, bokslut och revision	66
10 kap.	Särskilda bestämmelser	70
11 kap.	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	72
1.2	Lagen om statens skogsbruksaktiebolag	75
1.3	Lagen om fiske	81
1.4	Lagen om rätt att överlåta statlig fastighetsförmögenhet	81
1.5	Lagen om statsbudgeten	81
1.6	Handelsregisterlagen	82
1.7	Lagen om skydd för växters sundhet	82
1.8	Landsvägslagen	82
1.9	Banlagen	82
1.10	Lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal	83
1.11	Lagen om offentlig upphandling	83
1.12	Lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling	83
1.13	Lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner	83
2	NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	83
3	IKRAFTTRÄDANDE	84
4	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	84
4.1	Forststyrelsens affärsverksmodell	84
4.2	Ställningen för den enhet som svarar för de offentliga förvaltningstjänsterna	85
4.3	Offentliga förvaltningsuppgifter som ges andra än myndigheter	86
4.4	Överlåtelse av statlig fastighetsförmögenhet	86
4.5	Delegering av behörighet som gäller statlig fastighetsförmögenhet	87
	LAGFÖRSLAG	89
	Lag om Forststyrelsen	89
	Lag om statens skogsbruksaktiebolag	104
	Lag om ändring av 45 § i lagen om fiske	107
	Lag om ändring av 1 § i lagen om rätt att överlåta statlig fastighetsförmögenhet	107
	Lag om ändring av 4 § i lagen om statsbudgeten	108
	Lag om ändring av 3 § i handelsregisterlagen	108
	Lag om ändring av 31 § i lagen om skydd för växters sundhet	109
	Lag om ändring av 84 § i landsvägslagen	109
	Lag om ändring av 74 § i banlagen	110
	Lag om ändring av 2 § i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal	110
	Lag om ändring av 6 § i lagen om offentlig upphandling	111
	Lag om ändring av 4 § i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling	111
	Lag om ändring av 12 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner	112
	BILAGA	113
	PARALLELLTEXT	113
	Lag om ändring av 45 § i lagen om fiske	113
	Lag om ändring av 1 § i lagen om rätt att överlåta statlig fastighetsförmögenhet	114

RP 132/2015 rd

Lag om ändring av 4 § i lagen om statsbudgeten	115
Lag om ändring av 3 § i handelsregisterlagen.....	116
Lag om ändring av 31 § i lagen om skydd för växters sundhet.....	117
Lag om ändring av 84 § i landsvägslagen	118
Lag om ändring av 74 § i banlagen	119
Lag om ändring av 2 § i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal	120
Lag om ändring av 6 § i lagen om offentlig upphandling	121
Lag om ändring av 4 § i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling	122
Lag om ändring av 12 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner.....	123

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

De statliga affärsverken utgör en marknadsstyrd del av staten. Modellen med affärsverk baserar sig på att företagsekonomiska principer iakttas när offentligrättsliga tjänster tillhandahålls. De statliga affärsverken är inte fristående juridiska personer i förhållande till staten. De anställda vid de statliga affärsverken är statsanställda. Modellen med affärsverk har tillämpats på bedrivande av statlig affärsverksamhet som kräver styrning av samhällspolitiska eller andra orsaker.

Den 11 december 2007 fattade Europeiska gemenskapernas kommission ett beslut om statligt stöd som gällde Finland (C 7/2006) där kommissionen tog avstånd från statsbidraget till Vägverket. Kommissionen betraktade konkursskyddet för affärsverket och den avvikande skattemässiga behandlingen såsom otillåtet statligt stöd (oförenlighet mellan konkurslagstiftningen och den sedvanliga samfundsbeskattningen).

I fråga om konkurslagstiftningens oförenlighet ansågs det i beslutet att det är fråga om statligt stöd eftersom Vägverket kan dra nytta av sin ställning som stödtagare. I fråga om samfundsbeskattningens oförenlighet ansågs det i beslutet att befrielsen från samfundsskatten utgör ett statligt stöd som snedvrider konkurrensen, vilket inte kan motiveras med skattesystemets karaktär eller systematik.

Trots att kommissionens beslut gällande Finland berör enbart Vägverket påverkar det indirekt hela systemet med affärsverk eftersom konkurslagstiftningens och samfundsbeskattningens oförenlighet berör alla statliga affärsverk.

Genom att ändra skattelagstiftningen kan man undgå den avvikande skattemässiga behandlingen av statliga affärsverk. Modellen med statliga affärsverk kan däremot inte bli konkursduglig utan att de centrala grundläggande principerna för modellen ändras, dvs. det förutsätts att det bildas en fristående juridisk person och att statlig egendom som är i det statliga affärsverkets besittning blir den juridiska personens egendom. I enlighet med grunderna ovan kan affärsverksmodellen där affärsverken bedriver affärsverksamhet på marknaden inte utvecklas till en verksamhetsform som lämpar sig för den gemensamma marknaden.

Finanspolitiska ministerutskottet förordade på sitt möte den 6 mars 2009 affärsverksspecifika riktlinjer, enligt vilka regeringens propositioner med förslag om ändring av Luftfartsverket, Lotsverket och Rederiverket till aktiebolag och organisering av Senatfastigheter bereddes. Lagen om statliga affärsverk (1185/2002; affärsverkslagen 2002) upphävdes genom lagen om statliga affärsverk (1062/2010; affärsverkslagen 2010). Ett statligt affärsverk som avses i affärsverkslagen 2010 kan inte tillhandahålla tjänster på marknaden i en konkurrenssituation utan det är en anknuten enhet som producerar tjänster för statliga ämbetsverk och inrättningar. De statliga ämbetsverkens och affärsverkens verksamhet har sedermera omorganiserats till sina centrala delar, antingen som verksamhet i aktiebolagsform eller som in house-verksamhet som enbart betjänar myndigheternas behov. Med avseende på affärsverksamhetens omfattning är Forststyrelsen den viktigaste aktören som ännu inte omorganiserats. Även den verksamhet som Forststyrelsen bedriver på marknadsvillkor bör bolagiseras för att garantera konkurrensneutralitet.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

2.1.1 Forststyrelsen

Administrativ ställning

Grunderna för Forststyrelsens verksamhet ingår i den upphävda affärsverkslagen 2002 samt i lagen (1378/2004) och statsrådets förordning (1380/2004) om Forststyrelsen.

Forststyrelsen är ett statligt affärsverk inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde och i ärenden som gäller naturskydd leds Forststyrelsen av miljöministeriet.

Uppgifter

Enligt lagen om Forststyrelsen ska Forststyrelsen vårda, använda och skydda naturresurser och annan egendom som är i dess besittning på ett hållbart och resultatrikt sätt. Som en väsentlig del av den hållbara vården och användningen av naturresurserna ska Forststyrelsen i tillräcklig grad beakta skyddet och en ändamålsenlig ökning av den biologiska mångfalden tillsammans med de övriga målen för vården, användningen och skyddet av skogar.

Forststyrelsen bedriver affärsverksamhet i egenskap av ett statligt affärsverk. Skogsbruket utgör kärnan i Forststyrelsens affärsverksamhet. Virkesförsäljningens andel utgör över 90 procent av Forststyrelsens omsättning. Övrig affärsverksamhet hänför sig till utnyttjande av mark och marktäktsprodukter samt till tillhandahållande av rekreationstjänster.

Utöver affärsverksamheten har Forststyrelsen många lagstadgade och andra offentliga förvaltningsuppgifter som ålagts den. De lagstadgade offentliga förvaltningsuppgifterna baserar sig på lagen om naturskydd (71/1923) och naturvårdslagen (1096/1996) och de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem, ödemarkslagen (62/1991), lagen om fiske (79/2015), skoltlagen (253/1995), terrängtrafiklagen (1710/1995), jaktlagen (615/1991), räddningslagen (468/2003), renskötsellagen (848/1990), lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringar (45/2000), lagen om friluftsliv (606/1973) samt lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004).

Av de offentliga förvaltningsuppgifterna är de viktigaste förvaltning, vård och styrning av användningen av lagstadgade naturskyddsområden med hjälp av ordningsstadgor samt förvärv av nya naturskyddsområden i samarbete med närings-, trafik- och miljöcentralerna. Övriga offentliga förvaltningsuppgifter hänför sig till användning av statliga områden i Forststyrelsens besittning, förvärv av naturskyddsområden, tryggnad av förutsättningarna för utövande av samekultur och renskötsel samt andra naturnäringar och beaktande av samernas och skolternas samt andra lokala invånares behov närmast i norra Finland.

Såsom offentliga förvaltningsuppgifter som getts i samband med målen för tjänsterna och övriga mål för verksamheten producerar och upprätthåller Forststyrelsen samhälleliga friluftstjänster, genomför projekt inom vilt- och fiskerihushållningen, övervakar användningen av områden i Forststyrelsens besittning, upprätthåller flottningsskonstruktioner och sköter uppgifter som hänför sig till den riksomfattande fröförsörjningen i fråga om skogsträd. Forststyrelsen erbjuder inom ramen för en lönsam affärsverksamhet och utvidgade samhälleliga uppgifter arbetsmöjligheter inom sådana områden i östra och norra Finland där det annars finns få arbetsplatser.

Finansiering av verksamheten

I egenskap av affärsverk verkar Forststyrelsen i en konkurrenssituation inom den öppna sektorn enligt företagsekonomiska principer. Forststyrelsen täcker utgifterna för affärsverksamheten med sina inkomster. Bedrivandet av affärsverksamhet begränsas av de mål för tjänster och övriga mål för verksamheten som föranleds av lagstiftningen samt de samhälleliga förpliktelser som ska beaktas i samband med att resultatmålen ställs upp.

Skötseln av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter finansierades 2014 med sammanlagt 65,4 miljoner euro. Via statsbudgeten fick Forststyrelsen s.k. grundfinansiering från jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde (moment 30.63.50) till ett belopp av 6,4 miljoner euro och från miljöministeriets förvaltningsområde (moment 35.10.52) till ett belopp av 35,5 miljoner euro. Finansieringen användes för att utföra de uppgifter som överenskommits med de styrande ministerierna i resultatavtalen och för att betala de utgifter som dessa förorsakade. Dessutom erhöll Forststyrelsen projekt- och annan kompletterande finansiering så att finansieringen från miljöministeriets förvaltningsområde uppgick till totalt 36,6 miljoner euro, från jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde till totalt 7,3 miljoner euro och från arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde till totalt 2,0 miljoner euro samt från justitieministeriets förvaltningsområde till totalt 0,8 miljoner euro. Inkomstfinansieringen uppgick till 10,2 miljoner euro, EU-projektfinansieringen till 4,8 miljoner euro och övrig finansiering till 3,7 miljoner euro.

Försvarsmakten har arrenderat 265 000 hektar statliga områden som är i Forststyrelsens besittning mot en årlig ersättning på 3,5 miljoner euro. Ersättningen motsvarar Forststyrelsens förlust av skogsbruksintäkter. Dessutom har Forststyrelsen de senaste åren investerat cirka 2,0 miljoner euro i områden som är avsedda för försvarsmaktens bruk. Naturresursinstitutet och Forststyrelsen har ingått ett ramavtal om forskningsskogsområden och ersättningen för nyttjanderätt enligt det täcker både nedgången i avverkningsinkomster till följd av användningen som forskningsskog och de arbeten som hänför sig till användningen av forskningsskogarna. Ramavtalet gäller 32 000 hektar statliga områden som är i Forststyrelsens besittning och den årliga ersättningen för nyttjanderätt enligt det är knappt en miljon euro. Även Gränsbevakningsväsendet har arrenderat statliga områden som är i Forststyrelsens besittning. Ersättningsarna täcker Forststyrelsens förluster av skogsbruksintäkter. Forstläroanstalterna och Forststyrelsen har ingått avtal om utbildningsskogar som har orsakat en kalkylerad vinstförlust på 1,0 miljoner euro per år.

Skötseln av Forststyrelsens samhälleliga uppgifter kan enligt lag finansieras genom anslag som särskilt tas in i statsbudgeten eller genom att kostnaderna för skötseln av dessa uppgifter beaktas som en minskande faktor när resultatmålen ställs upp.

Med beaktande av dessa så kallade allmänna samhälleliga förpliktelser sänktes omsättningen kalkylmässigt med cirka 55 miljoner euro 2014. Härav omfattar begränsningen av skogsbruket som en följd av att man beaktar naturens mångfald, rekreation, renhushållning och samekulturen 49 miljoner euro samt beaktandet av övriga faktorer som hänför sig till renhushållning och samkultur, främjandet av sysselsättningen samt ökningen av planeringskostnaderna 6 miljoner euro.

Prissättning av tjänster och prestationer

De avgifter som tas ut för Forststyrelsens offentligrättsliga prestationer fastställs enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992), om de inte är avgiftsfria enligt någon annan lag. Avgiftsfria är t.ex. särskilda rättigheter som beviljats dem som bedriver renhushållning och andra naturnärings att i Lappland använda områden i Forststyrelsens besittning samt rät-

ten för dem som är stadigvarande bosatta i f.d. Lapplands län och vissa kommuner i f.d. Uleåborgs län att fritt jaga på statliga områden i sin hemkommun.

Organisering av verksamheten

Enligt 2 § i lagen om Forststyrelsen ska Forststyrelsen vårda, använda och skydda naturresurser och annan egendom som är i dess besittning. Forststyrelsen ska bedriva en hållbar och resultatrik verksamhet. Forststyrelsen ska bedriva affärsverksamhet inom ramen för de samhällseliga förpliktelser som ålagts den i lagen och sköta offentliga förvaltningsuppgifter. Enligt 3 § i lagen om Forststyrelsen bedriver Forststyrelsen affärsverksamhet inom områdena skogsbruk och annan användning av naturresurser samt produkter och tjänster som hänför sig till dem.

Forststyrelsens nuvarande affärsverksområden är vård och användning av ekonomiskogar (Skogsbruk), köp, försäljning och uthyrning av fastigheter och aktiv projektutveckling när det gäller affärsverksamhet inom vindkraft (Laatumaa) samt försäljning av jordtäktsprodukter och förädlade produkter och beviljande av nyttjanderätt till reserver som är i Forststyrelsens besittning (MH-Kivi Oy). Dessutom bedriver Forststyrelsen i form av dotterbolag produktion av frön för skogsträd (Siemen Forelia Oy) och plantproduktion (Fin Forelia Oy). Forststyrelsen har en andel i det estniska bolaget Eesti Metsataim som producerar frön och plantor för skogsträd.

Forststyrelsen verkar enligt företagsekonomiska principer. Medlen från Forststyrelsens affärsverksamhet används inte för att finansiera de offentliga förvaltningsuppgifterna, och medlen för de offentliga förvaltningsuppgifterna används inte för att finansiera affärsverksamheten. Internt upprätthåller Forststyrelsen separat bokföring och upprättar separata bokslut över affärsverksamheten och de offentliga förvaltningsuppgifterna. Separata balansräkningar har fastställts för den egendom som används i affärsverksamheten och de offentliga förvaltningsuppgifterna. I Forststyrelsens gemensamma bokslut utgör den egendom som används i affärsverksamheten grundkapital och den egendom som används i de offentliga förvaltningsuppgifterna övrigt eget kapital. I övrigt eget kapital ingår även övriga balansposter, såsom balanserade vinstmedel som influtit under tidigare år.

Enligt 8 § i lagen om Forststyrelsen finns för skötseln av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter vid Forststyrelsen en särskild enhet för offentliga förvaltningsuppgifter, som naturtjänstdirektören är chef för. Naturtjänstdirektören sköter de uppgifter som hänför sig till de offentliga förvaltningsuppgifter som enligt lagen inte hör till styrelsen och verkställande direktören. De särskilt angivna offentliga förvaltningsuppgifter som gäller jakt och fiske (vildmarksärenden) sköts dock av vildmarkschefen, som finns inom enheten för offentliga förvaltningsuppgifter.

Forststyrelsens organ

Forststyrelsens högsta organ är styrelsen, vars ordförande, vice ordförande samt fem andra medlemmar utnämns av statsrådet för högst tre år i sänder. Enligt förordningen om Forststyrelsen ska styrelsemedlemmarna ha sakkunskap i skogshushållning, företagsledning, naturskydd eller regionala synpunkter. Dessutom ska de vara oberoende på det sätt som konkurrenssituationen förutsätter. En av styrelsemedlemmarna förordnas bland personer som personalen vid Forststyrelsen föreslår bland sig och en medlem förordnas inom jord- och skogsbruksministeriet, en inom miljöministeriet och en inom Lapplands län. Med Lapplands län avses för närvarande landskapet Lappland.

Affärsverksamheten sköts och utvecklas samt verkställandet av styrelsens beslut handhas av en verkställande direktör som utnämns av statsrådet.

Styrning och planering av verksamheten

De viktigaste målen för Forststyrelsens tjänster och övriga mål för verksamheten fastställs årligen av riksdagen i samband med behandlingen av statsbudgeten. Riksdagen godkänner bl.a. mål som gäller i vilken utsträckning Forststyrelsen årligen ska skaffa skyddsområden med inkomster från försäljning av områden och genom utbytesmark. Jord- och skogsbruksministeriet fattar inom de gränser som riksdagen fastställer närmare beslut om mål för tjänsterna och verksamheten samt resultatmål och om mål för Forststyrelsens ekonomi och verksamhet för tidsperioder som är längre än ett år.

Statsrådet fastställer Forststyrelsens bokslut och beslutar i samband härmed hur vinsten ska intäktsföras i statsbudgeten.

Jord- och skogsbruksministeriet och miljöministeriet styr Forststyrelsens verksamhet till den del det gäller deras ansvarsområden. Forststyrelsen ingår avtal med miljöministeriet om skötseln av naturskyddsuppgifter samt om ordnande och finansiering av därtill anslutna tjänster. Forststyrelsen ingår avtal med jord- och skogsbruksministeriet om uppgifter som hänför sig till jakt, fiske, jakt- och fiskeövervakning, strövområden och fröförsörjning i fråga om skogs-träd och om finansiering av tjänsterna.

Forststyrelsen samordnar uppgifterna med hjälp av s.k. deltagande planering i vilken intressentgrupper och medborgare hörs i stor utsträckning.

Land- och vattenområden

Den totala arealen av statens områden som är i Forststyrelsen besittning uppgick vid utgången av 2014 till 12,5 miljoner hektar, av vilka 9,1 miljoner hektar utgjorde landområden och 3,4 miljoner hektar vattenområden. Av vattenområdena var 2,7 miljoner hektar i första hand sådana allmänna vattenområden som finns inom havsområdet.

Av landområdena var 3,5 miljoner hektar skogsmark som utnyttjades ekonomisk, vilket utgör 39 procent av landområdena i Forststyrelsens besittning. Av landområdena stod 5,6 miljoner hektar, dvs. 61 procent, utanför den ekonomiska verksamheten. Av områdena utanför den ekonomiska verksamheten var 1,4 miljoner hektar tvinmark och impediment i anslutning till ekonomiskogar, 1,5 miljoner hektar lagstadgade och andra naturskyddsområden och 1,4 miljoner hektar ödemarksområden samt 1,3 miljoner hektar områdesreserveringar och andra områden inom skyddsprogrammen.

Samerna

Enligt 17 § 3 mom. i grundlagen har samerna såsom urfolk rätt att bevara och utveckla sitt språk och sin kultur. Samerna har inom sitt hembygdsområde språklig och kulturell autonomi enligt vad som bestäms i lag. Närmare bestämmelser om samerna kulturautonomi har utfärdats genom sametingslagen (974/1995).

Regleringen i grundlagen tryggar samernas ställning som ursprungsfolk jämte de därtill anslutna rättigheter som framgår av internationella avtal. Kultur förstås i vid bemärkelse i bestämmelserna. Regleringen är inte begränsad enbart till tryggnad och utveckling av de språkliga rättigheterna, utan den sträcker sig längre och tryggar samernas kultur, som även omfattar samernas traditionella näringar, t.ex. renskötsel, fiske och jakt.

Enligt 2 § 2 mom. i renskötsellagen (848/1990) får staten tillhörig mark inom det område som är särskilt avsett för renskötsel inte användas så att det medför betydande olägenhet för

renskötseln. Överlåtelse och utarrendering av staten tillhörig mark inom området får ske endast på det villkor att man inte har rätt till ersättning för de skador som renarna orsakar. Samernas hembygdsområde hör i sin helhet till det område som är särskilt avsett för renskötsel.

Enligt 9 § i sametingslagen ska myndigheterna förhandla med sametinget om alla vittsyftande och viktiga åtgärder, som på ett direkt och särskilt sätt kan inverka på samernas ställning som ett urfolk. Sådana åtgärder är bl.a. samhällsplanering, skötsel och användning av statens områden, gruvverksamhet, ändring i lagstiftningen eller förvaltningen angående näringar som hör till samisk kultur samt utveckling av undervisningen på samiska eller i samiska språket och av social- och hälsovårdstjänsterna inom samernas hembygdsområde.

Samernas och den övriga lokalbefolkningens åsikter har börjat beaktas i högre grad vid planeringen av användningen och skötseln av statens jord- och vattenegendom inom samernas hembygdsområde. Forststyrelsens avgöranden som gäller markanvändningen träffas i stor utsträckning utifrån naturresursplaner samt skötsel- och nyttjandeplaner. Forststyrelsen har utvecklat metoder för deltagande planering, med vilkas hjälp samtliga parter får vara med och göra upp planerna.

Enligt artikel 27 i FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter (MP-konventionen, FördrS 7–8/1976) ska de som tillhör etniska, religiösa eller språkliga minoriteter inte förvägras rätten att i gemenskap med andra medlemmar av sin grupp ha sitt eget kulturliv, att bekänna sig till och utöva sin egen religion eller att använda sitt eget språk. Den kommitté för mänskliga rättigheter (Human Rights Committee) som följer genomförandet av konventionen har skapat tillämpningspraxis angående ursprungsfolks rättigheter genom att tolka artikel 27 i konventionen. Kommittén för de mänskliga rättigheterna har sedan 1990-talet behandlat fem individuella klagomål rörande Finland, där samiska renskötare har klagat över att skogsavverkning, byggande av skogsvägar och/eller stenbrytning hindrat deras renskötsel. Renskötseln är en del av samernas traditionella kultur och hör till artikelns tillämpningsområde. Det har inte ansetts att artikel 27 i MP-konventionen har överträtts i dessa fall.

Kommitténs tolkning av artikel 27 kan sammanfattas i tre huvudpunkter, som gäller förhandlingsplikt, övergripande prövning och konsekvensbedömning. Statliga myndigheter ska förhandla med samerna om sina planer, som vid behov ska anpassas till kraven i artikel 27. Staten ska på ett övergripande sätt beakta olika myndigheters verksamhet som sker samtidigt inom området. Konsekvenserna av åtgärder som vidtagits tidigare inom området ska beaktas kumulativt när man bedömer vilka konsekvenser det aktuella projektet har för samernas möjligheter att utöva sin kultur. Dessutom ska staten väga den planerade verksamhetens goda och dåliga sidor.

Skogsbruk

Det totala virkesförrådet i Forststyrelsens ekonomi- och rekreationsskogar beräknas uppgå till 300 miljoner kubikmeter och den totala årliga tillväxten till 11,4 miljoner kubikmeter. Det årliga uttaget uppgår till 6 miljoner kubikmeter. År 2014 uppgick mängden sålt gagnvirke till 5,96 miljoner kubikmeter och skogsbrukets omsättning till cirka 333 miljoner euro. Skogsbrukets omsättning utgör cirka 90 procent av Forststyrelsens affärsverksamhets (affärsverksamhetskoncernens) omsättning. I sin affärsverksamhet tar Forststyrelsen hänsyn till de allmänna samhälleliga förpliktelserna, t.ex. biologisk mångfald, rekreation samt de krav som renhus-hållningen och samekulturen ställer.

Omsättningen för Forststyrelsens resultatområde för skogsbruk är cirka 340 miljoner euro och det bedriver aktiv verksamhet på virkesmarknaden i hela landet. Forststyrelsen säljer och levererar virke till sågar, cellulosa- och pappersindustriföretag samt energiindustrin. Forststyrelsen

levererar virke till kundernas fabriker på samma leveransvillkor som andra leverantörer och konkurrerar med andra virkesleverantörer på den öppna marknaden. Forststyrelsens konkurrenter när det gäller virkesleveranser är t.ex. Stora Enso Oyj, UPM-Kymmene Oyj, Metsä Group, Harvestia Oy, skogsvårdsföreningarna samt vissa samfälliga skogar.

Forststyrelsen som arbetsgivare

Antalet anställda inom Forststyrelsekoncernen uppgick 2014 till 1 752 personer och av dem var i genomsnitt ett sådant antal anställda inom affärsverket som motsvarar 1 634 årsverken. Forststyrelsens personal står i arbetsavtalsförhållande till verket med undantag av naturtjänstdirektören, vildmarkschefen och personer som utövar offentlig makt, som står i tjänsteförhållande. Av personalen var cirka 470 (29 procent) ordinarie skogsarbetare.

Av Forststyrelsens personal arbetar knappt 10 procent i Vanda och resten vid Forststyrelsens verksamhetsställen runt om i Finland. Ungefär 50 procent av Forststyrelsens löner betalas till landskapen Norra Österbotten, Kajanaland och Lappland. Dessutom sysselsätter Forststyrelsen utomstående entreprenörer motsvarande över 1 000 årsverken.

De viktigaste nyckeltalen för affärsverksamheten

Forststyrelsekoncernens affärsverksamhets omsättning uppgick 2014 till 343,2 miljoner euro (2013 346,7 miljoner euro). Affärsverksamhetens resultat för räkenskapsperioden 2014 var 116,7 miljoner euro (2013 116,7 miljoner euro), vilket är 34 procent av omsättningen. Av rörelsevinsten kom 31,1 miljoner euro från försäljning av fast egendom. Avkastningen på investerat kapital var 2014 4,8 procent, investeringarnas andel av omsättningen 3 procent och soliditeten 98 procent. Intäktsföringen till staten 2014 var 130 miljoner euro.

År 2014 levererade Forststyrelsen 5,96 miljoner kubikmeter gagnvirke och energived motsvarande 550 GWh till sina kunder.

2.1.2 Affärsverkslagen 2010

Affärsverkslagen 2002 som tillämpats på Forststyrelsen har upphävts genom affärsverkslagen 2010. Med stöd av en övergångsbestämmelse i affärsverkslagen 2010 tillämpas den upphävda lagen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den på Forststyrelsen till dess något annat bestäms om Forststyrelsen.

Ett statligt affärsverk som avses i affärsverkslagen 2010 kan inte tillhandahålla tjänster på marknaden i en konkurrenssituation utan det är en anknuten enhet som producerar tjänster för statliga ämbetsverk och inrättningar. Ett statligt affärsverk kan tillhandahålla tjänster även för statsunderstödda institutioner när tjänsten i fråga helt eller nästan helt finansieras med anslag som tagits in i statsbudgeten. Det statliga affärsverkets uppgift kan vara att tillhandahålla tjänster som stöder den egentliga verksamheten, t.ex. datateknik-, lokal- och laboratorietjänster eller andra motsvarande stöd- och sakkunnigtjänster.

Ett affärsverk fungerar enligt normala affärsverksamhetsprinciper på samma sätt som ett aktiebolag. Affärsverkets finansiering består i sin helhet av kundavgifter och finansiering från den finansiella marknaden. De nya statliga affärsverken kan inte finansieras direkt ur statsbudgeten och de kan inte sköta offentliga förvaltningsuppgifter.

Enligt affärsverkslagen 2010 ska riksdagen alltjämt besluta om affärsverkens verksamhetsområde och uppgifter och godkänna maximibeloppen i beslut som gäller affärsverkens investeringar under räkenskapsperioden och under de följande räkenskapsperioderna samt bevilja af-

färsverken tillstånd att uppta långfristiga lån. Behörigt ministerium ska svara för styrningen av affärsverket, vilken består av resultatstyrning med betoning på ägarstyrning, och ställa upp resultatmål och intäktsföringsmål för affärsverket.

För närvarande verkar endast Senatfastigheter som ett sådant affärsverk som avses i affärsverkslagen 2010. Dess uppgift är att tillhandahålla lokalservice och andra tjänster i omedelbar anknytning till den för ämbetsverk, inrättningar, fonder utanför statsbudgeten och andra statliga affärsverk liksom för riksdagen och för enheter som lyder under, står under tillsyn av eller verkar i anslutning till riksdagen samt sköta den statliga fastighetsförmögenhet som är i Senatfastigheters besittning.

Vid tidpunkten för kommissionens beslut omfattade systemet med statliga affärsverk förutom Vägverket fem andra statliga affärsverk: Luftfartsverket, Lotsverket, Forststyrelsen, Senatfastigheter och Rederiverket. Senatfastigheter har organiserats som en sådan statlig in house-aktör som avses i affärsverkslagen 2010. Vägverket inledde sin verksamhet i aktiebolagsform i början av 2008, Luftfartsverket och Rederiverket i början av 2010 och Lotsverket i början av 2011.

2.1.3 Bolagisering av kommunala affärsverk

En ändring av kommunallagen (365/1995) som gällde bolagisering av de uppgifter som kommunerna sköter i en konkurrenssituation på marknaden trädde i kraft den 1 september 2013. Enligt den ska all kommunal verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor före utgången av 2014 överlåtas till ett aktiebolag, ett andelslag, en förening eller en stiftelse som börjar sköta den. Samtidigt trädde också en ändring av konkurrenslagen (948/2011) i kraft, vilken ålägger Konkurrens- och konsumentverket att övervaka att konkurrensneutraliteten upprätthålls när den offentliga och den privata sektorn verkar på samma marknad. Verket kan också i större utsträckning än kommissionen ingripa i strukturer som snedvrider konkurrensen i fråga om statens affärsverksamhet, dvs. i verksamhet som är problematisk med avseende på konkurrensneutraliteten.

2.2 Bedömning av nuläget

Affärsverkslagen 2010 är inte tillämplig på Forststyrelsen, eftersom Forststyrelsen med tanke på sina uppgifter inte kan utvecklas till en aktör inom statsförvaltningen. Försäljning av virke och därtill hörande andra produkter och leverans av dessa till kunderna är affärsverksamhet som bedrivs på marknaden. Affärsverkslagen 2010 gör det inte heller möjligt för ett affärsverk att sköta offentliga förvaltningsuppgifter. Enligt affärsverkslagen 2010 kan ett affärsverk inte finansieras ur statsbudgeten.

Forststyrelsens legislativa ställning baserar sig på den upphävda affärsverkslagen 2002, som tillämpas på Forststyrelsen med stöd av övergångsbestämmelsen i affärsverkslagen 2010 till dess något annat bestäms om Forststyrelsen. Kommissionens slutsatser om Vägverket är av allmän betydelse för systemet med affärsverk. Kommissionens slutsatser om konkurslagstiftningens och samfundsbeskattningens oförenlighet måste beaktas när bestämmelser på lagnivå om Forststyrelsens omorganisering bereds.

Modellen med statliga affärsverk kan inte utvecklas i en konkursduglig riktning utan att de centrala grundläggande principerna för modellen ändras, dvs. genom att affärsverken omvandlas till separata juridiska personer och den statliga egendom som affärsverket besitter överlåts till separata juridiska personer. På ovan anförda grunder kan affärsverksmodellen enligt statens nuvarande principer inte utvecklas till en verksamhetsform som lämpar sig för den gemensamma marknaden. Statligt affärsverk kan vara en permanent verksamhetsform endast när

affärsverket inte verkar på marknaden i en konkurrenssituation (in house) och inte tillhandahåller kunder utanför staten sina tjänster.

Enligt riktlinjerna för statens ägarpolitik sköts förvaltningen av statens jord- och vattenegendom som en helhet enligt statens fastighetsstrategi.

Ministerarbetsgruppen för förvaltning och regional utveckling behandlade omorganiseringen av Forststyrelsen den 22 maj 2012 och förordnade att Forststyrelsen organiseras som ett specialaffärsverk. Enligt ministerarbetsgruppens linjer förblir statens jord- och vattenegendom i statens direkta ägo och överförs inte till dotterbolag. Forststyrelsen kvarstår som en enda funktionell helhet och organiseras som ett specialaffärsverk. Affärsverket verkar i koncernform och den affärsverksamhet som bedrivs i öppen konkurrenssituation på marknaden bolagiseras till dotterbolag till affärsverket. Ett skogsbruksbolag bildas som ges ensamrätt att bedriva affärsverksamhet inom skogsbruk på mark som är avsedd för statens affärsverksamhet och samtidigt föreskrivs om skyldighet för det att i sin verksamhet uppfylla alla samhällsliga förpliktelser som åläggs Forststyrelsen. Forststyrelsen ska även i fortsättningen sköta de offentliga förvaltningsuppgifter som för närvarande anvisats Forststyrelsen och de sköts i en separat enhet under jord- och skogsbruksministeriets och miljöministeriets direkta styrning. Dessutom angavs att när Forststyrelsens verksamhetsmodell revideras beaktas även de politiska beslut som fattas inom projekt 45 (samernas rätt till inflytande) i den nationella handlingsplanen för grundläggande och mänskliga rättigheter.

Den gällande lagen om Forststyrelsen innehåller bestämmelser vilkas syfte är att säkerställa att samernas rätt som ursprungsfolk att upprätthålla och utveckla sitt språk och sin kultur tryggas när Forststyrelsen bedriver verksamhet inom samernas hembygdsområde. Den praktiska verksamheten har till vissa delar varit mer omfattande än den förpliktelse som för närvarande föreskrivs i lagen.

Forststyrelsen förvaltar obbyggd fastighetsförmögenhet som hör till staten och köper, säljer och arrenderar landområden i egenskap av förvaltare. Dessutom strävar Forststyrelsen i sina planläggningsprocesser efter att öka värdet på statens fastighetsförmögenhet. Forststyrelsen är också aktiv som projektutvecklare när det gäller områden som är lämpliga för vindkraftsproduktion. Den typ av Forststyrelsens fastighetsverksamhet som beskrivs ovan har inte ansetts som sådan marknadsmässig affärsverksamhet som inte skulle kunna bedrivas i affärsverk. Forststyrelsens fastighetsverksamhet kan betraktas som ekonomiskt utnyttjande som hänför sig till innehav av statens jord- och vattenegendom som anvisats i affärsverkets besittning, vilket inte kan anses vara förbjudet för offentligrättsliga organisationer

2.3 Förvaltning av statliga skogar i vissa andra länder

2.3.1 Sverige

Sveaskog AB är ett aktiebolag som helt ägs av staten. Det har i sin besittning 4,1 miljoner hektar statlig mark, av vilken 3,1 miljoner hektar utnyttjas ekonomiskt. Den årliga försäljningen av virke uppgår till ungefär 6 miljoner kubikmeter levererat till den plats där det används.

Bolaget handhar uppgifter som gäller intressebevakning och skötsel i fråga om jordegendomen. Sveaskogs viktigaste affärsverksamhet är att bedriva ett hållbart skogsbruk, där Sveaskogs mål samtidigt är att öka värdet av virkesleveranserna. Sveaskogs övriga verksamhetsformer är fastighetsaffärer, jakt, fiske och olika tillstånd och avtal som avser markerna. Bolaget sköter också specialområden där fokus ligger på att beakta frilufts- och naturskyddsmål.

Sveaskogs dotterbolag är de helägda bolagen Svenska Skogsplantor AB och SIA Sveaskog Baltför samt det delvis ägda Setra Group AB. Koncernens dotterbolag bedriver affärsverksamhet inom områdena för plantproduktion, import av virke samt träbyggnadsprodukter.

Naturvårdsverket är en myndighet med fokus på naturskydd. Dess uppgift är att styra statlig finansiering till förvärv av naturskyddsområden och skötsel av befintliga områden.

Statens Fastighetsverk sköter största delen av statens byggda kulturarv samt 6,4 miljoner hektar statlig mark. Den produktiva skogsmarken omfattar 0,74 miljoner hektar, varav 0,48 miljoner hektar berörs av särskilda naturskyddsbestämmelser. SFV bedriver miljövänligt och ekonomiskt lönsamt skogsbruk som gagnar samhället. SFV är också med och utvecklar vindkraften. Verksamheten är vinstgivande.

Fortifikationsverket är försvarsmaktens fastighetsverk som även har mark som används för jord- och skogsbruk i sin besittning.

2.3.2 Norge

Statskog SF är ett helt och hållet statsägt bolag (state-owned enterprise), gentemot vilket ägaren företräds av lantbruks- och matministern. Statskog SF har flera dotterbolag. Statskog SF besitter 6,0 miljoner hektar statlig mark, varav 0,2 miljoner hektar är skog som är skyddad eller har föreslagits bli skyddad. Ungefär 0,5 miljoner hektar är produktiv skogsmark som utnyttjas ekonomiskt. Jordegendomen uppges i Statskog SF:s balansräkning. Egendom som är föremål för köp som kan jämföras med investeringar kan intecknas som säkerhet för bolagets lån. Statskog förvaltar totalt cirka 20 procent av det norska fastlandet.

Statskog SF:s viktigaste affärsverksamhet är att bedriva hållbart skogsbruk. Årligen säljs mindre än 0,5 miljoner kubikmeter virke, främst invid vägkanten.

Statskog SF finansierar sin verksamhet med inkomster av affärsverksamheten. Statskog stöder och organiserar allmän rekreation, jakt och fiske. När staten genomför regeringens miljöpolitik kan Statskog åläggas förpliktelser i anslutning till skydd av skogar. Miljödepartementet finansierar skötseln av skyddsområden. Staten betalar såväl Statskog som enskilda markägare ersättning för skyddade områden.

Statskog kan inte gå i konkurs. Bolaget beskattas i enlighet med normal beskattningspraxis. Statskog SF redovisar en proportionell andel av sin vinst till staten som varierar från år till år.

2.3.3 Tyskland

Tyskland har väldigt olika lösningar för den organisation som sköter förbundsstatens och delstaternas skogar. Bayerische Staatforsten AöR är ett offentligrättsligt bolag, och Bayerns mat-, jordbruks- och skogsministerium övervakar att verksamheten är laglig. Bolaget har bildats med stöd av lag (Waldgesetz für Bayern, Staatsforstengesetz). Bolaget sköter 805 000 hektar mark som ägs av delstaten Bayern. Härav är 720 000 hektar skog. Två tredjedelar av skogarna berörs av skyddsbegränsningar. Bayerische Staatforsten har fri nyttjanderätt till markerna. Den årliga virkesförsäljningen uppgår till cirka 5 miljoner kubikmeter och försäljningssätten varierar så att virke både levereras till den plats där det används och till vägkanten och säljs på rot.

Bolagets affärsverksamhet omfattar bedrivande av hållbart skogsbruk, fastighetsaffärsverksamhet, jakt och fiske. En väsentlig del av affärsverksamheten består i att balansera de ekonomiska, ekologiska och sociala målen. Genom sina dotterbolag äger Bayerische Staatforsten aktier i två biobränslekraftverk. Bolaget har samhälleliga förpliktelser som står i förbindelse

med den allmänna välfärden. Bolaget lägger stor vikt vid turismens behov i sin verksamhet på områden som är viktiga för turismen. Bolaget finansierar sin verksamhet i huvudsak med inkomster från affärsverksamheten. Endast särskilda projekt med anknytning till välfärd finansieras av regeringen i Bayern och den finansierar maximalt 90 procent av kostnaderna. Alla andra miljöåtgärder finansieras av bolaget.

Bolaget kan inte gå i konkurs. Det betalar endast egendomsskatt och mervärdesskatt. De senaste tre åren har bolagets hela nettoresultat intäktsförts till staten. Staten utövar ägarmakt via bolagets förvaltningsråd och styrelse.

2.3.4 England

Forest Enterprise England (FEE) är ett aktiebolag inom statsförvaltningens avdelning Forestry Commission. FEE sköter 260 000 hektar statliga landområden och skogar, varav 68 000 hektar är reserverade för naturskyddsändamål. Jordegendomen har värderats i FEE:s balansräkning. Balans mellan den miljömässiga, ekonomiska och sociala dimensionen befinner sig i en nyckelposition genom den kombinerade markanvändningen när bolaget svarar på samhällets behov. Årligen säljs mindre än 2 miljoner kubikmeter virke på rot, levererat till vägganten och till den plats där det används.

För förvaltningen svarar en styrelse (Forest Commissioners), vars medlemmar utses av regeringen. Till styrelsen hör både bolagets ledning och personer som är oberoende av bolaget.

Utgifterna för skogsbruket finansieras med inkomsterna från det. En del av miljöskyddsarbetet utförs i samband med den normala skogsanvändningen. Samtidigt kan man i viss mån göra markaffärer. Det övriga miljöskyddet finansieras med budgetmedel. Dotterbolagens verksamhetsfält är begränsat till skogsbruk och rekreation.

FEE kan inte gå i konkurs och det betalar inga skatter. Det förekommer ingen intäktsföring till staten, eftersom inkomsterna används för att täcka utgifterna.

2.3.5 Frankrike

Office National des Forêts (ONF) är en organisation (state enterprise) under jordbruksministeriet som svarar för skötseln av franska statens skogar. Organisationen har bildats med stöd av lag (Code Forestier). ONF har sammanlagt 4,5 miljoner hektar offentliga skogar i sin besittning, varav 1,4 miljoner hektar tillhör staten, 2,2 miljoner hektar kommunerna och 0,9 miljoner hektar andra offentliga samfund. Den statsägda markegendomen har värderats i ONF:s balansräkning. ONF sköter även kommunernas skogar. Årligen säljs ungefär 6 miljoner kubikmeter virke främst på rot men även levererat till vägganten.

ONF har både affärsverksamhetsuppgifter och myndighetsuppgifter. Av affärsverksamhetsuppgifterna är skogsbruket den viktigaste. Dessutom bedriver verket internationell affärsverksamhet i anslutning till skogsbruket självt eller genom bolag som det äger. Av de övriga uppgifterna är den viktigaste att tillhandahålla rekreationstjänster. ONF administrerar skogar även i Frankrikes utomeuropeiska provinser. Största delen av de offentliga uppgifterna täcks med virkeshandel och kommersiell verksamhet, men även budgetfinansiering erhålls för en del av uppgifterna.

ONF kan inte gå i konkurs och organisationen betalar årligen skatter till staten.

Nationalparkerna (7) är självständiga enheter under miljöministeriet. Andra mindre skyddsområden och skyddsobjekt administreras av de regionala och lokala myndigheterna med understöd från miljöministeriet.

2.3.6 Estland

RMK är en statlig myndighet som bedriver verksamhet i vinstsyfte och som styrs av miljöministeriet. RMK har 1,1 miljoner hektar mark i sin besittning, varav 0,5 miljoner hektar är ekonomiskogar och 0,3 miljoner hektar skogar som är skyddade på olika sätt. Organisationen verkar med stöd av den estniska skogslagen och företräder staten när den utför sina uppgifter. Jordegendomen är värderad i RMK:s balansräkning, den egentliga markägaren är estniska staten. Årligen säljs ungefär 3 miljoner kubikmeter virke, i första hand levererat till den plats där det används.

RMK:s verksamhetsfält är skogsförvaltning, skogsskötsel, virkeshandel, skydd och rekreation samt frö- och plantproduktion. Målen för RMK:s skogsanvändning definieras i den estniska skogslagen och täcker ett verksamhetsfält som omfattar allt från produktion av sågvaror till rekreation. Enligt lagen är det också RMK:s mål att balansera virkesmarknaden. Fastighetsaffärer är inte tillåtna men dotterbolag kan grundas med regeringens tillstånd.

Affärsverksamheten följer normala affärsverksamhetsprinciper. RMK har rätt att använda resultatet av sin ekonomiska verksamhet för skötseln av de statliga skogarna och utförandet av offentliga uppgifter. Staten kan årligen intäktsföra RMK:s vinst till sig själv. RMK kan inte gå i konkurs men det beskattas på samma sätt som andra organisationer som bedriver affärsverksamhet. I praktiken är det fråga om ett nettobudgeterat affärsverk.

2.3.7 Österrike

Österreichische Bundesforste (ÖBf AG) är ett aktiebolag och helt ägs av österrikiska staten. Bolaget har bildats med stöd av lag (Bundesforstgesetz). ÖBf ansvarar för sammanlagt knappt 900 000 hektar landområden, varav 500 000 hektar är skog. Ungefär hälften av skogsarealen berörs av olika skyddsbegränsningar. Årligen säljs mindre än 2 miljoner kubikmeter virke, i första hand levererat till den plats där det används.

ÖBf:s viktigaste affärsverksamhetsfält är att bedriva ett hållbart skogsbruk. Bolagets övriga affärsverksamhet omfattar bl.a. konsultation, jakt och fiske, förnybar energi (vindkraft, vattenkraft, bioenergi), tjänster i anslutning till turism samt fastighetsaffärsverksamhet.

Bolaget sköter en del av Österrikes skyddsområden med stöd av ett separat serviceavtal. Bolaget tillhandahåller skogsbrukstjänster även i utomstående skogar. Verksamheten finansieras både med privat finansiering och av statens medel.

Bolaget kan gå i konkurs och det beskattas på samma sätt som andra bolag. Vinsten intäktsförs årligen till staten.

2.3.8 Irland

Irländska Coillte är ett aktiebolag, vars samtliga aktier ägs av irländska staten och som administreras av jordbruks-, fiske- och livsmedelsministeriet samt finansministeriet. Direktionen utses av jordbruks-, fiske- och livsmedelsministern. Coillte är organiserat i tre divisioner: Coillte Panel Products bedriver paneltillverkning, Coillte Forest affärsverksamhet inom skogsbruk och Coillte Enterprise affärsverksamhet på flera områden som härletts från bolagets kärnaffärsverksamhet.

Coillte har bildats genom lag (Forest Act) 1988. I lagen definieras bolagets mål och förpliktelser. Bolaget äger den skogsegendom som är i dess besittning, 445 421 hektar. Till en början var bolagets syfte att bedriva skogsbruk på det skogsområde som det äger, men med tiden har verksamheten utvidgats. Årligen säljs cirka 2,5 miljoner kubikmeter virke både på rot, levererat till vägkanten och till den plats där det används.

2.3.9 Republiken Tjeckien

Tjeckiska Lesy Ceské republiky (LCR) är ett statligt affärsverk (State Enterprise), och dess verksamhet baserar sig på Republiken Tjeckiens lag om statliga affärsverk. LCR:s huvudsakliga verksamhetsfält är att bedriva skogsbruk. Affärsverket leds av en generaldirektör, som utses av jordbruksministern. Affärsverket utövar besittningsrätt visavi de statliga skogsområdena, som omfattar sammanlagt 1,3 miljoner hektar. Konkurrensutsatta privata företag sköter största delen av skogsvårdsarbetena; 92 procent av LCR:s skogsareal 2012. Leveransavverkning utfördes i första hand på skogsareal som LCR sköter själv (8 procent av den skogsareal som LCR administrerar). Dessutom såldes 1,3 miljoner kubikmeter avverkningsavfall. Årligen säljs cirka 8 miljoner kubikmeter virke, i första hand på rot, men mindre mängder även levererade till vägkanten.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Syftet med propositionen är att den statliga jord- och vattenegendom som är i Forststyrelsens besittning ska kvarstå i statens direkta ägo och att de uppgifter som Forststyrelsen sköter för närvarande ska kvarstå inom en funktionell organisationshelhet så att arrangemanget uppfyller kraven på konkurrensneutralitet. Syftet med propositionen är också att genomföra de mål för statens ägarpolitik som gäller Forststyrelsen och statens jord- och vattenegendom samt riktlinjerna från ministergruppen för förvaltning och regional utveckling. Genom propositionen genomförs anteckningen i statsminister Sipiläs regeringsprogram om att den lagstiftning som gäller Forststyrelsen ska ändras så att den motsvarar Europeiska unionens krav samt att ledningssystemet ska förtydligas.

3.2 Alternativ

3.2.1 Inledning

Efter kommissionens Destia-beslut 2007 och sedan finansministeriet börjat revidera lagstiftningen om statliga affärsverk började jord- och skogsbruksministeriet samt miljöministeriet bereda en omorganisering av Forststyrelsen. När beredningen inleddes konstaterade man att det inte är möjligt att fortsätta med den nuvarande affärsverksmodellen så att affärsverksamheten inom skogsbruk fortfarande skulle bedrivas inom affärsverket. Detta baserar sig i första hand på att affärsverket som en del av staten inte är konkursdugligt. Enligt affärsverkslagen 2002 kan ett affärsverk inte göras konkursdugligt utan att affärsverkets grundläggande särdrag förändras. Under den fortsatta beredningen granskades alternativ där Forststyrelsens verksamhet skulle vara organiserad som ett offentligrättsligt organ, en myndighet eller ett statligt affärsverk som inrättas med stöd av speciallagstiftning.

3.2.2 Offentligrättsligt organ

Inom ett offentligrättsligt organ skulle ett betydande problem för det första vara att uppgifter som är förenade med betydande offentlig makt inte lämpar sig för andra organisationer än sådana som kan betraktas som myndigheter. Sådana uppgifter som anvisats Forststyrelsen och

vilkas skötsel innebär betydande utövande av offentlig makt borde överföras till en statlig myndighet. Befogenheter att överlåta statlig markegendom torde inte heller kunna anvisas ett offentligrättsligt organ som är fristående från statsentiteten. Detta skulle leda till att de ministerier som leder Forststyrelsen borde knytas till de beslutsprocesser som gäller affärsverksamhet som innebär överlåtelse av statens jordegendom, vilket skulle försvåra den smidighet och snabbhet hos beslutsfattandet som affärsverksamheten förutsätter, det skulle lyfta upp rikligt med sådana operativa uppgifter på ministernivå som inte hör hemma där, det skulle innebära delvis överlappande förvaltning och förutsätta att ministerierna tilldelas betydligt mera resurser.

Organisering av Forststyrelsen som ett självständigt offentligrättsligt organ som vore konkursdugligt skulle förutsätta att de offentliga förvaltningsuppgifterna helt separeras från organet så att de kvarstår inom statsförvaltningen. Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter, som för närvarande och enligt propositionen även i framtiden finansieras separat ur statsbudgeten, ska inte kunna försättas i konkurs och de skulle således inte kunna vara en del av ett självständigt konkursdugligt organ. Staten ansvarar för skötseln av dessa uppgifter och i sista hand även för finansieringen. I alternativet med ett offentligrättsligt organ borde den affärsverksamhet som bedrivs på marknaden också bolagiseras, eftersom koncernens moderorganisation av ovan nämnda skäl inte kan vara konkursduglig. I modellen med ett självständigt organ skulle riksdagens och statsrådets styrande makt också försvagas jämfört med ett affärsverk, där statsorganens styrande makt sträcker sig som en kedja genom hela affärsverkskoncernen. Det är nödvändigt att Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter fortsätter att omfattas av statsorganens fasta styrning.

3.2.3 Myndighet

En modell där en myndighet förvaltar statens jord- och vattenegendom skulle lämpa sig för skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifter som anvisats Forststyrelsen. I alternativet med en myndighet borde den affärsverksamhet som bedrivs på marknaden separeras till ett aktiebolag på grund av kraven på konkurrensneutralitet. Myndigheten kunde anvisas de ägarstyrningsuppgifter som avser bolaget. Merparten av Forststyrelsens verksamhet är affärsverksamhet och att organisera den i ett aktiebolag som administreras av en myndighet vore ett exceptionellt förfarande. Myndighetsmodellen är inte avsedd för bedrivande av affärsverksamhet, och den lämpar sig inte för det bl.a. på grund av att investeringar som gäller statens jord- och vattenegendom är budgetbundna. I myndighetsmodellen baserar sig finansieringen av verksamheten enbart på finansiering som beviljas från statens omkostnadsmoment, medan moderorganisationen i de andra granskade modellerna förutom budgetfinansiering även kan utnyttja inkomster från försäljning av egendom samt utdelning och avgifter för nyttjanderätt som dotterbolagen betalar i sin verksamhet. Av ovan konstaterade orsaker konstaterades att myndighetsmodellen är ett olämpligt alternativ på grund av den smidighet och snabbhet som affärsverksamheten kräver.

3.2.4 Specialaffärsverk

Det konstaterades att organisering i form av ett specialaffärsverk erbjuder en styr- och verksamhetsmodell som ligger närmast den nuvarande affärsverksmodellen för den helhet som består av moderorganisationen, skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna och den affärsverksamhet som bedrivs på marknadsvillkor i bolagsform. Bolagisering av affärsverksamheten i form av ett dotterbolag som helt ägs av affärsverket skulle med specialaffärsverksmodellen inte på något avgörande sätt förändra de penningflöden som moderorganisationen disponerar över jämfört med nuläget, eftersom moderorganisationen fortfarande skulle ha tillgång till de avgifter för nyttjanderätt och den utdelning som dotterbolagen betalar. Med affärsverksmodellen skulle investeringar i affärsverksamheten inte vara bundna till statsbudgeten. När det

gäller affärsverken finns det ett etablerat system för styrning och finansiering av verksamheten samt intäktsföring av vinsten. Det finns en bra modell för att separera skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna från affärsverkets övriga verksamhet på det sätt som oavhängigheten och opartiskheten förutsätter.

Modellen med en specialaffärsverkskoncern gör det möjligt att sköta affärsverksamheten och de offentliga förvaltningsuppgifterna inom en organisationshelhet och att uppnå de andra mål för Forststyrelsen och statens jord- och vattenegendom som tagits in i statsminister Sipiläs och statsminister Katainens regeringsprogram. Dessutom säkerställer den insyn och konkurrensneutralitet i fråga om den verksamhet som bedrivs på marknaden. Eftersom ett affärsverk enligt affärsverklagen 2010 inte kan sköta offentliga förvaltningsuppgifter och skötseln av sådana uppgifter enligt lag inte kan finansieras ur statsbudgeten, förutsätter modellen med ett specialaffärsverk separat och heltäckande lagstiftning.

3.3 De viktigaste förslagen

Forststyrelsen kommer att vara ett genom den föreslagna lagen om Forststyrelsen inrättat statligt affärsverk på vilket lagen om statliga affärsverk 2010 inte tillämpas. Forststyrelsen kommer att vara ett statligt affärsverk enligt 84 § 4 mom. i grundlagen om vilket närmare bestämmelser utfärdas genom lagen om Forststyrelsen. Forststyrelsens allmänna uppgift är att vårda, använda och skydda statens jord- och vattenegendom som den besitter på ett hållbart sätt. Den statliga jord- och vattenegendom som Forststyrelsen besitter förblir i statens direkta ägo. Forststyrelsen ska fortfarande vara ett affärsverk som hör till jord- och skogsbruksministeriets ansvarsområde men som styrs av miljöministeriet i fråga om de offentliga förvaltningsuppgifter som hör till dess ansvarsområde.

Forststyrelsen bedriver affärsverksamhet inom det ekonomiska utnyttjandet av statens jord- och vattenegendom som anvisats i dess besittning samt genom att administrera aktierna i de dotter- och intressebolag som bedriver affärsverksamhet som ansluter till besittningen av jord- och vattenegendomen. Forststyrelsen ska bedriva skogsbruk och leverera virke till kunderna, affärsverksamhet med marktäcksprodukter, utarrendering och försäljning av land- och vattenområden samt projekt- och utvecklingsverksamhet. Forststyrelsen bedriver affärsverksamhet på marknaden genom de aktiebolag som den äger. Forststyrelsen intäktför årligen enligt beslut en andel av sin vinst till staten.

Riksdagens och statsrådets rätt att styra Forststyrelsen förblir oförändrad. Riksdagen kan fortfarande sätta servicemål och andra mål för Forststyrelsen. De kan också gälla den verksamhet som bedrivs genom dotterbolag.

Det övergripande samhällsintresset omfattar vid sidan av en lönsam affärsverksamhet att övriga samhällsbehov som hänför sig till de områden som Forststyrelsen besitter beaktas på behörigt sätt. De samhälleliga förpliktelser som rör Forststyrelsens verksamhet kommer inte att ändras. Som en väsentlig del av den hållbara vården och användningen av naturresurserna ska Forststyrelsen fortfarande i tillräcklig grad beakta skyddet och en ändamålsenlig ökning av den biologiska mångfalden tillsammans med de övriga målen för vården, användningen och skyddet av skogar, havet och andra naturresurser. En ny sak som förpliktelsen gäller är genomförandet av de övriga målen för vården, användningen och skyddet av havet. Forststyrelsen ska dessutom fortfarande beakta de krav som användningen av naturen för rekreation och främjandet av sysselsättningen ställer samt samordna vården, användningen och skyddet av de naturresurser som den besitter inom samernas hembygdsområde så att förutsättningarna för att utöva samekulturen tryggas, samt inom renskötselområdet så att förpliktelserna enligt renskötellagen uppfylls.

Forststyrelsen ska vara beredd att sköta sina uppgifter även under undantagsförhållanden på det sätt som jord- och skogsbruksministeriet och, i fråga om försvarsfastigheter, försvarsministeriet bestämmer. Forststyrelsen ska lämna räddningsmyndigheterna experthjälp när det gäller att bekämpa skogsbränder och på eget initiativ ha beredskap att i samråd med räddningsmyndigheterna förebygga och bekämpa skogsbränder på statsägd mark som Forststyrelsen har i sin besittning. Skötseln av övriga samhälleliga förpliktelser beaktas när Forststyrelsens resultatmål uppställs.

För att Forststyrelsens samhälleliga förpliktelser ska beaktas på behörigt sätt i den praktiska verksamheten förutsätts att de regelbundet beaktas i samband med resultat- och den övriga ägarstyrningen samt i Forststyrelsens egen verksamhetsplanering, som den genomför i form av deltagande naturresursplanering som baserar sig på omfattande samråd med medborgare och intressentgrupper.

De offentliga förvaltningsuppgifter som anvisats Forststyrelsen förblir huvudsakligen oförändrade och de ska fortfarande finansieras ur statsbudgeten och med intäkter som inflyter av skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter. Oavhängigheten i fråga om skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna tryggas så att skötseln av uppgifterna separeras personellt, ekonomiskt och funktionellt. De offentliga förvaltningsuppgifterna ska skötas i en separat enhet, vars finansiering kommer direkt ur statsbudgeten. Jord- och skogsbruksministeriet och miljöministeriet ska styra enheten på samma sätt som andra ämbetsverk och inrättningar som lyder under dem.

I förslaget stärks rollen för planerna för användning av naturresurser genom att Forststyrelsens styrelse får i uppgift att godkänna dem. När planerna utarbetas ska man beakta de samhälleliga förpliktelser som föreskrivits för Forststyrelsen i lag och samordna samhällets olika intressentgruppers syn på användningen av statens marker och vatten på regional nivå.

I samband med verksamhet inom sameområdet är det nödvändigt att Forststyrelsen hör även andra än samer. När den lagstiftning som gäller naturresurser inom samernas hembygdsområde utvecklas måste det ses till att man i beslut som gäller användningen av statens land- och vattenområden tillräckligt beaktar alla lokala intressen samt garanterar att alla lokala aktörer får delta i beredningen av ärenden och att beredningen är interaktiv. Av denna orsak föreslås i lagen en bestämmelse om kommunvisa delegationer inom samernas hembygdsområde.

Forststyrelsens affärsverksamhet inom skogsbruk och de tillgångar som hänför sig till verksamheten, de skulder som hänför sig till de tillgångar som överförs och de reserver som hänför sig till den verksamhet som överförs ska överföras till aktiebolaget under bildning för att fortsätta verksamheten. Överföringen av affärsverksamheten genomförs bolagsrättsligt i form av apport, varvid Forststyrelsen som vederlag får aktiestocken i det mottagande bolaget. De anställda hos Forststyrelsens resultatområde för skogsbruk som överförs till aktiebolaget under bildning ska överföras i enlighet med principerna för överlåtelse av rörelse, varvid de rättigheter och skyldigheter som följer av arbetstagarnas anställningsförhållande blir oförändrade.

Statsrådet ges rätt att till aktiebolaget under bildning för att bedriva skogsbruk överlåta rätten att bedriva skogsbruk på den jord- och vattenegendom som är i Forststyrelsens besittning och för vilken gäller avkastningskrav. Rätten ska vara icke överförbar och bolaget ska betala gängse vederlag till Forststyrelsen för ensamrätten. Riksdagen ska fortfarande sätta upp servicemål och övriga verksamhetsmål för Forststyrelsen och de kan gälla även verksamhet som sköts genom dotterbolag. Forststyrelsen ska inom ramen för de styrande ministeriernas preciserade styrning se till att de mål som riksdagen satt uppnås.

Enligt lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning (1368/2007) förutsätter ett beslut som innebär att staten inte längre är bolagets enda ägare eller att staten avstår från sin majoritet i bolaget riksdagens samtycke.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

4.1.1 Konsekvenser för statsfinanserna

Propositionen har inga konsekvenser för de budgetanslag som är avsedda för skötseln av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter.

Efter bolagiseringen av affärsverksamheten inom skogsbruk består affärsverkets inkomster av de ersättningar för nyttjanderätt som dotterbolaget betalar (cirka 80 miljoner euro), den utdelning som dotterbolagen betalar (cirka 15 miljoner euro) samt av affärsverkets egna inkomster av försäljning och utarrendering av mark och övriga uppgifter som ger inkomster (cirka 35 miljoner euro).

Forststyrelsens intäktsföring till staten har i enlighet med linjen i regeringsprogrammet varit 120 miljoner euro om året. I affärsverkets intäktsföring av resultatet 2016 ingår ännu ingen utdelning från det dotterbolag som bedriver affärsverksamhet inom skogsbruk, utan den betalas till affärsverket först följande år. Till följd av detta blir intäktsföringen av affärsverkets resultat 2016 uppskattningsvis 10 miljoner euro mindre än vad avkastningen från statens skogar annars skulle möjliggöra. De följande åren finns den utdelning som dotterbolaget betalat av föregående års resultat tillgänglig för affärsverkets intäktsföring. Dotterbolagets vinstmedel kan överföras till affärsverket som utdelning på det sätt som det vinstutdelningsbara kapitalet möjliggör under senare år.

4.1.2 Konsekvenser för Forststyrelsekoncernen

Hela Forststyrelsekoncernens omsättning 2014 var 360,5 miljoner euro och Forststyrelsekoncernens affärsverksamhets omsättning 2014 var 343,2 miljoner euro. Resultatet av Forststyrelsekoncernens affärsverksamhet räkenskapsperioden 2014 var 116,7 miljoner euro och det ligger till grund för intäktsföringen. Resultatet av koncernens affärsverksamhet utan vinster från fastighetsförsäljningen var 85,6 miljoner euro. Omsättningen för Forststyrelsens resultatområde för skogsbruk 2014 var 333,1 miljoner euro och skogsbrukets rörelsevinst var 121,3 miljoner euro. År 2014 användes sammanlagt 45,7 miljoner euro för skogsvård samt byggande och underhåll av vägar.

I slutet av 2014 uppgick värdet av Forststyrelsens grundkapital till 2 525,7 miljoner euro. Avkastningen på Forststyrelsens investerade kapital 2014 var 4,8 procent, investeringarnas andel av omsättningen 3 procent och soliditeten 98 procent. Intäktsföringen till staten 2014 var 130 miljoner euro.

Balansräkningen för aktiebolaget under bildning ska basera sig på Forststyrelsens affärsverksamhet inom skogsbruk och tillgångarna och skulderna för Forststyrelsens resultatområde för skogsbruk vid tidpunkten för bildandet. Dessutom påverkas balansräkningen av den icke överförbara rätten att bedriva skogsbruk på sådan jord- och vattenegendom för vilken gäller avkastningskrav och som anvisats eller senare anvisas i Forststyrelsens besittning. På bolaget överförs inga landområden som ägs av staten. Bolagets tillgångar utgörs huvudsakligen av rätten att avverka virke med stöd av avtal om nyttjanderätt, virkeslager och försäljningsfordringar. Utöver detta föreslås att det driftskapital som bolaget behöver överförs på det från Forststy-

relsens kassa. En opartisk expertutredning ger vid handen att ett driftskapital på 40–50 miljoner euro leder till att bolagets självförsörjningsgrad är ca 50–55 procent, varvid slutsumman för bolagets balansräkning blir ca 80–90 miljoner euro. Soliditeten enligt den inledande balansräkningen vore cirka 50 procent.

En kassaflödesanalys ska säkerställa att aktiebolaget under bildning har tillräckligt med rörelsekapital. Den permanenta rätten att använda statens områden för skogsbruk och dess avkastningsvärde erbjuder förutsättningar att skaffa främmande kapital.

År 2015 betalar Forststyrelsen i inkomstskatt på sin skattepliktiga inkomst 7,93 procent i enlighet med skattesatsen. Omsättningen för aktiebolaget under bildning uppskattas till cirka 340 miljoner euro under det första verksamhetsåret. Aktiebolaget omfattas av normal bolagsbeskattning.

För den ensamrätt att vidta skogsbruksåtgärder som ges bolaget under bildning i samband med bolagiseringen av Forststyrelsens affärsverksamhet inom skogsbruk ska till affärsverket tas ut gängse vederlag, så att bolaget inte får en ogrundad förmån som kunde betraktas som förbjudet statligt stöd. Det vederlag som betalas för nyttjanderätten ska basera sig på det skogsbrukliga avkastningsvärdet på den jord- och vattenegendom som bolaget får disponera med ensamrätt och på det avkastningskrav på affärsverkets grundkapital som härletts från det.

De begränsningar i användningen av skogarna i Forststyrelsens besittning som följer av de allmänna samhällseliga eller andra förpliktelser som angetts i lagen ska beaktas som faktorer som sänker balansvärdet när skogarnas avkastningsvärde bestäms. Avkastningskravet på de områden som används för statens skogsbruk ska bestämmas så att det motsvarar det avkastningskrav som baserar sig på avkastningsvärdet på andra företags egendom som verkar i samma bransch. Avkastningskravet på den egendom som omfattas av avtalet om nyttjanderätt är cirka 5 procent med de nuvarande balansvärdena.

Dotterbolaget under bildning måste ha förutsättningar att bedriva lönsam affärsverksamhet. Med hänsyn till det som konstaterats ovan är avsikten att bestämma det vederlag som tas ut för avtalet om nyttjanderätt så att det är ungefär 80–90 procent av avkastningsvärdet på den egendom som avtalet gäller. När balansräkningens värde ses över i samband med Forststyrelsens ingående balansräkning, ändras avkastningskravet i överensstämmelse med det. Det årliga vederlag som ska betalas till affärsverket för nyttjanderätten preciseras när beredningen fortsätter men det rör sig kring 80 miljoner euro.

Bolaget ska svara för kostnaderna för affärsverksamheten inom skogsbruk, vilka utgörs av bl.a. drivningsplanering, avverkning, virkestransport samt skogsförnyelse- och skogsförbättringsåtgärder.

Det nya aktiebolagets soliditet försämrars av de ansvar på sammanlagt cirka 7 miljoner euro som överförs till bolaget och som i huvudsak består av förpliktelser till följd av ändringen av pensionssystemet. Avsikten är att täcka förändringen i pensionsförmånerna ur en tilläggspensionsförsäkring som tecknas för det nybildade aktiebolagets personal. För att behålla nivån på personalens pensionsskydd tecknar bolaget en separat tilläggspensionsförsäkring, vars pris Forststyrelsen preliminärt har uppskattat till cirka 9 miljoner euro. Uppskattningen preciseras utifrån Kevas kalkyler när beredningen fortsätter. Bolaget börjar ansvara för tilläggspensionsförsäkringen genom ett balansarrangemang när bolaget bildas.

4.1.3 Konsekvenser för företagen

Propositionen gäller direkt endast det aktiebolag som föreslås bildas och som helt ska ägas av Forststyrelsen med uppgift att bedriva skogsbruk på statlig mark som en del av Forststyrelsekoncernen. Strävan med propositionen är att den affärsverksamhet som Forststyrelsen bedriver på marknaden ska vara konkurrensneutral så att de konkurrensfördelar som hänför sig till beskattningen och att den inte kan försättas i konkurs försvinner. När de faktorer som snedvrider konkurrensen försvinner förbättras verksamhetsförutsättningarna för alla företag som bedriver skogsbruk. Att det aktiebolag under bildning som helt ägs av Forststyrelsen ges ensamrätt att bedriva skogsbruk på statlig mark inverkar inte på det pris som virkesköparna betalar för virket eller för virkesmarknadens funktion, eftersom arrangemanget inte påverkar den mängd virke som Forststyrelsen bjuder ut och eftersom bolaget betalar gängse vederlag för ensamrätten.

Propositionen har inga konsekvenser för företagens avgifter eller för de stöd som betalas till företagen. Propositionen har inte heller några konsekvenser för de anmälnings-, tillstånds-, rapporterings-, övervaknings- eller registreringsförfaranden som gäller företagen.

Forststyrelsen har skaffat tjänster i anslutning till drivning och transport av virke, skogsvårdsarbeten och byggande och underhåll av skogsbilvägar från utomstående entreprenörer för cirka 165 miljoner euro per år. Av denna summa hänför sig ungefär 140 miljoner euro till drivning och transport av virke och energived. Entreprenadbetalningarna utgör cirka 60–70 procent av Forststyrelsens utgifter. Bildandet av statens skogsbruksaktiebolag har ingen direkt inverkan på anlitandet av utomstående entreprenörer. Den mängd prestationer som köps från entreprenörer beräknas öka något till följd av att Forststyrelsens skogsarbetare går i pension. Statens skogsbruksbolag som föreslås bildat ska utgöra den upphandlingsenhet som avses i lagstiftningen om offentlig upphandling.

4.2 Konsekvenser för personalen

4.2.1 Affärsverket

På de statliga affärsverkens anställda tillämpas de bestämmelser, avtalsbestämmelser och principer som gäller statliga affärsverk. De anställda vid statliga affärsverk står i princip i arbetsavtalsförhållande. Vid Forststyrelsen finns sammanlagt cirka 60 anställda i tjänsteförhållande som utför uppgifter där de utövar offentlig makt. Propositionen ändrar inte de offentliga förvaltningsuppgifter som anvisats Forststyrelsen, så propositionen har inga konsekvenser för de anställda som blir kvar hos affärsverket.

Verkställande direktören för den Forststyrelse som läggs ned blir i denna lag avsedd verkställande direktör för Forststyrelsen och naturtjänstdirektören blir i denna lag avsedd naturtjänstdirektör. Forststyrelsens vildmarkschef blir vildmarksdirektör enligt denna lag.

Av Forststyrelsen förutsätts jämnare intäktsförling än av andra aktörer som bedriver skogsbruk i hela landet och därigenom även verksamhet i framtiden. Till följd av detta erbjuder Forststyrelsen jämnare sysselsättning än andra aktörer.

När det nya affärsverket inrättas i anslutning till omorganiseringen av Forststyrelsen är det inte fråga om överlåtelse av rörelse utan om en omstrukturering av funktioner inom statsförvaltningen för personalen i såväl tjänsteförhållande som arbetsavtalsförhållande.

4.2.2 Bolagiseringen av affärsverksamheten inom skogsbruk

Bolagiseringen av affärsverksamheten inom skogsbruk påverkar inte i sig skogsbrukspersonalens antal eller uppgifter. De anställda inom Forststyrelsens resultatområde för skogsbruk överförs till aktiebolaget under bildning. De anställda som överförs är cirka 800 personer, som alla står i arbetsavtalsförhållande. Med stöd av 5 § i lagen om kollektivavtal (436/1946) överförs på innehavaren av ett företag som varit part i ett kollektivavtal alla de rättigheter och skyldigheter som enligt kollektivavtalet tillkom den tidigare innehavaren. Avtalsbestämmelserna om bl.a. semester, lön för sjukdomstid och pensioner i det kollektivavtal som är bindande för Forststyrelsen är således förpliktande för aktiebolaget till dess att aktiebolaget i sin tid avtalar om arbetsvillkoren med personalorganisationerna genom kollektivavtal. Aktiebolaget bereder sitt löne- och övriga ersättningssystem utifrån de mål som förhandlas fram tillsammans med personalorganisationerna. Avsikten är att komma överens om anställningsvillkoren för den personal som överförs genom kollektivavtal redan innan bolaget bildas. Vid bestämmandet av personalens anställningsvillkor tillämpas vid överlåtelse av rörelse dessutom 1 kap. 10 § i arbetsavtalslagen (55/2001), som gäller överföring av de rättigheter och skyldigheter som följer av anställningsförhållandet. På personalens ställning tillämpas också vad som bestäms i statsrådets principbeslut om ordnande av statsanställdas ställning vid organisationsförändringar (FM/201/00.00.02/2012).

Den personal som överförs till bolaget i samband med bolagiseringen av affärsverksamheten inom skogsbruk övergår från statens pensionssystem till det privata arbetspensionssystemet. Målet är att de pensionsförmåner som intjänats av den personal som övergår från affärsverket i tjänst hos aktiebolaget ska tryggas och att deras nya pensionsskydd ska motsvara det nuvarande pensionsskyddet. Detta ordnas genom en separat gruppensionsförsäkring. Vid Forststyrelsen finns cirka 600 anställda som har rätt till statens s.k. tilläggs-pensionsskydd. Tilläggs-pensionsskyddet beräknas uppgå till cirka 7 miljoner euro. Den slutliga ansvarssumman avgörs efter konkurrensutsättning.

4.3 Konsekvenser för myndigheterna

I övrigt har propositionen endast små konsekvenser för förvaltningen. Riksdagens behörighet att styra förblir oförändrad och den ska fortfarande sätta servicemål och övriga verksamhetsmål för Forststyrelsen i samband med att budgeten fastställs. Riksdagen ska fortfarande godkänna de budgetanslag som är avsedda för skötseln av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter, förändringar i grundkapitalet, maximibeloppet av investeringar under räkenskapsperioden samt fullmakten att göra investeringar som medför utfästelser som sträcker sig över flera räkenskapsperioder. Riksdagen ger också samtycke till upplåning.

Jord- och skogsbruksministeriet och miljöministeriet ska fortfarande styra Forststyrelsen i enlighet med tidigare principer. Eftersom Forststyrelsen fortfarande är ett affärsverk som hör till jord- och skogsbruksministeriets ansvarsområde, ska ministeriet sköta beredningen av de uppgifter i anslutning till affärsverket som ankommer på statsrådet. Jord- och skogsbruksministeriet kommer att få uppgifter i anslutning till översyn av det avtal om nyttjanderätt som ska ges det nya bolaget som bedriver affärsverksamhet inom skogsbruk.

Förslaget har inga konsekvenser för försvarsmaktens eller Gränsbevakningsväsendets verksamhetsförutsättningar eller deras utveckling på områden som används eller som förvärvas för att användas av försvarsmakten eller Gränsbevakningsväsendet.

4.4 Samhälleliga konsekvenser

4.4.1 Konsekvenser för miljön

Att statens land- och vattenområden som utnyttjas ekonomiskt samt ödemarksområden och naturskyddsområden samt andra områden som inte utnyttjas ekonomiskt är placerade inom samma organisation har enligt erfarenheter främjat samordningen av verksamheten och utjämnat motsatskonstellationen mellan skogsbruket och naturskyddet på de statliga marker som är i Forststyrelsens besittning. Propositionen bedöms inte försvaga denna utveckling.

I propositionen betonas på nuvarande sätt att hållbarhetsprincipen ska iakttas i Forststyrelsens verksamhet. Enligt propositionen ska som en väsentlig del av den hållbara vården och användningen av naturresurserna skyddet och en ändamålsenlig ökning av den biologiska mångfalden beaktas tillräcklig tillsammans med de övriga målen för vården, användningen och skyddet av naturresurserna. Bevarande och en ändamålsenlig ökning av den biologiska mångfalden ska fortfarande vara yttre villkor som begränsar all verksamhet som Forststyrelsen bedriver.

I praktiken ska Forststyrelsens förpliktelser som gäller den biologiska mångfalden beaktas och samordnas med den övriga verksamheten med hjälp av det deltagande naturresursplaneringssystemet som tillämpas redan nu och i samband med vilket ett stort antal medborgare och intressentgrupper hörs. I de regionala naturresursplaner som ingår i planeringssystemet granskas Forststyrelsens förpliktelser som gäller den biologiska mångfalden i samband med mera omfattande områdeshelheter, fattas beslut om användningen av områden för skydd och rekreation samt fastställs de yttre villkoren för skogsbruksverksamheten. Av den skogsmark som används för Forststyrelsens skogsbruk är 15 procent belagd med olika användningsbegränsningar.

4.4.2 Regionala konsekvenser

Forststyrelsen är en betydande arbetsgivare. Inom Forststyrelsekoncernen finns cirka 1 750 anställda. Av dem är cirka 470 skogsarbetare. Dessutom sysselsätter Forststyrelsen över 700 personer i drivningsuppgifter, över 350 personer i virkestransportuppgifter och över 300 personer i skogsvårdsuppgifter samt vägbyggnads- och vägunderhållsuppgifter som är anställda hos utomstående företagare. Forststyrelsens totala sysselsättande inverkan är således över 3 000 årsverken.

Forststyrelsens verksamhet har en betydande regionekonomisk inverkan. Ungefär 10 procent av Forststyrelsens anställda arbetar i Vanda och resten vid olika verksamhetsställen runt om i Finland. Ungefär 50 procent av Forststyrelsens löner betalas ut i landskapen Lappland, Kajanaland och Norra Österbotten. Av entreprenadbetalningarna inom skogsbruket går ungefär 70 procent till Österbotten–Kajanaland och Lappland. Propositionen förändrar inte Forststyrelsens ställning i detta avseende.

Lagändringen har endast ringa konsekvenser för intäkterna av samfundsskatten. Skogsbruksaktiebolaget börjar omfattas av den normala samfundsbeskattningen och betalar enligt samfundsskattesatsen 20 procent i skatt på sin beskattningsbara inkomst. Forststyrelsen är som af-färsverk dock fortfarande delvis skattskyldigt samfund och ska betala endast kommunernas andel av samfundsskatten i enlighet med skattetagargruppens utdelning, eftersom församlingarna inte längre är samfundsskattetagare.

Bestämmelser om kommungruppens andel av intäkterna av samfundsskatten finns särskilt i lagen om skatteredovisning (532/1998). En enskild kommuns andel av samfundsskatten delas

ut som en företagsverksamhetspost och skogspost. Kommunens skogspost fastställs utgående från de bruttorotprisinkomster som gällde före 2012 och som räknats ut per skogscentral, i förhållande till skogsmarksarealen inom de kommuner som hör till skogscentralens område. I beräkningsgrunderna inkluderas även de separat uppskattade uteblivna rotprisinkomsterna för skogsmark inom lagstadgade naturskyddsområden utifrån uppgifterna om tillväxten. Den samfundsskatt som Forststyrelsen betalar och den kommungruppsandel av den skatt som betalas av skogsbruksaktiebolaget redovisas enligt gällande lagstiftning till enskilda kommuner förutom enligt företagsverksamhetsposten också enligt skogsposten. Således är de ekonomiska konsekvenserna av lagändringen mycket små och gäller särskilt endast de kommuner vars skogspost utgör en betydande andel av samfundsskatteandelen.

Vilka konsekvenser lagändringen har på statens och kommunernas intäkter av samfundsskatten beror på hur mycket skogsbruksaktiebolaget och Forststyrelsen betalar i samfundsskatt. När det gäller den skatt som skogsbruksaktiebolaget betalar blir även staten skattetagare och således kommer statens intäkter av samfundsskatten att öka med ett belopp motsvarande statens utdelning av den samfundsskatt som aktiebolaget betalar. Det sammanlagda beloppet av den skatt som Forststyrelsen betalar och den kommungruppsandel av den skatt som skogsbruksaktiebolaget betalar inverkar på kommunernas skatteinkomster i förhållande till det nuvarande systemet, dvs. i förhållande till den samfundsskatt som enbart Forststyrelsen betalar som delvis skattskyldig. Förändringen i fråga om den samfundsskatt som kommunerna får inverkar på fördelningen av skatteintäkterna mellan kommunerna på det sätt som beskrivs ovan.

Utifrån de beräkningar som gjorts medför lagändringen inga betydande förändringar i kommunernas samfundsskatteinkomster. Utifrån bokslutsuppgifterna för 2014 har affärsverket betalat ca 8,3 miljoner euro i samfundsskatt till kommunerna och församlingarna, varav kommunernas andel har utgjort 92,68 procent, dvs. ca 7,7 miljoner euro. Genom en sådan organisationsstruktur som avses i propositionen hade den samfundsskatt som skulle redovisas till kommunerna fördelats så att affärsverket hade betalat ca 4,9 miljoner euro och skogsbruksaktiebolaget ca 1,8 miljoner euro. Dessutom skulle aktiebolaget ha betalat ca 3,7 miljoner euro i samfundsskatt till staten.

Enligt propositionen ska Forststyrelsens verksamhet samordnas så att beaktandet av samernas rätt att utöva sin kultur inom hembygdsområdet samt förutsättningarna att bedriva renskötsel enligt renskötsellagen tryggas inom renskötselområdet.

Befolkningen i norra Finland har på speciallagstiftning grundade rättigheter att använda statens land- och vattenområden för fiske och jakt samt renskötsel. Propositionen ingriper inte i dessa rättigheter utan de kvarstår. Propositionen ingriper inte heller i rätten enligt 7 § i jaktlagen att jaga på allmänt vattenområde och inom den ekonomiska zonen eller rätten enligt 8 § i jaktlagen för dem som bor i landskapet Lappland och vissa kommuner i de norra delarna av landskapen Norra Österbotten och Kajanaland att jaga på statliga områden i deras hemkommuner.

4.4.3 Övriga samhällseliga konsekvenser

Propositionen beräknas till följd av de delegationer som ska inrättas inom samernas hembygd-område i någon mån bidra till att stärka samernas rätt att som ursprungsfolk bevara och utveckla sitt språk och sin kultur. När dessa näringar utövas är könsskillnaderna inom samekulturen inte lika starka som inom majoritetsbefolkningens kultur. Av denna orsak är propositionen till nytta för bägge könen.

Propositionen ingriper inte i enskilda medborgares ställning och verksamhet i samhället. Förslagen har inga konsekvenser för jämlikheten mellan människor eller grupper av människor på

grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikter, hälsotillstånd, funktionshinder eller andra orsaker som har att göra med personen eller för konsumenternas ställning.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Ministerarbetsgruppen för förvaltning och regional utveckling behandlade Forststyrelsens organisation den 22 maj 2012 och förordade fortsatt beredning. Den fortsatta beredningen av regeringens proposition har utförts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet och en inofficiell beredningsgrupp bestående av företrädare för jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, justitieministeriet, finansministeriet och arbets- och näringsministeriet samt sakkunniga från Forststyrelsen har knutits till beredningen. I anslutning till den fortsatta beredningen har seminarier enligt principen om deltagande ordnats i Helsingfors den 14 juni 2012, den 31 januari 2014 och den 19 oktober 2015, i Uleåborg den 30 oktober 2013 och den 21 oktober 2015 och i Rovaniemi den 16 januari 2014 och den 23 oktober 2015.

I anslutning till beredningen av ärendet har tre förhandlingar enligt 9 § i sametingslagen hållits den 21 juni 2011, den 16 januari 2014 och den 23 oktober 2015.

Enligt statsminister Sipiläs regeringsprogram ska lagstiftningen om Forststyrelsen revideras så att den motsvarar EU-kraven samt Forststyrelsens ledningssystem ska förenklas.

Jord- och skogsbruksministeriet inhämtade hösten 2012 ett rättsligt sakkunnigyttrande om de statsförfattningsrättsliga frågor som hänför sig till organiseringen av Forststyrelsen som ett specialaffärsverk. Vintern 2015 inhämtade ministeriet i anslutning till beredningen två statsförfattningsrättsliga expertyttranden samt ett konkursrättsligt och konkurrensrättsligt expertyttrande. I juni 2015 inhämtade ministeriet en expertutredning som gällde värdering av och lönsamheten för Forststyrelsens affärsverksamhet samt balansstrukturen i anslutning till den planerade organisationen.

Efter remissbehandlingen fortsatte beredningen av propositionen som tjänsteuppdrag under ledning av jord- och skogsbruksministeriet. Det ändrade propositionsutkastet presenterades vid ett separat diskussionsmöte den 19 oktober 2015 i Helsingfors, den 21 oktober 2015 i Uleåborg och den 23 oktober 2015 i Rovaniemi. Promemorior om diskussionsmötena har upprättats vid jord- och skogsbruksministeriet.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Yttranden om propositionen begärdes i maj 2014 av justitieministeriet, inrikesministeriet, försvarsministeriet, finansministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, arbets- och näringsministeriet, miljöministeriet, Konkurrens- och konsumentverket, Lantmäteriverket, staben för gränsbevakningsväsendet, Forststyrelsen, Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio, Skogsforskningsinstitutet, Regionförvaltningsverken i Lappland, Norra Finland och Östra Finland, Närings-, trafik- och miljöcentralerna i Lappland, Kajanaland, Norra Österbotten och Norra Karelen, Finlands skogscentral, Finlands viltcentral, Kainuu, Lapplands och Norra Österbottens förbund samt Norra Karelen landskapsförbund, kommunerna Enontekis, Enare, Posio, Sodankylä och Utsjoki, Kuhmo stad, Renbeteslagsföreningen, sametinget, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf, Skogsindustrin rf, Finlands Sågar rf, Koneyrittäjien liitto ry, Arbetsgivarna för servicebranscherna PALTA rf, Metsäalan Kuljetusyrittäjät ry, Finlands naturskyddsförbund rf, Företagarna i Finland, Forststyrelsens personalorganisationer (De Högre Tjänstemännen YTN rf, Tekniikan ja Tiedon Toimihenkilöt TTT ry, METO – Skogsbranschens Experter rf, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL

rf och Trä- och specialbranschernas förbund), Forststyrelsens delegationer i Norra Österbotten och Kajanaland, Lappland samt Norra Karelen, Suomen Latu ry, Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry och Tunturi-Lapin Kehitys ry. Dessutom yttrade sig Museiverket, Skolternas byastämman, Turism- och Restaurangförbundet Mara rf, Suomen Metsästäjäliitto – Finlands Jägarförbund ry, Metsänomistajaliitto Pohjois-Suomi, Norra Savolax förbund, Kittilä kommun, Pelkosenniemi kommun, Pello kommun, Savukoski kommun, Itä-Lapin kuntayhtymä, vissa enskilda samer tillsammans, Saamen luonnonystävät ry och Finska Kennelklubbens Jakthundsarbetsgrupp.

I flera yttranden framfördes att Forststyrelsens verksamhet har varit erkänd och resultatrik med den nuvarande affärsverksmodellen och att de verksamhetsmodeller som upplevts som bra och erkänts vid skötseln och användningen av statens marker borde kvarstå i lagstiftningen. I flera yttranden konstateras också eller så kan man av dem sluta sig till att det är viktigt att statens jord- och vattenegendom kvarstår i statens direkta ägo. I flertalet yttranden konstateras också kategoriskt utan motivering att varken EU-rätten eller kommissionen förutsätter att Forststyrelsens affärsverksamhet inom skogsbruk bolagiseras och därför motsätter man sig bolagiseringen.

Miljöministeriet konstaterar att under beredningen av lagförslaget har man grundligt utrett alternativen för Forststyrelsens organisatoriska ställning med hänsyn till de viktigaste yttre villkoren, som är att Forststyrelsen bevaras som en helhet, att statens marker och vatten förblir i statens ägo och fortsätter att omfattas av riksdagens budgetmakt samt att konkurrensneutraliteten säkerställs på det sätt som EU-rätten förutsätter. Förslaget överensstämmer med de yttre villkoren och i motiveringen har synpunkter som hänför sig till de olika organisationsalternativen granskats på ett mångsidigt sätt. Miljöministeriet understöder förslaget. Miljöministeriet konstaterar att Forststyrelsen spelar en central roll som förvaltare av kulturarvet och kulturmiljön och att det vore skäl att poängtera detta kraftigare i propositionen. Inkomsterna från Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter bör på nuvarande sätt kunna användas för verksamheten.

Justitieministeriet anser i princip att Forststyrelsens organisationsreform är värd att understödas och förordar den. Justitieministeriet anser att modellen med ett självständigt offentligt organ inte kan betraktas som ett beaktansvärt alternativ vid omorganiseringen av Forststyrelsen. Ställning som ett självständigt organ skulle förutsätta att Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter helt och hållet separeras från organet så att de blir kvar inom statsförvaltningen. Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter, som för närvarande och även i framtiden finansieras separat ur statsbudgeten, kan inte försättas i konkurs och de kan således inte vara en del av ett självständigt organ som kan försättas i konkurs. Staten ansvarar för skötseln av dessa uppgifter och i sista hand även för finansieringen. I modellen med ett självständigt organ skulle riksdagens och statsrådets styrande makt också försvagas jämfört med ett affärsverk, där statsorganens styrande makt sträcker sig som en kedja genom hela affärsverkskoncernen. Det skulle också vara svårt att organisera anställdas tjänsteförhållanden i ett självständigt organ, eftersom tjänstemännen hos ett självständigt organ inte kan omfattas av stats-tjänstemannalagen. I den föreslagna lagen om Forststyrelsen finns en bestämmelse om verkställande direktörens uppgifter, och dessutom föreslås med stöd av en hänvisningsbestämmelse att aktiebolagslagens bestämmelser om verkställande direktör ska tillämpas på verkställande direktören. Justitieministeriet föreslår att man när beredningen fortsätter överväger om det för tydlighetens skull kunde föreskrivas om uppgifterna för Forststyrelsens verkställande direktör, ersättningsansvaret för Forststyrelsens ledning och omständigheter i anslutning till bokföringen och bokslutet endast i lagen om Forststyrelsen utan hänvisningar till aktiebolagslagen eller andra lagar. När beredningen fortsätter är det dessutom nödvändigt att förtydliga den reglering som gäller behörighet och jäv för Forststyrelsens ledning (styrelsen, verkställande direktören). När beredningen fortsätter borde propositionen kompletteras i fråga om

skadeståndsansvaret i anslutning till den rätt att företräda staten som föreslås för statens nya skogsbruksaktiebolag.

Finansministeriet konstaterar att det hör till dess behörighet att allmänt organisera de statliga affärsverken och att Forststyrelsen är en viktig aktör för virkesförsörjningen i Finland. Det är av största vikt att värdet på Forststyrelsens egendom och verksamhetens affärsvärde förblir oförändrat. I propositionen har de ekonomiska konsekvenserna av den föreslagna modellen och konsekvenserna för statsbudgeten inte bedömts tillräckligt. Finansministeriet konstaterar att bolagiseringen av Forststyrelsens affärsverksamhet inom skogsbruk som ett lagstadgat monopolbolag, utkastet till lag om statens skogsbruksaktiebolag, balansräkningen för bolaget under bildning, innehållet i avtalet om nyttjanderätt och avtalets giltighet, förhållandet mellan den avgift för nyttjanderätt som ska betalas till staten och den utdelning som bolaget betalar till staten samt säkerställandet av bolagets ekonomiska verksamhetsmöjligheter på längre sikt kräver fortsatta utredningar. Förutsättningarna för lönsam verksamhet måste kvarstå. Riksdagen och statsrådet måste fortfarande spela en stark roll vid styrningen av skogsaktiebolaget.

Finansministeriet konstaterar att Forststyrelsens allmänna samhälleliga förpliktelser har blivit ett utgiftshål för staten. Finansministeriet förhåller sig med en viss reservation till specialbestämmelserna om samernas hembygdsområde och anser att de inte bör ingå i propositionen. Finansministeriet förordar inte att en uppskrivningsfond inrättas i detta skede. I affärsverkets bokföring bör man följa enbart bokföringslagen, medan det upprättas ett separat bokslut över de offentliga förvaltningsuppgifterna med iakttagande av lagstiftningen om statsbudgeten. Utgångspunkten bör vara att Statskontoret meddelar närmare föreskrifter och anvisningar om bokföringen och bokslutet med stöd av ett bemyndigande i lagen. I propositionen bör det klarläggas huruvida affärsverket Forststyrelsen börjar omfattas av den nya lagen genom någon slags upplösning av det tidigare affärsverket som eventuellt påverkar inkomstbeskattningen. Speciallagar om bolagisering bör inte innehålla skattebestämmelser som gynnar statliga enheter. I propositionen borde uppskattas hur stort Skogsbruket Ab:s och affärsverket Forststyrelsens beskattningsbara resultat kommer att vara i fortsättningen och hur det föreslagna arrangemanget inverkar på inflödet av samfundsskatt samt hur den ersättning för nyttjanderätt som affärsverket får ska hanteras i Forststyrelsens inkomstbeskattning.

Eftersom personalens övergång till den nya Forststyrelsen inte ska betraktas som överlåtelse av rörelse konstaterar finansministeriet att de affärsverksspecifika kollektivavtalen upphör att gälla liksom eventuella andra normalt bindande kollektivavtal. Sålunda kan det uppstå en situation där anställningsvillkoren är delvis beroende av arbetslagstiftningen och eventuella allmänt bindande kollektivavtal eller delvis oreglerade. Detta kan undvikas genom att man kommer överens om saken genom kollektivavtal eller tar in ett omnämnande av avtalssuccession i lagen. Den föreslagna ändringen av lagen om statens tjänstekollektivavtal (664/1970) är inte tillräckligt entydig. Det borde tas in en särskild paragraf i lagen om Forststyrelsen om hur lagen om statens tjänstekollektivavtal ska tillämpas i fråga om Forststyrelsen. Det är befogat att föreskriva om behörighetsvillkoren för Forststyrelsens verkställande direktör och tjänster genom förordning av statsrådet.

Arbets- och näringsministeriet anser att det är en nödvändig reform att den kommersiella verksamheten och de offentliga förvaltningsuppgifterna separeras från varandra på föreslaget sätt. Det konkursskydd som hänför sig till affärsverksamhet som bedrivs i form av ett affärsverk kan i praktiken inte undanröjas på något annat sätt än genom att bolagisera affärsverksamheten. Med tanke på bolagets framtida affärsverksamhet är det viktigt att skogsbrukets långsiktighet och konjunkturfuktuationerna i branschen beaktas i ägarstyrningen och avtalet om nyttjanderätt. Enligt arbets- och näringsministeriet bör det i samband med reformen ses till att skogarna används effektivt och att industrin garanteras tillräcklig virkesförsörjning.

Konkurrens- och konsumentverket anser att bolagiseringen av Forststyrelsens ekonomiska verksamhet förbättrar insynen i verksamheten. Bolagiseringen undanröjer de skattemässiga förmåner och det konkursskydd som hänfört sig till Forststyrelsens verksamhet i affärsverksform men den undanröjer inte eventuella konkurrensneutralitetsproblem, som har att göra med exempelvis prissättningen av bolagets verksamhet eller utnyttjande av de specialförmåner som bolaget fått av ägaren. Ett statsägt bolag med hög soliditet kan ha en stark konkurrensställning. När beredningen fortsätter bör man fästa uppmärksamhet vid att dotterbolagens kapitalisering inte hindrar fri konkurrens.

I flera yttranden konstaterades att Forststyrelsens ägarstyrning alltid borde ske via styrelsen, oberoende av vilket ministerium som svarar för målsättningen eller finansieringen.

Enligt Finlands Sögar rf:s åsikt leder verksamhet i bolagsform i allmänhet till förbättrad kostnadseffektivitet, och därför är det motiverat att bolagisera affärsverksamheten.

Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf anser att förslagen om nedmonteringen av de strukturella statliga stöden samt riksdagens styrande makt bör understödhas. MTK samt Metsänomistajaliitto Pohjois-Suomi anser att omorganiseringen av Forststyrelsens verksamhet inte får äventyra kommunernas skatteinkomster.

Företagarna i Finland konstaterar att målet för förslaget, dvs. att säkerställa konkurrensneutralitet, bör understödhas. Det är också nödvändigt att genomföra propositionen. Det är motiverat att bolagisera affärsverksamheten och EU:s bestämmelser om statligt stöd och kommissionens beslut förpliktar entydigt till denna åtgärd. Den ensamrätt för skogsbruksbolaget att bedriva skogsbruk på statsägd mark som föreslås i bestämmelserna är en överdimensionerad åtgärd. Under beredningen borde man ha utrett ett alternativ där staten skulle ha minskat sin egen tjänsteproduktion och skaffat tjänster på marknaden. Företagarna i Finland konstaterar också att ursprungsfolkens rättigheter, den personkrets som berörs av rättigheterna samt sametingets och skolternas byastämmas särställning vid verkställigheten av lagen är kontroversiella frågor och det krävs fortsatt beredning för att lösa dem på ett balanserat sätt.

Sametinget, Tunturi-Lapin kehitys ry, Metsäalan Kuljetusyrittäjät ry, Kainuu förbund, Suomen Metsästäjäliitto – Finlands Jägarförbund ry, Forststyrelsens delegationer i Lappland samt Norra Österbotten och Kajanaland nämner att Forststyrelsens nuvarande verksamhetsmodell har konstaterats fungera och det inte har framförts något behov av en reform på grund av verksamheten.

Justitieministeriet föreslår att man när beredningen fortsätter funderar på att komplettera kraven på styrelsens sammansättning så att man även beaktar behövlig sakkunskap om skötseln av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter. I Forststyrelsens styrelse borde enligt Suomen Latu finnas en företrädare för en aktör som företräder friluftslivet och enligt Finlands naturskyddsförbund en företrädare för en riksomfattande miljöorganisation. Utsjoki kommun föreslår att en styrelsemedlem ska vara från samernas hembygdsområde. Finlands Scouter föreslår att kunskaper om rekreation och medborgarverksamhet skrivs in i utnämningskriterierna för styrelsen.

Regionförvaltningsverket i Lappland och Lapplands förbund konstaterar att det är oklart hur de samhälleliga förpliktelserna ska skötas i fortsättningen.

Den ökade administrationen när det gäller statens marker eller de röriga styrförhållandena i fråga om koncernen uppmärksammades i yttrandena från Regionförvaltningsverket i Lappland, Kainuu förbund, Norra Österbottens förbund, Lapplands förbund, sametinget, Företagarna i Finland, Trä- och Specialbranschernas förbund, Metsäalan Kuljetusyrittäjät ry, De Högre

Tjänstemännen YTN rf, Forstmästareförbundet, Finlands Sågar rf, Posio kommun och Enare kommun.

Att Forststyrelsens nuvarande samhälleliga förpliktelser tas in i lagstiftningen understöds uttryckligen av Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf, Trä- och Specialbranschernas förbund, Centraförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf samt Finlands Scouter. Av flera yttranden kan man dessutom dra den slutsatsen att det anses nödvändigt med samhälleliga förpliktelser som begränsar affärsverksamheten, t.ex. att den biologiska mångfalden tas i beaktande.

Regionförvaltningsverket i Östra Finland och Norra Karelens landskapsförbund betonade i sina yttranden att den regionala sysselsättningspolitiken är viktig i Forststyrelsens verksamhet.

Sametinget, Forstmästareförbundet, Kainuu förbund och Enare kommun fäster uppmärksamhet vid att konkurrensen minskar i anslutning till den ensamrätt som ges statens skogsbruksbolag. Regionförvaltningsverket i Lappland och Lapplands förbund ansåg åter att den ensamrätt att bedriva skogsbruk som ges statens skogsbruksaktiebolag borde vara mera permanent än vad som föreslagits.

METO – Skogsbranschens Experter rf, Norra Österbottens förbund, Salla kommun, Sodankylä kommun, Lapplands förbund, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf, Trä- och specialbranschernas förbund samt Kittilä kommun konstaterade att Forststyrelsen borde utvecklas till ett konkursdugligt affärsverk.

Salla kommun, Lapplands förbund, Norra Karelens landskapsförbund, Trä- och specialbranschernas förbund och Metsäalan Kuljetusyrittäjät ry misstänkte att bildandet av statens skogsbruksaktiebolag kan minska utbudet av virke eller försämrå Forststyrelsen ställning som stabilisator på virkesmarknaden. Skogsindustrin rf anser att Forststyrelsens särskilda styrka är förmågan att leverera råvirke i jämn takt och agera stabilt och förutsägbart under alla marknadsförhållanden. Skogsindustrin rf konstaterar att det i samband med reformen bör säkerställas att Forststyrelsen i fortsättningen kan ytterligare stärka skogsindustrins virkesförsörjning och på så sätt stöda bioekonomins tillväxt i Finland. Vid reformen bör det dessutom säkerställas att de olika sätten att använda skogen kan samordnas smidigt.

Finlands Sågar rf konstaterar i sitt yttrande att det för deras del är viktigt att jämnheten, volymen och smidigheten i fråga om Forststyrelsens virkesleveranser samt verksamhetens effektivitet kan säkerställas och utvecklas. Att skyddsområdena hela tiden utvidgas och utökas äventyrar uppnåendet av Forststyrelsens intäktsföringsmål och försämrå verksamhetsförutsättningarna för skogsindustrin i norra och östra Finland.

Salla kommun, Kainuu förbund och Norra Karelens landskapsförbund konstaterar att reformerna inte får försämrå förutsättningarna för jakt eller fiske. Pelkosenniemi kommun konstaterar att propositionen inte får försämrå kommuninvånarnas fria jakträtt enligt 8 § i jaktlagen.

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland, sametinget, Centraförbundet för Fiskerihushållning, Forstmästareförbundet, Finlands naturskyddsförbund, Tunturi-Lapin kehitys ry, Forststyrelsens regionala delegation i Norra Österbotten och Kajanaland samt Savukoski kommun konstaterar att bolagiseringen av skogsbruket försämrå insynen i det skogsbruk som staten bedriver. I vissa yttranden konstaterades att för statens nya skogsbruksbolag borde föreskrivas skyldighet att iaktta lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Flera kommuner i norra Finland samt Kainuu förbund har konstaterat att bolagiseringen kan innebära att det arbete som Forststyrelsen utfört på orten börjar opereras från något annat

ställe. Finlands skogscentral, Salla kommun, Forststyrelsens regionala delegation i Norra Österbotten och Kajanaland, Kuhmo stad, Pelkosenniemi kommun, Savukoski kommun och Itä-Lapin kuntayhtymä anser att om utdelningsgrunden för de skatteinkomster som baserar sig på skogsbruket blir bolagets anställda i kommunen, kan kommunernas skatteinkomster sjunka eller fördelas på ett sätt som avviker från det tidigare. Kommunernas ställning som skattetagare bör tryggas. Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf och Metsänomistajaliitto Pohjois-Suomi konstaterar att bolagiseringen inte får äventyra kommunernas skatteinkomster.

Lapplands förbund, Norra Österbottens förbund, Suomen Latu, Trä- och specialbranschernas förbund samt Posio kommun misstänker att statens nya skogsbruksbolag på grund av sin bolagsnatur kan komma att betona det ekonomiska resultatet på bekostnad av mångbruksvärdena. Sametinget, Trä- och specialbranschernas förbund samt Finlands naturskyddsförbund misstänker att ändringen kan leda till att statens nya skogsbruksbolag säljs. METO – Skogsbranschens Experter rf konstaterar i sitt utlåtande att ändringen leder till att Forststyrelsekoncernen splittras.

Finlands skogscentral, sametinget, Renbeteslagsföreningen och Koneyrittäjien liitto konstaterar att det i utkastet till proposition borde ha redogjorts i större utsträckning för villkoren för den nyttjanderätt som ges bolaget. Finlands skogscentral, sametinget, METO – Skogsbranschens Experter rf, Trä- och specialbranschernas förbund, De Högre Tjänstemännen YTN rf, Forstmästareförbundet och Posio kommun anser att balansräkningen för statens nya skogsbruksbolag är alltför svag.

Miljöministeriet, Turism- och Restaurangförbundet Mara rf, Regionförvaltningsverket i Östra Finland och Kainuu förbund konstaterar att staten bör se till att tillräcklig finansiering anvisas för skötseln av uppgifterna för enheten Naturtjänster.

Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio fäster uppmärksamhet vid statens skogsbruksaktiebolags ställning som upphandlande enhet. Ställningen som upphandlande enhet gör bolagets verksamhet stelbent och ökar bolagets administrativa kostnader. Enligt Finlands skogscentral får Forststyrelsens regionala delegationer och de landskapsvisa skogsråd som tillsätts i samband med skogscentralen delvis en överlappande roll.

Enligt Finlands viltcentrals uppfattning klarlägger lagreformen vilthushållningens ställning som en del av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter. Eftersom riksdagen, jord- och skogsbruksministeriet samt miljöministeriet fortfarande ska styra Forststyrelsen och de bolag som bedriver skogsbruk helt ska ägas av Forststyrelsen, har den juridiska organisationsformen för den aktör som bedriver skogsbruk på statens marker ingen avgörande betydelse för hur målen för den biologiska mångfalden uppnås.

Staben för gränsbevakningsväsendet föreslår att den specialbestämmelse som gäller försvarsmakten och enligt vilken fast egendom i Forststyrelsens besittning som försvarsmakten har nyttjanderätt till inte får överlätas genom beslut av jord- och skogsbruksministeriet eller Forststyrelsen utan försvarsministeriets medgivande, om inte statsrådet i enskilda fall beslutar något annat, ska utvidgas till att gälla även fast egendom som används av Gränsbevakningsväsendet.

Renbeteslagsföreningen konstaterar att ekonomiskt utnyttjande av skogarna inom renskötselområdet kräver smidigt samarbete, klar lagstiftning och fungerande institutionella strukturer som grund för förhandlingsförfarandena. Den lagreform som gäller omorganiseringen av Forststyrelsen får inte äventyra eller undergräva denna praxis. Renbeteslagsföreningen och sametinget konstaterar att de samhällseliga förpliktelser som gäller Forststyrelsens affärsverks-

koncern borde skrivas in som en del av de lagstadgade förpliktelserna för statens nya skogsbruksbolag.

Sametinget konstaterar att den förvaltningsmodell som föreslås för Forststyrelsekoncernen försvårar ratificeringen av ILO-konvention 169, eftersom frågan om samernas rätt till mark och vatten inte har lösts. Det avkastningskrav som ställs på Forststyrelsen är överdimensionerat och för att nå det förutsätts att jordegendom säljs. Sametinget konstaterar att samernas hembygdsområde borde överföras till balansräkningen för de offentliga förvaltningsuppgifterna, att den naturresursplan som gäller statens land- och vattenområden borde vara ett överklagbart förvaltningsbeslut och att den planerade bestämmelsen om förbud mot försämring i lagen om Forststyrelsen borde ändras så att den motsvarar den modell som anammats i vattenlagen. Enligt sametingets åsikt är produktion av vindkraft inte en lämplig uppgift för Forststyrelsens affärsverksamhet. Sametinget anser det nödvändigt att skyddet för samekulturen beaktas i Forststyrelsens resultatmål och resultatstyrning. Förbudet mot att försäma samekulturen borde gälla även statens nya skogsbruksbolag. Enligt sametinget får den roll och ställning som ges de kommunvisa delegationerna inom samernas hembygdsområde inte försäma effekten av de föreslagna lagbestämmelserna om planering av användningen av statlig mark och förbud mot försämring.

Skolternas byastämma förenar sig med sametingets yttrande och konstaterar dessutom att en av skolternas byastämma utsedd företrädare bör ingå i den delegation som tillsätts i Enare kommun. Skolternas byastämma konstaterar också att Forststyrelsens praxis har förändrats avsevärt de senaste åren och att Forststyrelsen på ett betydande sätt involverar intressenterna i beslutsfattandet.

Flera av dem från norra Finland som yttrat sig konstaterar att det måste ses till att det lokala intresset beaktas i affärsverksamheten. Detta betyder att man måste kunna avvika från kravet på resultat om den helhetsekonomiska och/eller regionalekonomiska aspekten i området eller det lokala intresset kräver det.

Lapplands förbund och Enontekis kommun anser att de bestämmelser som gäller samernas hembygdsområde, särskilt förbudet mot försämring, ger samerna alltför långtgående rättigheter. Sametingets besvärsmått anses vara särskilt problematisk.

Koneyrittäjien liitto konstaterar att dotterbolagsmodellen ställer större krav på ägarstyrningen och att risken för att styrningen misslyckas ökar.

Metla konstaterar att Forststyrelsen spelar en betydande roll för genomförandet av det nationella programmet för växtgenetiska resurser.

Lantmäteriverket konstaterar att man i 4 § i utkastet till lag om statens skogsbruksbolag i detalj och t.o.m. enligt arten av fastighetsförrättning försöker reglera rätten att föra talan i fråga om områden som överlåtits till affärsverksamheten inom skogsbruk vid fastighetsförrättningar och domstolsbehandlingar. Det vore klarast om underrättelser i fråga om statens land- och vattenområden skulle ges till den administrerande myndighet som är antecknad i lagfarts- och in-teckningsregistret.

Undervisnings- och kulturministeriet samt Museiverket konstaterar i sina yttranden att värnande om kulturarvet borde synas som en uppgift för Forststyrelsen i lagstiftningen om Forststyrelsen. Utöver ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet borde även kulturell hållbarhet nämnas. Undervisnings- och kulturministeriet konstaterar också att enligt statsrådets principbeslut har läroanstalterna för skogsbruk och trähushållning med stöd av avtal om nyttjanderätt som ingåtts med Forststyrelsen nyttjanderätt till utbildningsskogar och rätt att få de inkomster

som inflyter från dem. Den nyttjanderätt till ekonomiskogar som ges bolaget skulle vara parallell med läroanstalternas rättigheter och därför borde förvaltningen av utbildningsskogarna inte överföras till bolaget under bildning. Enligt det beslut som finanspolitiska ministerutskottet fattade den 11 februari 2014 tryggas nyttjanderätten till de utbildningsskogar som yrkeshögskolorna och anordnarna av yrkesutbildning använder i skogsundervisningen genom vederlagsfria avtal om nyttjanderätt som gäller tills vidare.

Enligt Suomen Metsästäjäliitto – Finlands Jägarförbund ry:s yttrande öppnar bolagiseringen skötseln av statens skogsegendom för omfattande konkurrens på EU-nivå och denna kommer att ha mycket betydande regionalekonomiska konsekvenser i östra och norra Finland. Bolagiseringen äventyrar allemansrätten och även den fria jakträtten enligt 8 § i jaktlagen.

Finlands skogscentral anser att de offentliga förvaltningsuppgifter som gäller fröförsörjningen och säkerhetsupplagringen i fråga om skogsträd borde överföras från Forststyrelsen till någon annan aktör, eftersom uppgifterna inte direkt hänför sig till besittningen av statens jordegendom.

Enligt Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland och Finlands naturskyddsförbund kan de resultatmål som uppställts för Forststyrelsen stå i konflikt med väl uppfyllda samhälleliga förpliktelser. Närings-, trafik- och miljöcentralen anser att det föreslagna sättet att organisera de offentliga förvaltningsuppgifterna är bra, eftersom Naturtjänsternas roll är klar, och föreslår att det borde konstateras tydligare i lagen hur man i skogsbrukets balansräkning ska trygga de områden som är av betydelse för den biologiska mångfalden och rekreationen i naturen.

Forststyrelsens regionala delegation i Lappland konstaterar att ägarens rätt att föra talan i markanvändnings- och fastighetsärenden samt vid intressebevakning i enlighet med nuvarande praxis måste kunna delegeras till de anställda inom skogsbruket. Forststyrelsens regionala delegation i Norra Österbotten och Kajanaland motsätter sig den planerade reformen eftersom den kan innebära att det arbete som Forststyrelsen utför på orterna börjar opereras från något annat ställe.

Enligt Finlands naturskyddsförbund bör till Naturtjänsternas balansräkning överföras all sådan fastighetsegendom som inte används för att bedriva skogsbruk samt bl.a. samernas hembygdsområde, statens strövområden, omfattande skogsområden i naturligt tillstånd och områden med gamla skogar i östra och norra Finland, områden där skogsdikningen misslyckats och områden som är värdefulla för naturskyddet eller rekreationen och som framkommit i samband med nationella och landskapsutredningar samt planläggning. Miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet bör godkänna naturresursplanerna. Enligt Finlands naturskyddsförbund är förhållandet mellan naturtjänstdirektören och vildmarksdirektören oklart. Suomen latu och Finlands naturskyddsförbund konstaterar att det bör höras till Forststyrelsens myndighetsenhets uppgifter att fatta beslut om markanvändningen.

Finlands Scouter anser att det borde vara möjligt att beakta rekreation som en viktig aspekt som styr verksamheten både inom en Forststyrelse som är delvis bolagiserad och delvis en offentligrättslig aktör och inom en organisation som enbart utgör en offentligrättslig aktör. Den ekonomiska förlusten av att rekreationen beaktas bör beaktas på ett permanent sätt när resultatmålet uppställs.

Utsjoki kommun framför att lagstiftningen borde garantera att kommunen involveras och ges mer omfattande påverkningssamverkan vid planeringen av skötseln och användningen av statens marker och vattenområden. De regionala aktörerna bör garanteras en stark ställning i de lokala delegationerna samt när skötsel- och nyttjandeplaner utarbetas för naturskyddsområden och ödemarksområden. Utsjoki kommun understöder de föreslagna bestämmelserna om Forst-

styrelsens verksamhet inom samernas hembygdsområde. Inga betydande ekonomiska avkastningsmål bör uppställas för Forststyrelsen inom samernas hembygdsområde. Enontekis kommun konstaterar att innan lagen om Forststyrelsen stiftas bör tillämpningen av biodiversitetskonventionen preciseras så att förutom samerna även andra lokala samfund knyts till beredningen av användningen av statens marker. De kvoter som fastställs för tillstånd till jakt, fiske och terrängtrafik får inte kränka lokalbefolkningens primära och jämlika rätt att använda områdena.

Enare kommun konstaterar att på grund av den språkbaserade definitionen av same företräder sametinget inte alla medborgare som härstammar från de ursprungliga invånarna i Enare. De föreslagna specialbestämmelserna om samernas hembygdsområde bör ändras så att man i stället för sametingets och skolternas byastämmas rätt tryggar de ursprungliga invånarnas rätt i bestämmelserna om planering av skötseln och användningen av statens marker samt förbud mot försämring. När det gäller besvärsrätten föreslår Enare kommun att sådan borde föreskrivas även för andra föreningar som företräder ursprungsbefolkningen. Med tanke på konkurrensneutraliteten borde staten sköta offentliga förvaltningsuppgifter och äga landområden, medan t.ex. avverkning och marktäkt borde överlåtas åt privata företag.

Posio kommun anser att bolagiseringen av Forststyrelsens affärsverksamhet inom skogsbruk försämrar samhällets möjlighet att styra den verksamhet som bolagiseras. Bildandet av statens skogsbruksbolag innebär att den behörighet som gäller statens fastighetsförmögenhet överförs från affärsverkets lokala anställda till affärsverkets centralenhet.

Kommunerna Enontekis, Kittilä och Pello anser att det till bestämmelsen om Forststyrelsens övriga samhällseliga förpliktelser borde läggas att även den kommunala utvecklingens och markanvändningens behov ska beaktas i verksamheten. Enligt Pelkosenniemi kommun bör Forststyrelsen ha lagstadgad skyldighet att utveckla skogsbruket, industrin och sysselsättningen samt trygga leveranserna av råvirke. Kommunerna Enontekis och Pello framför att statens nya skogsbruksaktiebolag enligt lag borde vara ett bolag som inte eftersträvar vinst.

Kainuu förbund, Norra Savolax förbund och Norra Karelens landskapsförbund föreslår att minst 20 procent av Forststyrelsens virkesförsäljningsinkomster i fortsättningen ska användas för att utveckla vägar, byggnader, konstruktioner, turistområden och annan infrastruktur på avverkningsorterna.

Saamen luonnonystävät ry konstaterar att sametinget företräder endast de samer som är med i sametingets röstlängd. Av 17 § i grundlagen följer att man i propositionen borde beakta samtliga samers intressen, varvid alla samer bör garanteras möjlighet att vara med och planera användningen av naturresurser och bedöma planernas konsekvenser samt överklaga besluten. Saamen luonnonystävät ry anser att alla som företräder samiska näringar borde kunna utse medlemmar till de delegationer som verkar i anslutning till Forststyrelsen.

Finska Kennelklubbens Jakthundsarbetsgrupp konstaterar i sitt yttrande att även tryggnad av förutsättningarna för jakt och jakthundsverksamhet borde ingå i tryggnaden av förutsättningarna för rekreation i naturen, som hör till Forststyrelsens allmänna samhällseliga förpliktelser. Dessutom borde både jaktorganisationerna och jakthundsorganisationerna vara företrädare i de delegationer som tillsätts i anslutning till Forststyrelsen och i de grupper som utarbetar naturresursplanerna.

Propositionen sändes dessutom på en begränsad remiss i november 2015. Ett sammandrag av utlåtandena har gjorts vid jord- och skogsbruksministeriet.

Utifrån yttrandena och den fortsatta beredningen med anledning av dem har åtskilliga ändringar gjorts i propositionen. I den föreslagna lagen om Forststyrelsen har bestämmelserna om affärsverkets offentliga förvaltningsuppgifter, miljöministeriets styruppgift, styrelsemedlemmarnas och verkställande direktörens ansvar, revisorns skadeståndsansvar, uppgifterna och organisationen inom den enhet som svarar för de offentliga förvaltningsuppgifterna, affärsverkets bokföring, affärsverkets balansräkning, beslutanderätten inom den enhet som svarar för de offentliga förvaltningsuppgifterna samt bemyndigandena att utfärda förordning setts över. Dessutom har den separata paragrafen om naturresursplanering och det separata kapitlet om samernas hembygdsområde slopats i lagen. I den föreslagna lagen om statens skogsbruksaktiebolag har det tagits in bestämmelser om ersättande av skada som orsakats vid lagstadgat företräddande av staten. Till propositionen har det också fogats ett förslag till ändring av 45 § i lagen om fiske.

6 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till den första tilläggsbudgetpropositionen för 2016. I regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2016 har konsekvenserna för budgeten av ändringarna i detta lagförslag ännu inte beaktats, utan avsikten är att de ska ingå i den första tilläggsbudgetpropositionen för 2016, som överlämnas till riksdagen i januari 2016. Trots att propositionens ekonomiska konsekvenser bedöms längre fram i denna proposition kommer besluten som gäller ärenden som det ska beslutas om i statsbudgeten att fattas i samband med behandlingen av budgeten. Av tidsmässiga skäl är det dock ändamålsenligt att undantagsvis till riksdagen överlämna lagförslaget före den första tilläggsbudgetpropositionen utan att propositionerna har harmoniserats med varandra.

Den 27 november 2014 överlämnade regeringen en separat proposition till riksdagen om godkännande av konventionen om ursprungsfolk och stamfolk i självstyrande länder samt med förslag till lagar om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen och om ändring av lagen om Forststyrelsen (RP 264/2014 rd). I den propositionen föreslås det att den gällande lagen om Forststyrelsen ändras så att det tas in bestämmelser om planering av skötsel och nyttjande av statens land- och vattenområden inom samernas hembygdsområde samt förbud mot försämring av samekulturen. I denna proposition föreslås det att lagen om Forststyrelsen upphävs genom den nya lagen om Forststyrelsen. I den lag som föreslås i denna proposition ingår inte de bestämmelser som ingick i den tidigare propositionen. Under behandlingen i riksdagen bör hänsyn tas till att den proposition som överlämnades tidigare inte kan genomföras på det föreslagna sättet.

Regeringen överlämnade den 22 oktober 2015 en separat proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner och av lagen om utkomstskydd för arbetslösa, vilken även innehåller ett förslag till ändring av 12 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner. Nämda proposition bör vid behandlingen i riksdagen sammanjämkas med denna proposition.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lag om Forststyrelsen

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Lagens syfte. Enligt 84 § 4 mom. i grundlagen utfärdas bestämmelser om de allmänna grunderna för statliga affärsverks verksamhet och ekonomi genom lag. I 1 mom. i den föreslagna lagen definieras allmänt den organisatoriska helhet som det föreskrivs om genom den föreslagna lagen. Enligt 1 mom. är Forststyrelsen ett statligt affärsverk inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde som styrs av ministeriet. När det gäller skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter som hör till miljöministeriets ansvarsområde styrs Forststyrelsen av miljöministeriet. Närmare bestämmelser om miljöministeriets styruppgift föreslås i 9 §. Forststyrelsen är ett i grundlagen avsett statligt affärsverk, om vars uppgifter, styrning, organisation och ekonomi det föreskrivs i den föreslagna lagen. På Forststyrelsen tillämpas inte den lag om statliga affärsverk som utfärdades 2010 utan den reglering på lagnivå som gäller Forststyrelsens verksamhet och ekonomi ingår i den föreslagna lagen om Forststyrelsen och i det förslag till lag om statens skogsbruksbolag som ingår i denna proposition.

I 2 mom. föreslås en informativ bestämmelse enligt vilken särskilda bestämmelser utfärdas om Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning. Bestämmelser om Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning ingår i lagen om Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning (1157/2005).

2 kap. Forststyrelsens uppgifter

2 §. Forststyrelsens allmänna uppgift. I paragrafen föreskrivs om Forststyrelsens allmänna uppgift som innehavare av statens land- och vattenområden. De statens land- och vattenområden som Forststyrelsen innehar bildar en helhet som det är ändamålsenligt att sköta inom en och samma organisation. Enligt 1 mom. är Forststyrelsens allmänna uppgift att använda, vårda och skydda statens jord- och vattenegendom som den besitter på ett hållbart sätt. Forststyrelsen ska bedriva en resultatrik verksamhet. Enligt 2 § 1 mom. i den gällande lagen om Forststyrelsen ska Forststyrelsen vårda, använda och skydda naturresurser och annan egendom som är i dess besittning. Det föreslagna momentet motsvarar i sak den gällande lagen och nuvarande praxis.

Enligt 2 mom. ska Forststyrelsen bedriva affärsverksamhet på sitt område inom ramen för de samhälleliga förpliktelser som ålagts den i denna lag och preciserats i statsbudgeten samt sköta de offentliga förvaltningsuppgifter i anslutning till besittningen av statens jord- och vattenegendom som ålagts den. Det väsentliga innehållet i det föreslagna momentet motsvarar 2 § 2 mom. i den gällande lagen om Forststyrelsen. I förhållande till den gällande bestämmelsen preciseras momentet så att det ska vara möjligt att bedriva affärsverksamhet endast inom ramen för det ansvarsområde som föreskrivits för Forststyrelsen och så att de samhälleliga förpliktelserna vid behov preciseras i statsbudgeten. Dessutom konstateras i momentet i informativt syfte att Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter ansluter sig till besittningen av statens jord- och vattenegendom. Omnämmandet av att Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter ansluter sig till besittningen av statens jord- och vattenegendom hindrar inte att det genom lag föreskrivs om andra offentliga förvaltningsuppgifter för Forststyrelsen, t.ex. uppgiften att samla in fiskevårdsavgift till staten, som genomfördes i samband med totalreformen av fiskelagen. I 3 § föreskrivs om området för affärsverksamheten.

Med Forststyrelsens samhälleliga förpliktelser avses de allmänna samhälleliga behov och krav som riktar sig mot den jord- och vattenegendom som är i Forststyrelsens besittning, och som utgör ram för affärsverksamheten. Bestämmelser om de samhälleliga förpliktelserna föreslås i 6 och 7 §.

Med den jord- och vattenegendom som är i Forststyrelsens besittning avses all fast egendom och alla egendomsposter med ekonomiskt, kulturhistoriskt eller naturskyddsvärde som ingår i den, t.ex. trädbestånd, jordmaterial, vatten, strandområden, allmänna vattenområden, åsar, berg, myrar och vilda växter. I jord- och vattenegendomen ingår dessutom bl.a. byggnader jämte lösöre, konstruktioner, vägar och fornminnen som är i Forststyrelsens besittning.

Enligt 84 § 4 mom. i grundlagen godkänner riksdagen i samband med behandlingen av statsbudgeten de centrala målen för affärsverkens tjänster och övriga mål för verksamheten. Innehållet i 3 mom. i den föreslagna lagen motsvarar grundlagens bestämmelse. Dessutom ska Forststyrelsen enligt 3 mom. i den föreslagna paragrafen verka enligt företagsekonomiska principer. Att verka enligt företagsekonomiska principer betyder bl.a. att affärsverksamheten ska vara lönsam och att man får en skälig avkastning på det kapital som är bundet i verksamheten. 3 mom. i den föreslagna paragrafen motsvarar 2 § 2 mom. i den gamla affärsverkslagen, som tillämpats på Forststyrelsen.

Enligt 1 mom. ska Forststyrelsen använda, vårda och skydda statens jord- och vattenegendom som den besitter på ett hållbart sätt samt bedriva en resultatrik verksamhet. De centrala hållbarhetselementen är ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet.

Med ekologisk hållbarhet avses sådan skötsel och användning av statliga skogar, havsområden och andra naturresurser som är i Forststyrelsens besittning att deras biologiska mångfald och ekosystemens funktionsduglighet bevaras och så att övriga ekosystem inte skadas.

Med ekonomisk hållbarhet avses sådan skötsel och användning av Forststyrelsens skogar och övriga naturresurser att verksamheten inte äventyrar den egna generationens eller kommande generationers möjlighet att få inkomster från dem inom ramen för ekologisk hållbarhet. Kravet på ekonomisk hållbarhet ska inte gälla värden av naturskyddsområden eller fornminnesområden på grund av verksamhetens karaktär.

Med social hållbarhet avses sådan skötsel och användning av Forststyrelsens skogar och övriga naturresurser att de även i framtiden kan vara till materiell och immateriell nytta för samhällets och olika användargrupperns behov.

För att uppnå hållbarhetsmålen ska Forststyrelsens funktioner planeras och samordnas så att kraven på ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet beaktas enligt den bästa kunskap som står till buds vid tillfället i fråga. Den naturresursplanering som Forststyrelsen för närvarande tillämpar är det viktigaste sättet att samordna ovan avsedda mål.

Forststyrelsens verksamhet ska vara resultatrik. Kravet på resultat kan anses bli uppfyllt när Forststyrelsen sköter sin uppgift så bra som möjligt med tanke på hela samhällets och medborgarnas behov.

Bestämmelser om Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter finns i förslaget till 5 §.

Propositionen innehåller inte någon uttrycklig bestämmelse om rätt för Forststyrelsen att utföra sina uppgifter utomlands. Verksamhet som Forststyrelsen bedriver utomlands via ett dotterbolag regleras i 5 § 1 mom. Enligt bestämmelsen kan Forststyrelsen ha bestämmande inflytande enligt bokföringslagen (1336/1997) i ett inhemskt eller utländskt företag. Sådana företag

är dotterföretag till Forststyrelsen. Om värdet av aktierna i ett dotterföretag är betydande eller om bolagsförhållandet mellan Forststyrelsen och dotterföretaget annars bör betraktas som betydande, behövs enligt 5 § 2 mom. i den föreslagna lagen tillstånd av statsrådet för förvärv av aktier i dotterföretaget. Tillstånd behövs också för förvärv av annat betydande delägarskap fast det inte vore fråga om ett dotterföretag. Forststyrelsens verkställande direktör och styrelse svarar för att betydande frågor som gäller bolagisering underkastas det ledande ministeriet för prövning och vidare handläggning i statsrådet.

Enligt motiveringen till den gamla affärsverkslagen som tillämpats på Forststyrelsen bör utgångspunkten vara att verksamhet som riktar sig till utlandet ska vara möjlig bara i aktiebolagsform och att statsrådet alltid beslutar om inledandet av sådan verksamhet. Även riksdagens finansutskott har i det betänkande som det gett med anledning av propositionen om affärsverkslagen fäst uppmärksamhet vid ett affärsverks möjlighet att bedriva verksamhet utomlands (FiUB 31/2002 rd). Enligt utskottet bör affärsverken i princip ha Finland som sitt verksamhetsområde. Utskottet har ansett det viktigt att verksamhet som är förknippad med betydande affärsrisker kan vara möjlig bara i aktiebolagsform och att statsrådet alltid ska fatta beslut om sådan verksamhet. Nuvarande affärsverksamhet som bedrivs i liten skala t.ex. i närområdena skulle enligt propositionen vara tillåten genom Forststyrelsens eget beslut.

I den gamla affärsverkslagen som tillämpats på Forststyrelsen har ett affärsverks möjligheter att bedriva verksamhet utomlands annat än i form av affärsverksamhet inte behandlats. Detta kan anses innebära att syftet med lagen inte har varit att försätta affärsverk i en ställning som avviker från den övriga förvaltningen med undantag av uppgifter som hänför sig till affärsverksamheten. Affärsverksamhet utomlands skulle vara tillåten om den inte stör skötseln av uppgifterna i hemlandet. Enligt finansutskottet är inte avsikten med affärsverkslagen att förbjuda t.ex. Forststyrelsens traditionella samarbete med grannländerna inom kalottområdet och inte heller annat närområdessamarbete. Forststyrelsen kunde också delta i utvecklingssamarbetsprojekt som administreras av utrikesministeriet.

3 §. Affärsverksamheten. I denna paragraf föreslås bestämmelser om Forststyrelsens affärsverksamhet. Utgångspunkten är att Forststyrelsen bedriver affärsverksamhet på de statliga områdena som den besitter genom att utnyttja skogar och andra naturresurser som finns på områdena.

Resultatområdena inom Forststyrelsens affärsverksamhet är för närvarande Skogsbruk, som står för cirka 85 procent av Forststyrelsens inkomster, och Laatumaa, som bedriver köp och försäljning av tomter och skogshemman, utarrendering av markområden, försäljning av byggnader i Forststyrelsens ägo samt projektutvecklingsverksamhet avseende landområden särskilt för affärsverksamhetens behov inom vindkraft.

Forststyrelsen har dessutom tre dotterbolag som bedriver affärsverksamhet. MH-Kivi Oy, som arrenderar ut marktäkter och säljer marktäktsprodukter, Fin Forelia Oy, som producerar planter för skogsträd samt Siemen Forelia Oy, som producerar frön för skogsträd.

Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen bedriver Forststyrelsen affärsverksamhet inom det ekonomiska utnyttjandet av statens jord- och vattenegendom som anvisats i dess besittning. Dessutom bedriver Forststyrelsen affärsverksamhet genom att administrera aktierna i de dotter- och intressebolag som bedriver affärsverksamhet som ansluter till besittningen av statens jord- och vattenegendom.

I 2 mom. preciseras den affärsverksamhet som bedrivs inom Forststyrelsekoncernen. Enligt 1 punkten i det föreslagna momentet ska Forststyrelsen bedriva skogsbruk och i anslutning därtill leverera virke till köparna. I skogsbruk har traditionellt ansetts ingå det arbete som ut-

förs i skogen och närtransport av det avverkade virket, men inte den egentliga transporten av virket till förädlingsplatsen. Forststyrelsen säljer i regel det virke man avverkat genom leveransköp, varför det är nödvändigt att nämna transport av virket till förädlingsplatsen i definitionen av Forststyrelsens affärsverksamhet.

Enligt 2 punkten i förslaget till 2 mom. ska Forststyrelsen bedriva affärsverksamhet med marktäcksprodukter. Hösten 2013 sålde Forststyrelsen merparten av affärsverksamheten i det dotterbolag som tidigare bedrivit affärsverksamhet med marktäcksprodukter. Forststyrelsens dotterbolag MH-Kivi Oy bedriver fortfarande affärsverksamhet med marktäcksprodukter. Avsikten är att Forststyrelsens affärsverksamhet med marktäcksprodukter i fortsättningen huvudsakligen ska basera sig på överlåtelse av träträttigheter.

Enligt 3 och 4 punkten i förslaget till 2 mom. ska Forststyrelsen bedriva uthyrning och försäljning samt projekt- och utvecklingsverksamhet som gäller land- och vattenområden. Inom projekt- och utvecklingsverksamheten söker Forststyrelsen t.ex. efter områden som lämpar sig för vindkraftsproduktion och med detta för ögonen genomför man vindmätningar, deltar i beredningen av den plan som verksamheten kräver, bygger nödvändiga vägar och annan infrastruktur i området samt ansöker om de tillstånd som behövs i verksamheten. Riksdagen kan med stöd av förslaget till 8 § sätta verksamhetsmål för Forststyrelsen. I verksamhetsmålen kan också ingå skrivningar om utarrendering och försäljning av land- och vattenområden, t.ex. ett mål i euro för intäkterna av markförsäljning. Eftersom Forststyrelsen fortfarande är ett sådant statligt affärsverk som avses i 84 § 4 mom. i grundlagen har den en sådan i lagen om rätt att överlåta statlig fastighetsförmögenhet (973/2002, nedan överlåtelaselagen) avsedd behörighet att besluta om överlåtelse av statlig fastighetsförmögenhet.

Enligt 3 mom. kan Forststyrelsen producera frö och plantor. Inom Forststyrelsekoncernen bedriver Fin Forelia Oy plantproduktion och Siemen Forelia Oy fröproduktion för skogsträd. Den föreslagna bestämmelsen gör det också möjligt för Forststyrelsen att avstå från sådan verksamhet. Enligt förslaget till 3 mom. kan Forststyrelsen även på annat sätt utnyttja jord- och vattenegendomen inom dess ansvarsområde ekonomiskt. Affärsverksamhet på marknadsvillkor ska Forststyrelsen bedriva endast via sina dotterbolag. Beslut om inledande av betydande affärsverksamhet ska i sista hand fattas av statsrådet med stöd av förslaget till 4 §.

Enligt 4 mom. i den föreslagna paragrafen ska Forststyrelsen bedriva skogsbruk inom det aktiebolag som grundas genom det andra lagförslag som ingår i propositionen.

Enligt 6 § i lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning har det statliga affärsverket den behörighet och de uppgifter som avses i 4 och 5 §, om administreringen av aktier som tillhör staten genom ett beslut av riksdagen eller statsrådet har anförtratts affärsverket. I 5 mom. i den föreslagna paragrafen konstateras att Forststyrelsen ansvarar för ägarstyrningen av sina dotter- och intressebolag.

4 §. Forststyrelsekoncernen. Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen kan Forststyrelsen ha bestämmande inflytande enligt 1 kap. 5 och 6 § i bokföringslagen (1336/1997) i ett eller flera inhemska eller utländska företag som har anknytning till dess affärsverksamhet eller skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifter som ålagts den. De företag i vilka Forststyrelsen har bestämmande inflytande är dotterföretag till Forststyrelsen. Forststyrelsen och dess dotterföretag bildar Forststyrelsekoncernen. Koncernbegreppet enligt den föreslagna paragrafen motsvarar vad omfattningen beträffar de principer som anammats i bokföringslagen (1336/1997). Bestämmelsen avviker från regleringen i den gamla affärsverkslagen som tillämpats på Forststyrelsen så att Forststyrelsens dotterföretag inte måste ha direkt anknytning till affärsverkets verksamhet. Det ska räcka med att Forststyrelsens dotterbolag har anknytning till dess affärsverksamhet eller skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifter som ålagts den. Den före-

slagna ändringen är nödvändig, eftersom målet för omorganiseringen av Forststyrelsen är att trygga konkurrensneutraliteten genom att överföra all affärsverksamhet som bedrivs på marknadsvillkor till dotterbolag. Till Forststyrelsekoncernen ska på nuvarande sätt höra förutom dotterföretagen i aktiebolagsform även andra dotterföretag samt de underkoncerner som dotterföretagen bildar. Ett koncernförhållande enligt bokföringslagen föreligger när ett bokföringsskyldigt företag har bestämmande inflytande i ett inhemskt eller utländskt företag. Bokföringsskyldiga företag definieras i 1 § i bokföringslagen. Ett affärsverk kan också ha utländska dotterföretag. Ett koncernförhållande kan också uppstå via indirekt innehav. Ett dotterbolag till Forststyrelsen kan också ha anknytning till skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifter som ålagts den. En sådan situation kan i första hand anknyta till bildandet av sådana fastighetsaktiebolag som är nödvändiga för att ordna lokaler som behövs för skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna.

Ett affärsverks bestämmande inflytande i ett dotterföretag fastställs på samma sätt som i 1 kap. 5 och 6 § i bokföringslagen. En bokföringsskyldig anses ha bestämmande inflytande i en annan bokföringsskyldig eller i ett motsvarande utländskt företag då den bokföringsskyldige 1) innehar mer än hälften av rösterna för samtliga aktier eller andelar i målföretaget och denna röstmajoritet grundar sig på ägande, medlemskap, bolagsordningen, bolagsavtalet eller därmed jämförbara stadgar eller något annat avtal, eller 2) innehar rätt att utse eller avsätta flertalet av ledamöterna i målföretagets styrelse eller motsvarande organ eller i ett organ som har denna rätt, och rätten grundar sig på samma omständigheter som den röstmajoritet som avses i 1 punkten. När den röstandel som avses ovan räknas ut, beaktas inte en röstningsbegränsning som följer av lag eller av målföretagets bolagsordning, bolagsavtal eller därmed jämförbara stadgar. Vid beräkandet av det sammanlagda röstetalet i ett målföretag beaktas inte de röster som hänför sig till aktier eller andelar som innehas av målföretaget eller av dess dotterföretag. Röstetalen för en person som handlar i eget namn men för någon annans räkning anses tillhöra den för vars räkning personen handlar.

Förslaget till 2 mom. motsvarar i huvudsak 3 § 2 mom. i den gamla affärsverkslagen som tillämpats på Forststyrelsen. En ändring jämfört med den gällande lagstiftningen som föreslås är att tillstånd av statsrådet behövs även för att bilda ett dotterföretag när värdet av aktierna i dotterföretaget är betydande eller om bolagsförhållandet mellan Forststyrelsen och dotterföretaget annars bör betraktas som betydande.

Affärsverkets verkställande direktör och styrelse ska svara för att betydande ärenden som gäller bildande av dotterföretag, förvärv, bolagisering och försäljning tillställs behörigt ministerium för prövning och vidare för behandling i statsrådet. Frågan om betydande bolagsförhållanden påverkas av aktiekapitalet i bolaget under bildning, affärsverkets ägarandel i bolaget, bolagets bransch, bolagets riskhantering, bolagets verksamhetsområde osv. Utgångspunkten är att verksamhet som riktar sig till utlandet ska vara möjlig bara i aktiebolagsform och att statsrådet alltid beslutar om inledandet av sådan verksamhet. Jord- och skogsbruksministeriet, som styr Forststyrelsens affärsverksamhet, och Forststyrelsen bör behandla Forststyrelsens dotterbolagspolicy i anslutning till ägarstyrningen.

Enligt den andra meningen i 2 mom. i den föreslagna paragrafen ska ovannämnda principer och administrativa förfaranden iakttas i fråga om motsvarande förvärv eller överlåtelse av delägarskap eller medlemskap i ett annat företag. Bestämmelsen kan tillämpas på allt samarbete som uppfyller kännetecknen oberoende av juridisk form. Enligt tredje meningen i 2 mom. iakttas beträffande överlåtelse av statens fastighetsförmögenhet dock överlåtelselagen.

Enligt 3 mom. i den föreslagna paragrafen står Forststyrelsen och dess dotterföretag som bedriver affärsverksamhet inom skogsbruk i ett sådant intresseförhållande till varandra som avses i 10 § i lagen om offentlig upphandling. Forststyrelsen kan köpa tjänster av ett dotterföre-

tag utan anbudsförfarande. Bestämmelsen är av klarläggande natur. Inom gemenskapsrätten har avtal mellan en upphandlande enhet och en enhet som står i intresseförhållande till den inte betraktats som upphandlingsavtal. Ett dotterbolag som bedriver affärsverksamhet inom skogsbruk kan sälja skogsbruks tjänster endast inom koncernen eller till aktörer som omfattas av denna lags tillämpningsområde. Sådana tjänster är t.ex. avverkning av trädbeståndet på landområden eller vägområden som säljs eller avlägsnande av trädbeståndet på områden som används för försvarsmaktens behov. På motsvarande sätt kan ett dotterbolag köpa tjänster av Forststyrelsen, t.ex. förvaltningstjänster och geografisk information.

Enligt 4 mom. i den föreslagna paragrafen får affärsverket inte ge sina dotterföretag koncernbidrag. I 5 mom. föreslås ett bemyndigande, enligt vilket närmare bestämmelser om hur affärsverksamheten för Forststyrelsens dotterföretag ansluter till Forststyrelsens affärsverksamhet, hur betydande värdet på dotterföretagens aktier är samt hur betydande bolagsförhållandet mellan Forststyrelsen och dotterföretagen är meddelas vid behov genom förordning av statsrådet.

5 §. Offentliga förvaltningsuppgifter. I paragrafen föreskrivs om Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter. Utöver de uppgifter som grundar sig på detta lagförslag har Forststyrelsen ålagts offentliga förvaltningsuppgifter i flera speciallagar. Med begreppet offentlig förvaltningsuppgift som baserar sig på grundlagen avses en rätt omfattande helhet av förvaltningsuppgifter till vilka hör t.ex. uppgifter som hänför sig till verkställande av lagar, beslutsfattande gällande enskilda personers och sammanslutningars rättigheter, skyldigheter och intressen samt ordnande av offentliga tjänster. De offentliga förvaltningsuppgifter som ålagts Forststyrelsen kommer inte att ändras i sak. I 1 mom. konstateras i informativt syfte att Forststyrelsen ska sköta och använda statens jord- och vattenegendom som anförtratts i dess besittning för skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter. Vidare konstateras i 1 mom. att det inte ställs några krav på avkastning på statens jord- och vattenegendom som ska skötas inom ramen för de offentliga förvaltningsuppgifterna.

De offentliga förvaltningsuppgifter som ålagts Forststyrelsen hänför sig i huvudsak till besittningen av statens jord- och vattenegendom. De uppgifter som hänför sig till anskaffning och säkerhetsupplagring av frön för skogsträd samt skötseln av enskilda naturskyddsområden och uppgiften som gäller uppföljning av vissa hotade arter ansluter inte direkt till besittningen av statens jord- och vattenegendom, men med hänsyn till affärsverkets övriga uppgifter är det ändamålsenligt att anvisa Forststyrelsen dem. Enligt denna proposition är Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter vissa genom anslag i statsbudgeten finansierade uppgifter enligt naturskyddslagen som gäller skyddande av naturtyper och arter samt värnande om kulturegendom, anskaffning och skötsel av naturskyddsområden, tillhandahållande av natur- och friluftstjänster i anslutning till rekreation i naturen, genomförande av vilt- och fiskerihushållningsprojekt, jakt- och fiskeövervakning samt uppgifter som hänför sig till anskaffning och säkerhetsupplagring av frön för skogsträd. I lagen intas inte längre något omnämnande av uppgifter som hänför sig till flottning eller vattenlagen, eftersom Forststyrelsen inte har anvisats några sådana uppgifter i den nya vattenlagen (587/2011).

I överensstämmelse med statsrådets principbeslut om statens fastighetsstrategi har man på kulturhistoriska grunder från ingången av 2014 överfört förvaltningen av strategisk fast nationalegendom från Museiverket till Forststyrelsen och Senatfastigheter. De uppgifter som gäller värnande om kulturegendom som avses i 2 mom. 3 punkten ska med de anslag som beviljats för detta skötas också i andra områden än i de områden som är avsedda för skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter.

Natur- och friluftstjänster är bland annat byggande och underhåll av sådan service- och informationsutrustning i anslutning till friluftsleder och friluftsliv samt naturundervisning som genomförs med hjälp av budgetanslag.

Med vilt- och fiskerihushållningsprojekt avses projekt för skötsel av fisk- och viltbeståndet som genomförs med hjälp av budgetanslag och inkomster av jakt- och fisketillstånd samt utarrendering av jakt- och fiskerättigheter. Sådana projekt är bl.a. uppgifter i anslutning till trygghandlet av fortbeståndet för stammen av skogsvildren, den allmännyttiga skötseln av fiskevatten i de konstgjorda sjöarna Lokka och Porttipahta, avlägsnande av små rovdjur särskilt i skärgården samt förbättrande av ripans livsmiljöer särskilt på myrområden.

Med uppgifter som hänför sig till anskaffning och säkerhetsupplagring av frön för skogsträd avses sådan anskaffning och säkerhetsupplagring av frön för skogsträd som sker i ekonomiskogarna i norra Finland, där fröförsörjningen av skogsträd grundar sig på ett effektivt utnyttjande av de med långa mellanrum återkommande naturliga fröskördarna. Uppgiften gäller inte produktion av frön för skogsträd i fröplantager, vilken äger rum på den konkurrensutsatta marknaden.

Genom Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning främjas och övervakas att statens områden som är i Forststyrelsens besittning används i enlighet med lag samt förhindras och utreds brott i anslutning till användningen av statens marker. Bestämmelser om jakt- och fiskeövervakningen ingår i lagen om Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning (1157/2005).

Forststyrelsen har ålagts ett stort antal offentliga förvaltningsuppgifter i speciallagar. Forststyrelsen sköter naturskyddsområden som inrättats med stöd av naturvårdslagarna. Forststyrelsen fattar med stöd av naturvårdslagen enskilda förvaltningsbeslut om användningen av naturskyddsområden som gäller bl.a. begränsning av rätten att röra sig på områdena och beviljande av undantag från fridlysningsbestämmelserna för områdena. Enligt 20 § i naturvårdslagen utfärdar Forststyrelsen för naturskyddsområden en ordningsstadga med sådana föreskrifter som är nödvändiga för bevarandet av områdets naturskyddsvärden, inklusive eventuella begränsningar i besökarnas rätt att röra sig på området. Enligt ödemarkslagen gör Forststyrelsen upp en underhålls- och dispositionsplan för ödemarksområden som miljöministeriet fastställer. Enligt 55 § i skottlagen är Forststyrelsens enhet för förvaltningsuppgifter en verkställighetsmyndighet som nämns i lagen.

Andra offentliga förvaltningsuppgifter ankommer på Forststyrelsen med stöd av lagen om fiske, terrängtrafiklagen, jaktlagen, lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar, renskötsellagen och i författningar som utfärdats med stöd av dessa lagar. Uppgifterna gäller den allmänna övervakningen av områden i Forststyrelsens besittning samt fattande av enskilda förvaltningsbeslut som gäller särskilda lagstadgade rättigheter för dem som bedriver naturnäringar, skoltar samt vissa andra invånare i landskapen Lappland och Norra Österbotten att bedriva renhushållning och andra naturnäringar på Forststyrelsens områden. I lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen har Forststyrelsen getts uppgifter i anslutning till uppföljning av havsvärden.

De allmänna vattenområdena jämte botten är statens egendom, med undantag av landskapet Åland, och står under Forststyrelsens förvaltning och vård, om det inte för något områdes vidarekommande föreskrivs eller genom beslut av statsrådet bestäms något annat. Sådana uppgifter som enligt lagen om rätt till allmänna vattenområden hör till Forststyrelsen konstateras inte längre vara offentliga förvaltningsuppgifter, eftersom Forststyrelsen enligt lagen på allmänna vattenområden endast sköter sådana uppgifter i anslutning till ägarförvaltningen som inte är förknippade med ett mer allmänt samhälleligt intresse. Enligt lagen om rätt till allmänna vattenområden kan Forststyrelsen överlåta och upplåta ägarens tillstånd till projekt eller åtgärder

på allmänna vattenområden och därutöver krävs vanligen ett tillstånd enligt vattenlagen, gruvlagen (621/2011), marktäktslagen (555/1981) eller markanvändnings- och bygglagen (132/1999).

3 kap **Förpliktelser gällande verksamheten**

6 §. *Allmänna samhälleliga förpliktelser.* Avsikten är att i denna paragraf föreskriva om de samhälleliga förpliktelser som avses i 3 § 2 mom. inom ramen för vilka Forststyrelsen bedriver affärsverksamhet. Förpliktelserna begränsar affärsverksamheten varför de beaktas då Forststyrelsens mål ställs upp.

Enligt 1 mom. ska bevarandet av den biologiska mångfalden och en ändamålsenlig ökning av den vara yttre villkor som begränsar all affärsverksamhet inom Forststyrelsen. Med biologisk mångfald avses varianter av levande organismer i vilket som helst ekosystem eller ekologisk helhet, medräknad även mångfalden inom en art och mellan olika arter samt ekosystemets mångfald. Den biologiska mångfalden ska som en väsentlig del av den hållbara skötseln och användningen av naturresurserna, tillsammans med de övriga mål som uppställts för skötseln, användningen och skyddandet av skogar, havet och andra naturresurser, beaktas i tillräcklig grad. Jord- och skogsbruksministeriet har i sin resultatstyrning förutsatt att Forststyrelsen deltar i genomförandet av programmet för bevarandet av växtgenetiska resurser på de områden som den förvaltar.

Avsikten är att i 1 mom. föreskriva även om Forststyrelsens skyldighet att i sin verksamhet beakta de krav som användningen av naturen för rekreation ställer. Med dessa krav avses bl.a. att avverkning och förnyelse av skogar och annan markanvändning inom turistområdenas och turiststråkens influenssfär genomförs så att olägenheterna för landskapsvärdena och naturupplevelserna blir så små som möjligt. Förpliktelserna motsvarar den förpliktelse som ingår i den gällande lagen om Forststyrelsen.

Enligt 1 mom. ska Forststyrelsen fortfarande beakta även kraven på att främja sysselsättningen. Förpliktelserna motsvarar gällande lag.

Jord- och skogsbruksministeriet har årligen genom ett resultatbrev preciserat det sätt på vilket Forststyrelsen ska uppfylla sina samhälleliga förpliktelser. För att beakta kravet på främjande av sysselsättningen utnyttjade Forststyrelsen t.ex. 2013 de uthålliga avverkningsmöjligheterna fullt ut och satsade på skogsvård och vägbyggande på den nivå som en god skötsel av egendomen förutsätter. Forststyrelsen har inte heller tillåtit de anställda som arbetar med skogsvård och avverkning i januari–mars, då arbetets produktivitet är som lägst, trots att lagstiftningen inte ställer några hinder för permittering. På årsnivå orsakar förpliktelserna kostnader på sammanlagt cirka 3 miljoner euro, varav största delen orsakas av skogsarbetarnas åretrunt-sysselsättning. Även med tanke på industrins virkesförsörjning är det viktigt att avverkningsmöjligheterna utnyttjas i jämn takt.

Vid beaktandet av kravet på att främja sysselsättningen är det inte fråga om någon sysselsättningsskyldighet. Förslaget på att kravet på sysselsättning ska beaktas kan även genomföras så att det av Forststyrelsen krävs en jämnare intäktsförling än av andra aktörer och därigenom en jämnare sysselsättning under olika konjunkturen. Strukturförändringen inom skogsarbetet och den stigande åldern bland Forststyrelsens stadigvarande skogsarbetare kommer i framtiden i alla fall att minska antalet skogsarbetare. Det måste särskilt konstateras att beaktandet av kraven på sysselsättning inte i sig hindrar Forststyrelsen från att genomföra behövliga åtgärder för att rationalisera och utveckla verksamheten. I samband med sådana åtgärder är det möjligt att minska antalet anställda, om behovet av arbetskraft minskar väsentligt och bestående av ekonomiska eller produktionsmässiga orsaker eller av orsaker som har med omorganisering av

verksamheten att göra. Som ekonomisk orsak kan man betrakta t.ex. det att det mål för intäktsföringen som satts upp på statsrådsnivå uppnås. Forststyrelsen kan även permittera sin personal, om omständigheterna kräver det och de villkoren för permittering som anges i arbetsavtalslagen uppfylls.

I 2 mom. föreskrivs på samma sätt som i 4 § 2 mom. i den gällande lagen om Forststyrelsen om Forststyrelsens samhälleliga förpliktelser inom samernas hembygdsområde och renskötseområdet. Enligt förslaget ska vården, användningen och skyddet av naturresurser i Forststyrelsens besittning inom samernas hembygdsområde enligt sametingslagen (974/1995) samordnas så att samerna som ursprungsbefolkning har möjlighet att bevara och utveckla sin kultur enligt sin i grundlagen givna rätt. Till samernas kultur anses även höra möjligheten att utöva traditionella näringar, såsom renskötelse, jakt och fiske. Bestämmelsen innebär inte att de rättigheter som hör samman med idkandet av de nämnda naturnäringsarna tillkommer endast samerna med beaktande av att de redan länge har varit ett inslag i tillvaron för hela lokalbefolkningen i norra Finland.

Om samernas rätt till språklig och kulturell autonomi inom sitt hembygdsområde föreskrivs i sametingslagen. Enligt propositionen om Forststyrelsen kommer man inte att röra innehållet i ovan nämnda lag. Således gäller fortfarande bl.a. den förhandlingsplikt som ingår i 9 § i den lagen om Forststyrelsen inom samernas hembygdsområde i ärenden som anges i paragrafen. Enligt lag omfattar samernas hembygdsområde Enontekiö, Enare och Utsjoki kommuner samt i Sodankylä kommun området för Lapplands renbeteslag.

Om främjande av de till samerna hörande skoltarnas levnadsförhållanden och utkomstmöjligheter i skoltområdena samt om bevarande och främjande av skoltarnas kultur föreskrivs i skoltlagen (253/1995). De förpliktelser som i den lagen föreskrivs för Forststyrelsen, såsom bestämmelserna om hörande i 56 §, ska även gälla Forststyrelsen enligt denna lag.

Det föreslås att till 2 mom. fogas en bestämmelse om Forststyrelsens skyldighet att samordna vården, användningen och skyddandet av naturresurser på det i renskötselagen avsedda renskötseområdet så att de förpliktelser som föreskrivs i renskötselagen uppfylls. Enligt renskötselagen får mark inom nämnda områden inte användas så att det medför betydande olägenhet för renskötseln. Överlåtelse och utarrendering av mark inom området får ske endast på det villkor att markägaren eller arrendatorn inte har rätt till ersättning för de skador som rensarna orsakar. Enligt 53 § i renskötselagen ska statens myndigheter vid planering av åtgärder som gäller statens marker och väsentligt inverkar på renskötseln förhandla med företrädare för det berörda renbeteslaget. Förhandlingsplikten gäller Forststyrelsen. Bestämmelsen ökar inte Forststyrelsens förpliktelser utöver vad som anges i renskötselagen.

Beaktande av förpliktelserna i renskötselagen i Forststyrelsens verksamhet har i praktiken ordnats på renskötseområdet, med undantag av samernas hembygdsområde, genom avtal mellan Forststyrelsen och renbeteslagsföreningen om förhandlingsförfarandet samt om samordning av Forststyrelsens verksamhet och renskötseln.

Enligt avtalen samordnas skogsbruket och renhushållningen vid förhandlingar med de enskilda renbeteslagen, där man årligen går igenom avverkningarna och andra skogsvårdsåtgärder i området samt konstaterar vilka åtgärder som redan vidtagits. Samtidigt kommer man överens om hur samarbetet ska ske på områden som är viktiga för rennäringen. Målet är att tillsammans utveckla förfaringssätt för skogsvården som tar rennäringens behov i beaktande.

Forststyrelsen har förbundit sig att på renskötseområdet ge tillstånd till kadaver endast i Kajanaland, där man lokalt kommer överens om kadavren i diskussioner mellan Forststyrelsen och renbeteslagen. På övriga ställen ges tillstånd till kadaver endast i forsknings- och utred-

ningssyfte eller som skyddsåtgärder. Forststyrelsen stöder forskning om tillståndet på renbetena.

Forststyrelsen har förbundit sig att ta rennäringen i beaktande vid utarrendering, byte och försäljning av mark, så att åtgärderna inte omfattar rennäringens produktionsområden, t.ex. renskiljnings- och renmärkningsområden. På renskötselområdet koncentreras markbyten, affärer och utarrenderingar i huvudsak till planlagda områden. För åtgärder utanför planlagda områden begär man ett skriftligt utlåtande från renbeteslaget. På renskötselområdet används icke planlagd mark som utbytemark för privat mark som förvärfvas som skyddsområden endast vid markbyten inom området.

Åren 2009 och 2010 har man ingått separata överenskommelser med renbeteslagen inom samernas hembygdsområde om hur skogsbruksområdena ska användas och att de viktigaste betesmarkerna ska ställas utanför skogsbruksåtgärderna i 20 år. Dessutom har Forststyrelsen under den s.k. dialogprocessen 2006 kommit överens med naturskyddsorganisationerna om skydd av gamla skogar i norra Finland. Avsikten är att hålla fast vid dessa avtal.

I 3 mom. föreslås på samma sätt som i den gällande lagen om Forststyrelsen en bestämmelse om Forststyrelsens skyldighet att ha beredskap att sköta sina uppgifter även under undantagsförhållanden. Som den största innehavaren av statliga skogar bör Forststyrelsen vara förberedd på att sköta sina uppgifter, bl.a. att för sin del sköta virkesförsörjningen till industrin, med beaktande av de specialförhållanden som råder under undantagsförhållanden. Uppgifter som avses i bestämmelsen är åtminstone att tillsammans med de viktigaste kunderna planera vilka åtgärder som bör vidtas under undantagsförhållanden, och beredskap att sköta uppgifterna enligt de planer som ska göras upp under undantagsförhållanden.

I 4 mom. upprepas den skyldighet som Forststyrelsen enligt räddningslagen har att lämna räddningsmyndigheterna experthjälp när det gäller att bekämpa skogsbränder samt att på eget initiativ ha beredskap att i samråd med räddningsmyndigheterna förebygga och bekämpa skogsbränder på statsägd mark som Forststyrelsen har i sin besittning. Med beredskap avses bl.a. uppgörande av planer för bekämpande av skogsbränder, anskaffning av nödvändig utrustning och underhåll av vägförbindelser som behövs vid bekämpande av skogsbränder.

Enligt den föreslagna lagen beslutar ministeriet om målen för Forststyrelsens tjänster och övriga mål för verksamheten samt om Forststyrelsens resultatmål och intäktsföringsmål efter att riksdagen i samband med behandlingen av budgeten har godkänt de centrala målen för Forststyrelsens tjänster och övriga mål för verksamheten. Eftersom iakttagandet av de samhällseliga förpliktelser som avses i paragrafen baserar sig direkt på lag och inte på särskild beställning eller särskilt uppdrag ska verkningarna av förpliktelserna beaktas som en faktor som försämrar Forststyrelsens resultat då målen för tjänsterna och övriga mål för verksamheten ställs upp. En bestämmelse om detta föreslås ingå i 5 mom.

Samordningen av Forststyrelsens affärsverksamhet och övriga uppgifter samt de samhällseliga förpliktelser som föreslås i denna paragraf förutsätter att förpliktelsernas betydelse granskas regelbundet som en del av resultat- och annan ägarstyrning mellan de berörda ministerierna och Forststyrelsen. Inom Forststyrelsen ska förpliktelserna beaktas i helhetsplaneringen av verksamheten, i vilken intressentgrupper och medborgare ges möjlighet att delta. Vid planeringen av verksamheten och behandlingen av förpliktelserna ska man se till att den lagstadgade förhandlingsplikten och rätten att bli hörd beaktas.

Beaktandet av de samhällseliga förpliktelserna i den föreslagna paragrafen förutsätter att bedömningen av deras konsekvenser ordnas på så sätt att förpliktelsernas ekonomiska verkningar entydigt kan konstateras. Avsikten är att Forststyrelsen ska fortsätta att använda mätare för

ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet i syfte att bedöma konsekvenserna på det sätt som därom bestäms när service- och övriga verksamhetsmål uppställs. Avsikten är att de ekonomiska verkningarna av de samhälleliga förpliktelser som avses i denna paragraf på behovligt sätt ska behandlas i Forststyrelsens verksamhetsberättelse.

7 §. Övriga samhälleliga förpliktelser. Avsikten är att i paragrafen på samma sätt som i den gällande lagen föreskriva om sådana i 3 § 2 mom. avsedda samhälleliga förpliktelser för vilka Forststyrelsen får ersättning genom ett budgetanslag i fråga om den ekonomiska belastning förpliktelserna medför. Enligt den föreslagna paragrafen ska Forststyrelsen i sin verksamhet beakta forskningens, utbildningens, försvarsmaktens och gränsbevakningsväsendets markanvändningsbehov. Avsikten är att det ska ingås överenskommelser om förfarandena mellan Forststyrelsen och andra organisationer som på basis av denna förpliktelse använder statens marker, om sådana inte redan ingåtts. De organisationer som använder statens marker betalar en ersättning för de områden som de använder. Ersättningen ska täcka den förlust som Forststyrelsen lider på grund av överenskommelsen. Meningen är att man vid dimensioneringen av anslagen för de statliga ämbetsverk och inrättningar som använder statens marker ska beakta ersättningarna för att täcka de olägenheter som uppfyllandet av förpliktelserna medför för Forststyrelsens affärsverksamhet.

Försvarsmaktens markanvändningsbehov, som är de mest omfattande av dem som avses i paragrafen, avser närmast användning av områden som övnings- och skjutområden inklusive skyddszoner. Forskningens och utbildningens behov hänför sig närmast till skogsbruket och naturskyddet samt vilt-, fiskeri- och renhushållningen. Med förpliktelserna avses utöver förnybara naturresurser forskningsbehov som hänför sig till geologisk forskning och utredande samt utnyttjande av geologiska reserver.

Statliga områden i Forststyrelsens besittning har sedan länge använts för forsknings- och utbildningsverksamhet på basis av avtal mellan Forststyrelsen och de myndigheter och instanser som svarar för verksamheten. Detsamma gäller användningen av Forststyrelsens områden för försvarsmaktens och gränsbevakningsväsendets behov. Eftersom försvarsmakten inte har sådana egna områden som behövs och inte heller någon egen organisation för förvaltning och förvärv av markområden, förvärvar Forststyrelsen årligen markområden till ett värde av cirka 1,7 miljoner euro som i första hand ska användas till försvarsmaktens behov, om inte jord- och skogsbruksministeriet och försvarsministeriet har kommit överens om en högre investeringsram. Överenskommelse om det årliga målet för markanskaffningen har ingåtts genom ett ramavtal mellan försvarsmakten och Forststyrelsen och målet har preciserats för ramperioderna i samband med resultatstyrningen mellan försvarsförvaltningen, jord- och skogsbruksministeriet och Forststyrelsen. Forststyrelsen förvärvar områden för försvarsmaktens behov även genom områdesbyten. De områden som förvärvas förblir i Forststyrelsens affärsverksamhets ägo och används också inom Forststyrelsens affärsverksamhet. I ett avtal mellan försvarsmakten och Forststyrelsen sägs också att försvarsmakten för de områden som den har till sitt förfogande betalar hyra som är avsedd att motsvara det bortfall som åsamkas Forststyrelsens affärsverksamhet.

4 kap. **Styrningen av Forststyrelsen**

8 §. Riksdagens och statsrådets styrning. I 1 mom. i den föreslagna lagen föreslås centrala bestämmelser om riksdagens styrning. I 2 mom. föreskrivs om bemyndigande för statsrådet att utfärda förordningar samt föreskrifter och anvisningar.

1 mom. motsvarar i huvudsak 8 § 1 mom. i den gamla affärsverkslagen som tillämpats på Forststyrelsen. Enligt 1 mom. 1 punkten i den föreslagna lagen ska riksdagen alltså godkänna affärsverkets servicemål och andra verksamhetsmål. Avsikten är att utveckla uppstäl-

landet av mål så att målen kan mätas och följas bättre än tidigare. Detta förutsätter att abstrakta och generella mål omvandlas till konkreta och mätbara delmål. Servicemålen och andra verksamhetsmål kunde också innefatta till exempel mål för främjande av förutsättningarna för turism.

Enligt 1 mom. 2 punkten i den föreslagna paragrafen ska riksdagen godkänna höjningar och sänkningar av Forststyrelsens grundkapital samt besluta om intagande av anslag i statsbudgeten för höjning av Forststyrelsens grundkapital.

Enligt 1 mom. 3 punkten i den föreslagna paragrafen ska riksdagen samtycka till att Forststyrelsen upptar lån för finansiering av sin affärsverksamhet. Skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter finansieras dock inte med lånemedel.

Enligt 1 mom. 4 punkten i den föreslagna paragrafen ska riksdagens styrning av Forststyrelsens investeringar gälla maximibeloppet för investeringarna under räkenskapsperioden samt maximibeloppet av sådana investeringsbeslut som gäller följande räkenskapsperioder. Eftersom skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna finansieras genom anslag som tas in i budgeten, fattar riksdagen beslut om investeringarna endast i fråga om affärsverksamheten. Avsikten är att Forststyrelsen i sin verksamhetsberättelse ska rapportera om sina investeringar, tidpunkten för dem samt om sina utfästelser när det gäller investeringar. I överensstämmelse med den princip som anammades i affärsverkslagen 2010 ska investeringarna styras enligt räkenskapsperiod i stället för den tidigare finansårsstyrningen.

Avsikten är inte att i lagen inta bestämmelsen i 8 § 1 mom. 5 punkten i den gamla affärsverkslagen, som tillämpats på Forststyrelsen, om samtycke till borgen för ett lån som upptas av Forststyrelsens dotterföretag, för enligt 29 § 2 mom. ska sådana åtgärder vara förbjudna för Forststyrelsen för att trygga konkurrensneutraliteten.

Riksdagen ska utöva sin styrning enligt 1 mom. i samband med behandlingen av statsbudgeten.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om statsrådets styrning. Statsrådet ska kunna meddela föreskrifter och anvisningar om affärsverkets verksamhet och ekonomi. Här blir det i första hand fråga om sådana anvisningar om affärsverkens verksamhet för Forststyrelsen och de ministerier som styr den, andra affärsverk eller allmänt för affärsverken och den övriga statsförvaltningen som i första hand betingas av förändringar i Forststyrelsens omvärld. De kan också gälla sådana angelägenheter gällande statens intressen som kan sekretessbeläggas. Denna styrning baserar sig på 65 § 1 mom. grundlagen. 2 mom. motsvarar 8 § 4 mom. i den gamla affärsverkslagen som tillämpats på Forststyrelsen.

9 §. Ministeriets styrning. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om de styrande ministeriernas styrning av Forststyrelsen. Eftersom Forststyrelsen är ett affärsverk inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde, föreslås i den första meningen i 1 mom. en informativ bestämmelse, enligt vilken jord- och skogsbruksministeriet resultatstyr Forststyrelsen. Enligt den andra meningen svarar miljöministeriet för resultatstyrningen av Forststyrelsen vid skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifter som föreskrivits höra till miljöministeriets styrningsansvar och som avses i 5 §. Momentet motsvarar till sitt sakinnehåll gällande lagstiftning och den praxis som tillämpats.

2 mom. i den föreslagna paragrafen gäller beslut om Forststyrelsens servicemål och andra verksamhetsmål inom ramen för riksdagens beslut om dessa mål samt beslut om resultatmål och intäktsföringsmål. Besluten om ovannämnda mål ankommer på de styrande ministerierna i enlighet med deras ansvarsområden. Vid fastställandet av målen iakttas principerna för statens

ägarpolitik. Det har varit praxis att man i fråga om Forststyrelsens affärsverksamhet har gjort ett beslut om servicemål och andra verksamhetsmål som varit separat från resultatmålet och målet för intäktsföringen. Avsikten är att fortsätta denna praxis. När det gäller de offentliga förvaltningsuppgifterna kan man t.ex. i resultatavtalet besluta om servicemålen och de andra verksamhetsmålen.

Forststyrelsens verksamhet ska vara ekonomiskt lönsam så att den kan ansvara för utvecklingen av sin verksamhet och så att den kan intäktsföra en del av sin vinst till staten. Med Forststyrelsens intäktsföringsmål avses det belopp vars intäktsföring ställts som mål i likhet med utdelning i ett aktiebolag. Intäktsföringen görs i statsbudgeten. Det föreslagna 2 mom. motsvarar i sak 8 § 2 mom. i den gamla affärsverkslagen, som tillämpats på Forststyrelsen. Som en ny uppgift för ministeriet tas i momentet in fattandet av ett beslut om verkställandet av riksdagens beslut om ändringar i grundkapitalet vid behov. Vanligen överförs till Forststyrelsens besittning t.ex. fastigheter som staten fått som arv. När riksdagen höjt grundkapitalet till det sammanlagda värdet av de fastigheter som överförts till grundkapitalet ska ministeriet fastställa de fastigheter som ingår i grundkapitalet och deras fastighetsspecifika värden.

Enligt 3 mom. ska behörigt ministerium besluta om användningen och utbetalningen av de anslag som anvisats för skötseln av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter. Forststyrelsen ska utarbeta en särskild utredning om skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna.

5 kap. **Forststyrelsens organisation och förvaltning**

10 §. Forststyrelsens organisation. Den föreslagna paragrafen innehåller en grundläggande bestämmelse om Forststyrelsens organisation. Enligt 1 mom. har Forststyrelsen en styrelse och en verkställande direktör samt en separat enhet som svarar för de offentliga förvaltningsuppgifterna.

Enligt 2 mom. föreskrivs genom förordning av statsrådet eller i arbetsordningen om andra enheter och funktioner som hör till Forststyrelsens organisation. För att säkerställa att Forststyrelsens verksamhet är flexibel är det inte ändamålsenligt att föreskriva mera än nödvändigt om organisationen genom bestämmelser på lagnivå. Eftersom den enhet som sköter de offentliga förvaltningsuppgifter som anförtratts Forststyrelsen organiseras genom bestämmelser på lagnivå ska det föreslagna 2 mom. tillämpas på affärsverksamhetsuppgifter.

11 §. Styrelsen. Enligt den föreslagna paragrafen har Forststyrelsen en styrelse med högst åtta medlemmar. Statsrådet utnämner styrelsens medlemmar för högst tre år i sänder och förordnar en av medlemmarna att vara ordförande och en att vara vice ordförande. Styrelsemedlemmarna ska vara oberoende på det sätt som konkurrenssituationen förutsätter. Minst en styrelsemedlem ska företräda Forststyrelsens personal och denne ska vara anställd hos Forststyrelsen eller dess dotterföretag. Forststyrelsens verkställande direktör kan inte vara styrelsemedlem. Statsrådet befriar styrelsen eller en styrelsemedlem från uppdraget.

Huvudprinciperna för den föreslagna bestämmelsen motsvarar 9 § i den gamla affärsverkslagen och 1 § i statsrådets förordning om Forststyrelsen. Bestämmelsen skiljer sig från den lagstiftning som tillämpats på Forststyrelsen så att den medlem som företräder personalen kan vara anställd även hos affärsverkets dotterbolag och Forststyrelsens verkställande direktör kan inte vara styrelsemedlem. Eftersom en betydande del av Forststyrelsens anställda överförs till dotterbolag som ägs av Forststyrelsen är det ändamålsenligt att beakta koncernstrukturen när personalens representation i affärsverkets styrelse regleras. Verkställande direktören är föredragande i styrelsen och den som verkställer styrelsens beslut. Styrelsen övervakar verkställande direktören. För att bringa klarhet i verkställande direktörens ställning samt förhållandena

mellan styrelsen och verkställande direktören bör i lagen intas en uttrycklig bestämmelse enligt vilken verkställande direktören inte är styrelseduglig.

Forststyrelsens styrelse har betydande och vittbärande uppgifter som berör Forststyrelsens hela ansvarsområde. Styrelsen leder både affärsverksamheten och verkställandet av Forststyrelsens samhälleliga förpliktelser. Detta ställer krav på styrelsemedlemmarnas kunskapsbas, som måste beaktas när styrelsemedlemmarna väljs.

Det föreslås att i 3 mom. tas in en bestämmelse om jäv för styrelsemedlemmar och styrelsemedlemmars behörighet. Enligt det föreslagna momentet ska på styrelsemedlemmar tillämpas det som i 6 kap. 4 § och 10 § 1 mom. i aktiebolagslagen (624/2006) föreskrivs om jäv för aktiebolags styrelseledamöter och om styrelseledamöters behörighet. Enligt 6 kap. 4 § i aktiebolagslagen får en styrelseledamot inte delta i behandlingen av ett ärende som gäller ett avtal mellan styrelseledamoten och bolaget. En styrelseledamot får inte heller delta i behandlingen av ett ärende som gäller avtal mellan bolaget och tredje man, om styrelseledamoten i ärendet har ett väsentligt intresse som kan stå i strid med bolagets intresse. Enligt 6 kap. 10 § 1 mom. i aktiebolagslagen får en juridisk person eller en minderårig eller den, för vilken har förordnats en intressebevakare, vars handlingsbehörighet har begränsats eller som är försatt i konkurs, inte vara styrelseledamot. I lagen om näringsförbud (1059/1985) föreskrivs om ett näringsförbuds inverkan på behörigheten.

Statsrådet befriar styrelsen eller en styrelsemedlem från uppdraget. Befrielse kommer i fråga på en medlems eller hela styrelsens egen begäran, men också när Forststyrelsens situation eller verksamhetens utveckling förutsätter det.

Med stöd av 43 § i den föreslagna lagen får närmare bestämmelser om styrelsens sammansättning, uppgifter, tillsättande och beslutanderätt, medlemmarnas behörighet samt arvoden för styrelsemedlemmar utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §. Styrelsens uppgifter. I 10 § i den gamla affärsverkslagen, som tillämpats på Forststyrelsen, definieras Forststyrelsens styrelses uppgifter. Med stöd av den leder och övervakar styrelsen affärsverkets verksamhet och ser till att affärsverkets förvaltning och verksamhet ordnas på behörigt sätt. Styrelsen ska skapa den organisation som behövs för affärsverkets verksamhet samt leda och övervaka organisationens verksamhet, men också ordna och trygga den. Styrelsen ska dessutom se till att tillsynen över bokföringen och medelsförvaltningen är ordnad på ett behörigt sätt. Enligt bestämmelsen ska styrelsen se till att affärsverket har ett tillbörligt tillsynssystem. Det föreslagna 12 § 1 mom. motsvarar i stor utsträckning den gällande bestämmelsen i den gamla affärsverkslagen. Styrelsens ställning som Forststyrelsens högsta beslutsfattande organ framhävs genom att formuleringen av bestämmelsen om styrelsens ledningsuppgift ses över så att den innehåller en förpliktelse att sköta Forststyrelsens strategiska ledning.

I förslaget till 2 mom. uppräknas Forststyrelsens styrelses övriga uppgifter. Bestämmelsen motsvarar i sak 10 § 2 mom. i den gamla affärsverkslagen, som tillämpats på Forststyrelsen, med vissa preciseringar. Som styrelsens uppgift nämns inte att besluta om ställande av borgen för ett dotterbolags lån, eftersom detta förfarande förbjuds för Forststyrelsens del. I bestämmelsen intas inte heller något omnämnande av beslut som avses i personalfondslagen (934/2010), eftersom någon sådan inte har grundats och inte heller planeras vid Forststyrelsen.

Enligt 9 punkten ska det vara styrelsens uppgift att godkänna de regionala planerna för användning av naturresurser. För närvarande har regionala naturresursplaner fastställts genom verkställande direktörens beslut. Att planerna för användning av naturresurser ska godkännas

av styrelsen, som genomför ägarens riktlinjer, framhäver deras betydelse för samordningen av de mål som gäller markanvändningen.

Det viktigaste styrmedlet för markanvändningen när det gäller sådan statlig jord- och vattenegendom som är i Forststyrelsens besittning är för närvarande de regionala naturresursplanerna, som har utarbetats områdesvis med inkluderande av olika intressentgrupper. Vid utarbetandet av dessa planer som styr användningen av naturresurserna på lång sikt beaktas de samhälleliga förpliktelser som i lag föreskrivs för affärsverket Forststyrelsen. Dessutom genomför planerna de synpunkter på användningen av statens land- och vattenområden som samordnats mellan samhället och intressentgrupper. Avsikten med naturresursplaneringen är att i användningen av statens jord- och vattenegendom nå en så stor total nytta som möjligt för samhället på ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt balanserat sätt.

Planeringen av användningen av naturresurser är en flexibel process som utvecklas. Det föreslås inte att bestämmelser om utarbetandet av planer för användningen av naturresurser eller om innehållet i planerna tas in i lagen. Naturresursplanerna har hittills genomförts som projekt, i vilka Forststyrelsens olika resultatområden har deltagit. Avsikten är att planerna även i fortsättningen ska göras på det nuvarande, inkluderande sättet inom områdena och fastställas av affärsverkets styrelse. Vid utarbetandet av regionala planer för användning av naturresurser bör man fästa vikt vid de allmänna samhälleliga förpliktelser som gäller Forststyrelsens verksamhet. Avsikten är att det dotterbolag under bildning som ska bedriva skogsbruk deltar i utarbetandet av planerna på motsvarande sätt som Forststyrelsens nuvarande resultatområde Skogsbruk. Beredningen av planerna förutsätter således att hela Forststyrelsekoncernen samarbetar.

En i 9 punkten avsedd plan är Forststyrelsens interna dokument som gäller planering och beredning av användningen av statens jord- och vattenegendom, och det är således inte ett förvaltningsbeslut. Avsikten är att de strategiska riktlinjer som ingår i planerna också ska behandlas med de styrande ministerierna i resultatstyrningsprocessen.

Enligt 11 punkten ska det vara styrelsens uppgift att besluta om ersättningssystemet för affärsverkets ledning. I den gamla affärsverklagen finns inget sådant omnämnande, men på grund av sakens natur hör det till styrelsens beslutanderätt. För tydlighetens skull föreslås att saken uttryckligen nämns i lagen. Avsikten är att riktlinjerna för ersättningar till ledningen i statliga företag ska tillämpas på Forststyrelsens ledning och detta ska gälla Forststyrelsens högsta ledning. I princip kan man anse att Forststyrelsen och dess dotterbolag är jämställda med kommersiella icke-noterade bolag.

Det föreslås att i 3 mom. tas in en bestämmelse som motsvarar den i 6 kap. 2 § 2 mom. i aktiebolagslagen som gäller att inte följa sådana beslut som är ogiltiga.

Bestämmelser om styrelsens uppgifter i fråga om skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter och den enhet som sköter dessa finns i 22 §.

13 §. Personalens företrädare i styrelsen. Den medlem som företräder Forststyrelsekoncernens personal ska i princip ha samma behörighet som de andra styrelsemedlemmarna. Företrädaren har dock inte rätt att delta i behandlingen av ärenden som gäller val eller uppsägning av affärsverkets ledning, ledningens avtalsvillkor, personalens anställningsvillkor eller stridsåtgärder. Motsvarande bestämmelse finns i 12 § 1 mom. i den gamla affärsverklagen.

14 §. Verkställande direktören. I den föreslagna paragrafen anges verkställande direktörens ställning och viktigaste uppgifter. Avsikten är att i fråga om verkställande direktören i tillämpliga delar tillämpa vad som i aktiebolagslagen (624/2006) bestäms om verkställande direktör.

ren. Verkställande direktören står inte i ett anställningsförhållande till Forststyrelsen, eftersom verkställande direktören är ett organ vid Forststyrelsen. Verkställande direktörens uppgift är att leda och utveckla affärsverkets verksamhet. Även i övrigt föreslås att verkställande direktörens uppgifter i den föreslagna paragrafen i mån av möjlighet anges på samma sätt som i aktiebolagslagen. Regleringen som gäller Forststyrelsens verkställande direktör torde inte i praktiken innebära någon förändring i verkställande direktörens uppgifter.

Enligt de föreslagna bestämmelserna ska verkställande direktören sköta affärsverkets löpande förvaltning. Den egentliga förvaltningen fördelar sig följaktligen mellan styrelsen och verkställande direktören, vilka vardera har sina uppgifter. Verkställande direktören sköter den dagliga förvaltningen enligt styrelsens anvisningar. Verkställande direktören ska ansvara för att bokföringen är lagenlig och medelsförvaltningen sköts på ett tillförlitligt sätt. En utgångspunkt ska också vara att bokföringen och medelsförvaltningen hör till olika personers ansvarsområden. I praktiken sköter verkställande direktören också beredningen av de ärenden som behandlas av styrelsen.

Även om statsrådet utnämner verkställande direktören är avsikten att Forststyrelsens styrelse ingår ett direktörsavtal med verkställande direktören. Forststyrelsens verkställande direktör ska ha titeln generaldirektör. Den föreslagna paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar den lagstiftning som för närvarande tillämpas på Forststyrelsens verkställande direktör.

Det föreslås att i 3 mom. tas in en bestämmelse som motsvarar den i 6 kap. 17 § 2 mom. i aktiebolagslagen som gäller verkställande direktörens rätt att vidta åtgärder som är exceptionella eller av stor betydelse. I 4 mom. föreslås en hänvisningsbestämmelse, enligt vilken de bestämmelser om jäv och behörighet samt ogiltiga beslut som gäller styrelsemedlemmar även ska tillämpas på verkställande direktören.

15 §. *Enheten som svarar för de offentliga förvaltningsuppgifterna.* I paragrafen föreslås en grundläggande bestämmelse om den enhet som sköter de offentliga förvaltningsuppgifter som ålagts Forststyrelsen. Dessa uppgifter ska skötas inom en enhet för offentliga förvaltningsuppgifter som är separat från det övriga affärsverket. Chef för enheten är naturtjänstdirektören. Enheten ska vara en del av affärsverket även om den är organiserad på samma sätt som myndighetsförvaltningen.

Oavhängigheten och opartiskheten för en separat enhet som svarar för de offentliga förvaltningsuppgifterna inom affärsverket tryggas på så sätt att de offentliga förvaltningsuppgifterna och finansieringen av dem samt den personal som sköter sådana lagstadgade uppgifter separeras från affärsverkets övriga uppgifter. Jord- och skogsbruksministeriet respektive miljöministeriet styr och övervakar för det egna ansvarsområdets del skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna på samma sätt som i fråga om andra underlydande ämbetsverk och inrättningar. Skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna finansieras med budgetanslag och avgifter som tas ut för skötseln av uppgifterna. Befogenheten att utnämna och säga upp naturtjänstdirektören samt vildmarksdirektören, som i huvudsak sköter uppgifter som hör till jord- och skogsbruksministeriets ansvarsområde, samt andra tjänstemannarättsliga ärenden som berör dem hör till statsrådets och ministeriernas uppgifter. De anställda vid enheten som utövar offentlig makt ska stå i tjänsteförhållande, så de svarar för att deras ämbetsåtgärder är lagliga i enlighet med 118 § i grundlagen. Bestämmelser om organiseringen av skötseln av offentliga förvaltningsåtgärder finns i 6 kap.

6 kap. Skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter

16 §. *Uppgifterna för enheten som svarar för de offentliga förvaltningsuppgifterna.* I den föreslagna paragrafen föreskrivs som ett komplement till 5 § om de uppgifter som ska skötas vid

enheten som svarar för de offentliga förvaltningsuppgifterna. Enligt 1 mom. 1 punkten ska enheten svara för skötseln av de i 5 § avsedda offentliga förvaltningsuppgifter som föreskrivits för Forststyrelsen. Enligt 2 punkten ska enheten svara för skötseln och användningen av Finlands nätverk av naturskyddsområden samt skötseln av övrig egendom som är avsedd för skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter. Enheten ska t.ex. utarbeta nödvändiga skötsel- och nyttjandeplaner för skydds- och ödemarksområden samt sköta uppgifter i anslutning till övervakning av områden, restaurering av livsmiljöer, skydd och vård av organismer samt eliminering av främmande arter. Enheten ska också sköta uppgifter i anslutning till användning av områden för information och undervisning. Enheten ska ansvara för uppgifter i anslutning till ägarförvaltningen av statens jord- och vattenegendom som anvisats för de offentliga förvaltningsuppgifterna.

Till uppgifterna i anslutning till ägarförvaltningen hör lämnandet av olika tillstånd, samtycken och utlåtanden som ägare när det gäller egendom som ska skötas inom ramen för de offentliga förvaltningsuppgifterna. Det är i huvudsak fråga om sådana förfaranden för förande av talan för fastighetens ägare eller innehavare som följer av olika miljölagar i de fall där det aktuella projektets eller den aktuella åtgärdens konsekvenser omfattar det jord- eller vattenområde som ska skötas inom ramen för de offentliga förvaltningsuppgifterna. Sådana uppgifter som hänför sig till ställningen som ägarförvaltare är t.ex. givandet av sådana utlåtanden som avses i 13 § i miljöskyddslagen (527/2014) samt framställandet av sådana anmärkningar som avses i 43 § i den lagen, givandet av sådana tillstånd och genomförandet av sådana åtgärder som avses i lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/1920), sådana beslut om eget sedvanligt bruk till husbehov och markägarens tillstånd som avses i marktäktslagen samt sådana beslut som fastighetens ägare ska fatta om tillstånd och samtycken och som avses i vattenlagen och markanvändnings- och bygglagen.

I enlighet med principerna för god praxis är målet att man då Forststyrelsen för talan som innehavare av statens land- och vattenområden ska fortsätta med nuvarande förfarande, där huvudregeln är att Forststyrelsens ståndpunkt uttrycks som en helhet. I de ärenden som hör till de lagstadgade myndighetsuppgifterna ska utformandet av Forststyrelsens ståndpunkt dock vara oberoende och beredas och avgöras av de tjänstemän som ansvarar för detta. Affärsverkets styrelse eller verkställande direktör ska inte ha någon behörighet i fråga om ståndpunkternas innehåll till denna del.

Avsikten är att enheten som svarar för de offentliga förvaltningsuppgifterna ska anvisa sådan statlig jord- och vattenegendom som är nödvändig för skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifter som ska skötas av Forststyrelsen. Den egendom som ska skötas inom ramen för de offentliga förvaltningsuppgifterna är inte förenad med något avkastningskrav och den räknas som övrigt eget kapital.

Utgångspunkten är att sådan jord- och vattenegendom som utnyttjas ekonomiskt eller vars ekonomiska utnyttjande inte separat har förhindrats genom skydds- eller planlägningsbeslut eller andra motsvarande markanvändningsbeslut ska ingå i grundkapitalet. Jord- och vattenegendom som inte sköts inom ramen för de offentliga förvaltningsuppgifterna och som inte av grundad anledning är förenad med avkastningskrav ska ingå i övrigt eget kapital som en separat balanspost. I sista hand ska frågan om vilken del av den jord- och vattenegendom som är i Forststyrelsen besittning som är förenad med avkastningskrav eller utnyttjas ekonomiskt avgöras av riksdagen när den beslutar om ändringar i grundkapitalet. Vid skötseln av land- och vattenområden som anvisats för de offentliga förvaltningsuppgifterna och annan egendom ska beaktas vad som annars allmänt bestäms eller föreskrivs om skötsel och användning av statens egendom.

Enheten som svarar för de offentliga förvaltningsuppgifterna ska sköta i 5 § avsedda uppgifter i samband med användningen av naturen för rekreation, vården av kulturegendomar samt skyddet av naturtyper och arter på statens land- och vattenområden i Forststyrelsens besittning. Enheten ska sköta statens strövområden som är inrättade med stöd av lagen om friluftsliv i samarbete med Forststyrelsens affärsverksamhet eller aktiebolaget under bildning för att bedriva skogsbruk, eftersom strövområdena hör till den egendom för vilken gäller avkastningskrav och på dem bedrivs också skogsbruk. Enheten utfärdar ordningsstadgor för strövområdena. På de områden som Forststyrelsen utnyttjar för skogsbruk ska enheten sköta uppgifter i anslutning till skydd av naturtyper och arter i samarbete med affärsverkets övriga anställda.

Ledningen av affärsverket förutsätter att affärsverkets styrelse och verkställande direktör på allmän nivå sköter och avgör vissa ärenden som gäller skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter och den enhet som sköter dem. Dessa ärenden nämns i 19 § 2 och 3 mom. I 2 mom. föreslås en bestämmelse som bidrar till att trygga skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter, enligt vilken enheten svarar för beredningen och föredragning av de ärenden som gäller skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter för Forststyrelsens styrelse.

17 §. *Naturtjänstdirektörens och vildmarksdirektörens uppgifter.* I den föreslagna paragrafen föreskrivs hur skötseln av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter separeras från affärsverkets styrelses och verkställande direktörs uppgifter. Enligt 1 mom. ska naturtjänstdirektören sköta alla uppgifter som hänför sig till de offentliga förvaltningsuppgifter som enligt den föreslagna lagen inte hör till styrelsen, verkställande direktören eller vildmarksdirektören. I 12 och 14 § i lagförslaget föreskrivs om styrelsens och verkställande direktörens behörighet. Naturtjänstdirektören godkänner och undertecknar vid sidan av styrelsen det särskilda bokslut som avses i 33 § 1 mom.

I enheten som svarar för de offentliga förvaltningsuppgifterna sköter vildmarksdirektören enligt förslaget till 2 mom. de offentliga förvaltningsuppgifter som gäller jakt och fiske samt jakt- och fiskeövervakningen och som enligt 1 mom. inte hör till styrelsen eller verkställande direktören. Ärenden som gäller jakt och fiske samt jakt- och fiskeövervakningen kallas vildmarksärenden. Naturtjänstdirektören och vildmarksdirektören sköter sina uppgifter under jord- och skogsbruksministeriets samt miljöministeriets ledning och tillsyn.

18 §. *Beslutanderätt i offentliga förvaltningsuppgifter.* I paragrafen föreslås grundläggande bestämmelser om den beslutanderätt som gäller de offentliga förvaltningsuppgifter som hör till Forststyrelsen.

Enligt 1 mom. avgörs förvaltningsärenden som hänför sig till de offentliga förvaltningsuppgifterna i regel av naturtjänstdirektören, som är chef för enheten som svarar för de offentliga förvaltningsuppgifterna. Ärenden som gäller jakt och fiske samt jakt- och fiskeövervakningen och ärenden som gäller den personal som sköter dessa arbetsuppgifter avgörs dock av vildmarksdirektören i enheten. Enligt den föreslagna fördelningen av beslutanderätt ska även sådana personalärenden som gäller enheten för offentliga förvaltningsuppgifter, bl.a. utnämning, lön och disciplinära åtgärder för tjänstemän, hör till naturtjänstdirektörens och vildmarksdirektörens beslutanderätt.

Beslutanderätten innebär vid sidan av egentligt beslutsfattande även föredragning och beredning av ärenden för beslut. Dessa ärenden hör inte till styrelsens och verkställande direktörens behörighet. Organiseringen motsvarar nuläget med den ändringen att enligt den gällande lagen om Forststyrelsen avgör vildmarkschefen tillståndsärenden som hänför sig till fiske och jakt. Till vildmarkschefens ansvarsområde hör också styrning och övervakning av jakt- och fiskeövervakningen. Avsikten är dessutom att under vildmarksdirektören koncentrera den personal

vid Naturtjänsternas regionala enheter som sköter uppgifter i anslutning till beviljande och marknadsföring av tillstånd till jakt och fiske.

Naturtjänstdirektörens beslutanderätt ska gälla sådant fastställande av ordningsstadgorna för naturskyddsområden som med stöd av naturvårdslagen ankommer på Forststyrelsen och enskilda förvaltningsbeslut som hänför sig till naturskyddsområden, t.ex. begränsningar av rätten att färdas, undantag från fridlysningsbestämmelserna och begränsning av renbetesgången, fastställande av ordningsstadgor för statens strövområden enligt lagen om friluftsliv samt sådana enskilda förvaltningsärenden som Forststyrelsen genom de lagar som nämns i 5 § 2 punkten har ålagts att besluta om. Det är bl.a. fråga om beslut som gäller tillstånd och samtycken som beviljas skolter med stöd av skoltlagen samt tillstånd att använda statens jord- och vattenegendom med stöd av lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnärings- och renskötselagen, att placera stödjepunkter som betjänar renhushållningen eller naturnärings- och renskötselagen, att bygga renskilningsgårdar på statliga områden i Forststyrelsens besittning samt att ta ved, byggnadsvirke och annat virke för husbehov.

Vildmarksdirektörens beslutanderätt ska gälla förutom fastställande av de beslut om jakt- och fiskekvoter som avses i 2 mom. även beviljande av enskilda tillstånd till jakt och fiske samt utarrendering av jakt- och fiskerättigheter. Dessutom avgör vildmarksdirektören ärenden som gäller den rätt att fiska på statens vattenområden som enligt lagen om fiske tillkommer dem som är fast bosatta i kommunerna Enontekiö, Enare och Utsjoki. Vildmarksdirektören avgör ärenden som gäller jakt och fiske på naturskyddsområden när det med stöd av lagstiftningen om inrättande av området är tillåtet att jaga och fiska i större omfattning än enbart genom att meta eller pilka, eftersom det då är fråga om jakt enligt jaktlagen eller fiske enligt lagen om fiske. Till den del det är fråga om beslut om undantag enligt 15 § 1 mom. 1–3 punkten i naturvårdslagen att för vetenskapliga ändamål eller undervisning fånga eller döda djur, decimera antalet individer av en djurart av främmande ursprung eller som blivit skadlig eller avlägsna individer av viltarter som får jagas med stöd av jaktlicens och som hotar människors säkerhet eller egendom, ska ärendet avgöras av naturtjänstdirektören. I ovan konstaterade fall är det inte fråga om jakt, även om t.ex. decimering av vilt som får jagas med stöd av jaktlicens i regel sker genom jakt.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse som motsvarar 9 § 2 mom. i den gällande lagen om Forststyrelsen, enligt vilken kvoter kan fastställas områdesvis för tillstånd enligt 4 § i terrängtrafiklagen, 5 § i lagen om fiske och 6 § i jaktlagen. När kvoter fastställs ska man i tillämpliga delar beakta samernas och lokalbefolkningens traditionella rättigheter att idka näring samt deras särskilda rättigheter liksom kommuninvånarnas lagbaserade rätt att fiska och jaga.

Enligt 3 mom. kan inom ramen för kvoterna rätten att fatta beslut om enskilda tillstånd delegeras till andra tjänstemän och anställda vid Forststyrelsen. Delegeringsmöjligheten utsträcks ytterligare till sådana anställda vid Forststyrelsen och enskilda sammanslutningar som med avseende på sakkunskap, oavhängighet, tillförlitlighet och andra omständigheter som ska beaktas vid bedömningen har förutsättningar att sköta uppdraget på korrekt sätt. För medborgarnas rättsskydd är det nödvändigt att de allmänna bestämmelserna om förvaltningsförfarande och principerna för straffrättsligt ansvar tillämpas på sådana anställdas och sammanslutningars verksamhet.

Ett enskilt beslut som gäller terrängtrafik, fiske eller jakt kan också ges maskinellt, vilket gör det möjligt för medborgarna att fortfarande skaffa tillstånd smidigt via bl.a. automater och internet. I anslutning till detta och möjligheten att delegera beslutanderätt föreslås att enskilda tillståndsbeslut kan fattas utan föredragning. Övriga beslut ska fattas på föredragning i enlighet med normal förvaltningspraxis.

I 5 mom. föreslås en bestämmelse om delegering av naturtjänstdirektörens och vildmarksdirektörens beslutanderätt inom den enhet som sköter offentliga förvaltningsuppgifter. Enligt momentet ska naturtjänstdirektören och vildmarksdirektören med undantag för fastställande av kvoter för tillstånd till jakt, fiske och terrängtrafik samt ordningsstadgor för naturskyddsområden och statens strövområden få delegera sin beslutanderätt till en annan tjänsteman vid Forststyrelsen. Möjligheten att delegera beslutanderätt är motiverad på grund av beslutens karaktär och den lokalkännedom som de kräver. Ett delegeringsbeslut ska fattas skriftligt för en namngiven person och där ska exakt anges vilka saker det gäller.

Enligt 6 mom. ska beslut om fastställande av kvoter områdesvis delges genom offentlig delgivning.

19 §. Styrning och övervakning av offentliga förvaltningsuppgifter. Enligt 1 mom. ska jord- och skogsbruksministeriet och miljöministeriet i fråga om sina respektive ansvarsområden styra och övervaka skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter i Forststyrelsen. Styrningen sker i första hand genom resultat- och annan ägarstyrning samt beredningen av verksamhets- och ekonomiplaner och budgeten med hänsyn till vad som föreskrivs i lagen och förordningen om statsbudgeten. Till styrningen hänför sig dessutom att rätten att utnämna och säga upp innehavarna av vissa tjänster vid den enhet som sköter offentliga förvaltningsuppgifter, dvs. naturtjänstdirektören och vildmarksdirektören, samt vissa andra tjänstemannarättsliga ärenden som gäller nämnda tjänster ligger på ministerienivå.

Övervakning innebär åter att miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet i fråga om sina respektive ansvarsområden ska följa hur effektivt och ändamålsenligt Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter sköts samt övervaka att verksamheten är laglig och i egenskap av högsta myndighet handlägga klagomål som gäller detta. Till styrningen och övervakningen hänför sig också att rätten att avgöra eller bereda ärenden som gäller utnämning och uppsägning av innehavarna av vissa tjänster vid den enhet som sköter offentliga förvaltningsuppgifter, dvs. naturtjänstdirektören och vildmarksdirektören, samt vissa andra tjänstemannarättsliga ärenden ligger på ministerienivå.

För att garantera en effektiv och ändamålsenlig verksamhet inom Forststyrelsehelheten samt för att dra nytta av synergifördelarna med uppgiftshelheten vore det viktigt att styrelsen och verkställande direktören på allmän nivå deltar i styrningen och övervakningen av de offentliga förvaltningsuppgifterna.

Enligt 2 mom. 1 och 2 punkten ska Forststyrelsens styrelse inom ramen för de styrande ministeriernas styrning och övervakning sörja för den allmänna styrningen och övervakningen av skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter samt sörja för att uppgifterna sköts i enlighet med beslut och föreskrifter från riksdagen och andra myndigheter och för att bokföringen och övervakningen av medelsförvaltningen i anslutning till offentliga förvaltningsuppgifter har ordnats på behörigt sätt. Allmän styrning och övervakning av den ovan avsedda skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter avser i första hand att styrelsen till denna del i första hand följer med att verksamheten är ändamålsenligt ordnad och att den försiggår i enlighet med lagar och beslut.

Enligt 2 mom. 3 punkten ska styrelsen i fråga om enheten för offentliga förvaltningsuppgifter fatta beslut i ärenden som anges i 12 § 2 mom. 1, 2, 6, 8, 10 och 11 punkten. Enligt dessa bestämmelser ska Forststyrelsens styrelse också göra en framställning om budgetförslag för affärsverket och servicemål och andra verksamhetsmål samt resultatmål och intäktsföringsmål för följande år, besluta om utveckling av affärsverkets verksamhet samt följa och rapportera hur målen nås, besluta om vem som har rätt att teckna Forststyrelsens namn samt besluta om hur beslutanderätten i fråga om anskaffning, överlåtelse och utarrendering av fastighetsförmö-

genhet ska ordnas. Dessutom ska styrelsen besluta om ersättningssystemet för affärsverkets ledning, när det gäller de aktier som Forststyrelsen förvaltar, användningen av de rättigheter som hör till aktieägaren vid förvaltningen av ett dotterbolag som hör till Forststyrelsekoncernen samt upprätta Forststyrelsens bokslut och verksamhetsberättelse. Med ersättningssystemet för affärsverkets ledning avses ersättningssystemet för den högsta ledningen, t.ex. de personer som hör till ledningsgruppen. I fråga om enheten som svarar för de offentliga förvaltningsuppgifterna kan ersättningssystemet för ledningen gälla t.ex. naturtjänstdirektören. Enligt lagförslaget ska styrelsen besluta om dessa saker sedan den fått ett förslag från enheten för offentliga förvaltningsuppgifter. I 3 mom. föreskrivs om verkställande direktörens uppgifter i anslutning till de offentliga förvaltningsuppgifterna. Enligt sagda lagrum ska verkställande direktören bl.a. ansvara för den allmänna ledningen och utvecklingen av skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter och sörja för att bokföringen och medelsförvaltningen är lagenlig. Enligt lagförslaget ska verkställande direktören leda skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna på ett allmänt plan inom ramen för de behöriga ministeriernas och styrelsens styrning.

Miljöministeriets och jord- och skogsbruksministeriets uppgifter förändras inte när det gäller den föreslagna paragrafen. Miljöministeriet ska fortfarande svara för styrningen och övervakningen av de ärenden som hör till dess ansvarsområde samt för budgetberedningen i anslutning till dem medan jord- och skogsbruksministeriet svarar för motsvarande uppgifter i anslutning till fiske, jakt och viltvård, jakt- och fiskeövervakning samt renskötsel.

Målet med propositionen är att skapa förutsättningar för ett enhetligare ledningssystem inom Forststyrelsen till den del detta är möjligt med tanke på de krav på oberoende och objektivitet som skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna ska uppfylla. Avsikten är att sådana lösningar som gäller hela affärsverket, men som inte gäller skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna, ska hör till behörigheten för affärsverkets styrelse och verkställande direktör. Som sådana räknas bl.a. avgöranden inom personal- och ekonomiförvaltningen som gäller hela affärsverkets personal, datasystem som används allmänt i affärsverket och affärsverkets logotyp.

20 §. Ansvar vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter. I paragrafen föreslås för tydlighetens skull en bestämmelse om ansvar för ersättande av skada som förorsakats vid skötseln av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter. Enligt paragrafen ska i fråga om ansvaret gälla vad som särskilt bestäms om ersättande av skada som skett under tjänsteansvar.

Enligt 118 § i grundlagen svarar en tjänsteman för att hans eller hennes ämbetsåtgärder är lagliga. Ansvaret omfattar även sådana beslut i ett kollegialt organ som tjänstemannen i egenskap av medlem i organet har biträtt. En föredragande som inte har reserverat sig mot beslutet svarar för det som har beslutats på föredragningen. Med vad som särskilt bestäms hänvisas dessutom till 64 § i statstjänstemannalagen (750/1994), vars 2 mom. innehåller bestämmelser som begränsar tjänstemannens ansvar i samband med stridsåtgärder samt till bestämmelserna om tjänstemäns ansvar i skadeståndslagen (412/1974). Den föreslagna bestämmelsen ska gälla inte bara Forststyrelsens tjänstemän utan också Forststyrelsens styrelse och verkställande direktör när de sköter sådana förvaltningsuppgifter som hör till deras uppgifter.

21 §. Ändringssökande. I 21 § föreskrivs om sökande av ändring i andra beslut av Forststyrelsen än enskilda tillståndsbeslut. Det föreslås att i 1 mom. införs en informativ bestämmelse om att bestämmelser om sökande av ändring i beslut som Forststyrelsen fattar med stöd av naturvårdslagen finns i den lagen. Enligt 61 § 2 mom. i naturvårdslagen får besvär över ett beslut av Forststyrelsen anföras hos förvaltningsdomstolen.

Enligt förslaget till 2 mom. får ändring i andra beslut än sådana som avses i 1 mom. och beslut enligt 18 § 3 mom. som gäller enskilda tillstånd sökas genom besvär hos förvaltningsdomsto-

len. Sådana överklagbara beslut är bl.a. beslut om områdesvisa kvoter som gäller tillstånd till jakt, fiske och terrängtrafik. Beslut enligt 2 mom. får verkställas trots ändringssökande. Överklagande till högsta förvaltningsdomstolen ska inte förutsätta besvärstillstånd. 21 § om ändringssökande motsvarar 13 § i den gällande lagen om Forststyrelsen.

22 §. Sökande av ändring i beslut om enskilda tillstånd. I 25 § föreskrivs om sökande av ändring i beslut om enskilda tillstånd enligt 21 § 3 mom. Omprövning av enskilda beslut får begäras hos Forststyrelsen i enlighet med den gällande lagen. Enligt 49 c § i förvaltningslagen är tidsfristen för omprövningsbegäran 30 dagar. Ett beslut som Forststyrelsen meddelat med anledning av en begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Överklagande till högsta förvaltningsdomstolen ska förutsätta besvärstillstånd. Beslut om enskilda tillstånd som avses i 1 mom. får verkställas även om beslutet överklagas. Förslaget till 22 § motsvarar 13 a § i den gällande lagen om Forststyrelsen.

23 §. Behörig förvaltningsdomstol. När ändring söks i beslut av Forststyrelsen är behörig förvaltningsdomstol i första hand den förvaltningsdomstol inom vars domkrets det område eller största delen av det område som beslutet gäller är beläget. Om denna grund inte går att tillämpa, är den förvaltningsdomstol behörig inom vars domkrets hemorten för den som anfört besvaren är belägen. Den föreslagna paragrafen motsvarar 13 b § i den gällande lagen om Forststyrelsen.

24 §. Avgifter som hänför sig till skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter. Paragrafen innehåller de viktigaste bestämmelserna om avgifter som hänför sig till skötseln av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter. Dessutom innehåller flera speciallagar bestämmelser om avgiftsfrihet för prestationer, rättigheterna eller tillstånd och avsikten är inte att ingripa i dem genom den föreslagna bestämmelsen.

Enligt 15 § 3 mom. i den gällande lagen om Forststyrelsen tillämpas vid fastställandet av priserna för prestationer som hänför sig till Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Den gällande bestämmelsen har ansetts betydligt att på Forststyrelsen har tillämpats endast bestämmelserna om fastställande av avgifter i lagen om grunderna för avgifter till staten, men inte bl.a. bestämmelserna om dröjsmålsränta. Enligt 1 mom. i den föreslagna lagen ska i fråga om påförande av avgifter, dröjsmålsränta, in- och utdrivning av avgifter och befogenhet att besluta om avgifter i anslutning till Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter tillämpas lagen om grunderna för avgifter till staten. På överklagande av en avgift för en prestation som hänför sig till en offentlig förvaltningsuppgift tillämpas 11 b § i lagen om grunderna för avgifter till staten.

Syftet med det föreslagna momentet är att på avgifter som hänför sig till Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter ska, som fallet i regel är i fråga om statens ämbetsverk och inrättningar, lagen om grunderna för avgifter till staten i dess helhet tillämpas.

Till jord- och skogsbruksministeriets uppgifter ska således med stöd av 8 § 2 mom. i lagen om grunderna för avgifter till staten höra att utfärda en förordning om avgifter för sådana prestationer hos Forststyrelsens enhet för offentliga förvaltningsuppgifter som hör till jord- och skogsbruksministeriets ansvarsområde eller förvaltningsområde. Till dessa hör bl.a. prestationer som hänför sig eller ska anses hänföra sig till fiske, jakt, renskötsel, statens strövområden som inrättats med stöd av lagen om friluftsliv (606/1973) och idkande av naturnäringar. Miljöministeriet utfärdar åter en förordning om avgifter för prestationer som hör till dess ansvarsområde och det reglerar bl.a. prestationer som ska räknas till naturskydd och terrängtrafik.

I 2 mom. föreskrivs om två undantag från avgiften för offentligrättsliga prestationer.

Enligt 1 punkten har invånarna i städerna Kemi och Torneå rätt att inom de områden som anvisas av Forststyrelsen och på de villkor som bestäms av Forststyrelsen bedriva jakt för en avgift som motsvarar självkostnadsvärdet. Huvudprinciperna för bestämmelsen motsvarar 15 § 2 mom. 1 mom. i lagen om Forststyrelsen, som grundar sig på 8 § i jaktlagen. Enligt jaktlagens bestämmelse har var och en som har i lagen om hemkommun (201/1994) avsedd hemort i en kommun som hör till landskapen Lappland eller Kajanaland eller i kommunerna Kuusamo, Pudasjärvi eller Taivalkoski, sådana de var den 31 december 2014, rätt att i sin hemkommun jaga på områden som tillhör staten. Genom den gällande lagen om Forststyrelsen har invånarna i städerna Kemi, Rovaniemi och Torneå försatts i samma ställning som invånarna i andra kommuner i norra Finland med tanke på att det inte finns statliga marker som lämpar sig för jakt inom de nämnda städernas områden. Avsikten är inte att genom bestämmelsen ingripa i det som annars föreskrivs om jakt i jaktlagen och jaktförordningen. Exempelvis för jakt på hjortdjur ska fortfarande krävas licens från Finlands viltcentral och jakt på björn kan ske endast inom ramen för det kvotförfarande som gäller den jakten.

Grundlagens krav på att medborgarna ska behandlas jämlikt kan anses förutsätta att de medborgare som bor i norra Finland behandlas jämlikt i det aktuella ärendet. För invånarna i norra Finland utgör rätten att fritt jaga på statens land- och vattenområden traditionellt sett en viktig fritidssysselsättning och rekreationsmöjlighet. Därför är det motiverat att nuvarande praxis får gälla fortsättningsvis. Forststyrelsens tillstånd att bedriva jakt för en avgift som motsvarar självkostnadsvärdet på områden som den anvisar ska enligt förslaget gälla endast invånarna i städerna Kemi och Torneå, för efter sammanslagningen av Rovaniemi stad och landskommun vid ingången av 2006 finns det rikligt med statliga områden som kan användas för jakt i Rovaniemi stad.

I 2 mom. 2 punkten föreskrivs om rätt för kommuninvånarna att avgiftsfritt få använda områden i Forststyrelsens besittning som hör till deras hemkommun för sådan terrängtrafik som avses i terrängtrafiklagen.

Den föreslagna bestämmelsen gäller områden i alla Finlands kommuner där det finns statlig mark som är i Forststyrelsens besittning. Den är av betydelse särskilt när det gäller fri användning av snöskoterleder. Bestämmelsens betydelse är störst i Lappland och i östra Finland där det statliga markägandet är mest omfattande och avstånden långa. Det föreslagna 2 mom. motsvarar i sak 15 § 2 mom. i den gällande lagen om Forststyrelsen.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om indrivning och utsökning av offentliga fordringar. Enligt momentet får avgift för Forststyrelsens offentligrättsliga prestationer indrivas enligt lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007), varvid avgiften är direkt utsökbar.

7 kap. **Forststyrelsens ekonomi**

25 §. Eget kapital. I 25 § föreslås bestämmelser om Forststyrelsens eget kapital. I 1 mom. definieras affärsverkets eget kapital, som består av grundkapital, övrigt eget kapital och en uppskrivningsfond.

I 2 mom. definieras grundkapitalet, som är kapital som har placerats i affärsverket och som utgör grund för intäktsföringen av vinsten.

I förslaget till 3 mom. definieras Forststyrelsens övriga egna kapital och uppskrivningsfonden. Forststyrelsens övriga egna kapital består förutom av affärsverkets vinst av egendom som har överförts till affärsverket i det skede då det inrättades eller som på annat sätt överförts i affärsverkets besittning såsom eget kapital.

Uppskrivningsfonden visar med vilket belopp värdet av anläggningstillgångarna har skrivits upp. I förslaget till 3 mom. föreskrivs också om överföring till grundkapitalet. Enligt den föreslagna bestämmelsen kan övrigt eget kapital och uppskrivningsfonden överföras till grundkapitalet. Den andel som överförs från övrigt eget kapital och uppskrivningsfonden utgör grund för intäktsförlingen av vinsten. Riksdagen kan enligt förslaget till 8 § 1 mom. också besluta om sänkning av grundkapitalet och i det sammanhanget om överföring av egendom från grundkapitalet till övrigt eget kapital.

Affärsverkslagen av 2002 har i fråga om Forststyrelsen tillämpats så att den jord- och vattenegendom som används i affärsverksamheten ingår i grundkapitalet och att övrig jord- och vattenegendom ingår i sådant övrigt eget kapital som sköts inom ramen för de offentliga förvaltningsuppgifterna. Avsikten är att genom den nya lagstiftningen vid behov faktiskt dela in jord- och vattenegendomen i tre klasser. Grundkapitalet ska även i fortsättningen utgöras av sådan jord- och vattenegendom som kan utnyttjas ekonomiskt. Grundkapitalet ska omfattas av ett avkastningskrav. För de offentliga förvaltningsuppgifterna anvisas egendom som är nödvändig för skötseln av de uppgifterna. Avsikten är att egendom som är nödvändig för skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna ska ingå i övrigt eget kapital och inte omfattas av ett avkastningskrav. Som en separat balanspost som ingår i det övriga egna kapitalet kan av grundad anledning anvisas jord- och vattenegendom som inte hänför sig till skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter och som inte heller utnyttjas ekonomiskt, varför egendomen inte heller ska omfattas av ett avkastningskrav.

26 §. Egendom som är avsedd för offentliga förvaltningsuppgifter. Forststyrelsen sköter förutom affärsverksamhetsuppgifter offentliga förvaltningsuppgifter och Forststyrelsen har i sin besittning egendom som är nödvändig för att sköta de offentliga förvaltningsuppgifterna. Enligt förslaget till 34 § 1 mom. ska när Forststyrelsen inleder sin verksamhet statsrådet med stöd av ett bemyndigande som riksdagen gett i samband med behandlingen av statsbudgeten besluta om vilken statlig egendom som ska överföras i Forststyrelsens besittning samt om vilken del av egendomen som ska antecknas som Forststyrelsens grundkapital, övrigt eget kapital eller given på lånevillkor. Egendomen värderas till sitt verkliga värde. Med stöd av den föreslagna 34 § 2 mom. ska statsrådet inom de begränsningar som anges i 26 § besluta om anvisande av tillgångar som hör till det övriga egna kapitalet för skötsel av offentliga förvaltningsuppgifter eller något annat ändamål.

I paragrafen föreskrivs om begreppet egendom för offentliga förvaltningsuppgifter. Kärnan i den egendom som är avsedd för skötseln av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter utgör nationalparkerna, naturreservaten och de övriga naturskyddsområdena enligt 10 § i naturvårdslagen samt ödemarksområdena. Till den egendom som är avsedd för skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna ska vidare höra de skyddade naturtyper enligt 29 § och de förekomstplatser för arter som kräver särskilt skydd enligt 47 § i naturvårdslagen som är i Forststyrelsens ägo efter det att närings-, trafik- och miljöcentralen genom beslut med stöd av 30 § och 47 § har fastställt områdenas gränser och delgett områdenas ägare och innehavare beslutet.

Till den egendom som är avsedd för skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna ska dessutom höra de statliga områden som ingår i av statsrådet fastställda skyddsprogram som genomförs med stöd av naturvårdslagen, de statliga områden som ingår i nätverket Natura 2000 som det inte är möjligt att utnyttja ekonomiskt, Forststyrelsens områden som avsatts som skyddsområden i fastställda planer och områden som förvärvats för skyddsändamål samt annan egendom som behövs för skötseln av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter och som det besluts om i statsrådets beslut om Forststyrelsens balansräkning. Om förändringar i fråga om annan egendom behövs för skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter ska statsrådet besluta i samband med fastställandet av Forststyrelsens bokslut eller genom ett särskilt beslut.

Den egendom som är avsedd för skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna ska höra till Forststyrelsens övriga egna kapital för vilket inget avkastningskrav gäller. Enligt 25 § 3 mom. i den föreslagna lagen kan övrigt eget kapital överföras till grundkapitalet för vilket gäller avkastningskrav. Enligt 8 § 1 mom. beslutar riksdagen om ändringar av grundkapitalet. I fråga om de lagstadgade skyddsområdena ska ändringar av grundkapitalet inte vara möjliga genom ett enskilt beslut av riksdagen, utan de förutsätter dessutom att lagarna om skyddsområdena och statsrådets beslut om skyddsprogrammen ändras. Det ovan sagda garanterar att det inte heller i affärsverket ställs avkastningskrav på lagstadgade skyddsområden och övriga för skydd reserverade områden som hör till den egendom som är avsedd för skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i sak 14 § i den gällande lagen om Forststyrelsen.

27 §. Forststyrelsens lån, säkerheter och borgen. I paragrafen föreslås behövliga bestämmelser om Forststyrelsens upplåning samt ställande av säkerheter och borgen i anslutning till affärsverksamheten. Enligt 82 § 1 mom. i grundlagen ska statens upplåning vara grundad på riksdagens samtycke, av vilket framgår de nya lånens eller statsskuldens maximibelopp. Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen får Forststyrelsen för finansieringen av sin verksamhet uppta lån inom ramen för det samtycke som riksdagen gett i samband med behandlingen av statsbudgeten. Avsikten är att utfärda en förordning av statsrådet där statsrådet fastställer villkoren för affärsverkets upplåning.

Den gamla affärsverkslagen innehåller inga bestämmelser om rätt för affärsverk att använda säkerheter för sin verksamhet. Detta beror på att staten i sista hand svarar för affärsverkets verksamhet. Forststyrelsens verksamhet är emellertid förenad med vissa speciellsituationer som gör att den bör ges rätt att använda säkerheter.

Dessa speciellsituationer gäller för det första marktäkt enligt marktäktslagen, där kommunen som tillståndsmyndighet kan ställa krav på att den som tar marktäktsprodukter ska ställa säkerhet för uppfyllande av tillståndsvillkoren. Villkoren kan gälla bl.a. avgränsning av täktområdet, uppsnygging av området efter takten samt skydd av trädbeståndet och annan växtlighet.

Den andra gruppen utgörs av säkerheter som förutsätts av beställaren eller entreprenören i allmänna avtalsvillkor som gäller parterna i byggnadsentreprenader. I situationer som avses i dem kan avsaknad av säkerheter förhindra att Forststyrelsen deltar i anbudsförfaranden, vilket begränsar dess möjligheter att bedriva affärsverksamhet. Vid upphandlingar som beställs av offentliga samfund kan underlåtenhet att kräva säkerhet leda till klagomål enligt lagen om offentlig upphandling mot beställaren för lagstridigt gynnande av konkurrent.

Ett tredje säkerhetsalternativ som kan komma i fråga är behov som uppstår i och med fastighetsutvecklingen. Deltagande i förädlingsprocessen vid t.ex. marktäktsprodukt- och tomtaffärer kan medföra behov av ställa säkerhet i såväl beställar- som leverantörsposition.

Bestämmelsen i förslaget till 2 mom. som begränsar ställandet av säkerhet ska gälla endast situationer där en säkerhet i anslutning till affärsverksamheten ställs till förmån för en utomstående. Bestämmelsen ska inte tillämpas i en situation där ställandet av säkerhet hänför sig till exempelvis bevakande av statens intresse i anslutning till fastighetsförmögenhet i Forststyrelsens besittning eller tillgodoseende av rättsskyddet. Den föreslagna bestämmelsen hindrar inte Forststyrelsen från att ge lån på marknadsvillkor t.ex. till sitt dotterbolag som bedriver affärsverksamhet inom skogsbruk.

För att trygga konkurrensneutraliteten föreslås i 2 mom. ett uttryckligt förbud mot att ställa borgen eller pantsätta egendom som säkerhet för ett dotterbolags lån.

Den inom företagsverksamhet sedvanliga principen att ägaren sköter behövliga säkerheter för finansieringen av sina företag lämpar sig av konkurrensneutralitetsskäl inte på verksamheten för Forststyrelsens dotterbolag. Verksamhet enligt företagsekonomiska principer förutsätter också i fråga om finansieringen prissättning av lån som på marknaden baserar sig på de risker som är typiska för verksamheten i fråga. När affärsverkens upplåning enligt lagen garanteras av staten kan de finansiella instituten behandla affärsverksrisken med riskklassificering noll som en del av statskoncernen. Eftersom ett företag som verkar under statens ansvar i praktiken måste betala en något högre ränta än på statliga obligationslån, måste jämförelsen i stället för med räntenivån för statliga likvida obligationer göras mellan den mindre likvida risken för staten och företagsrisken. Dessutom bör det beaktas att statens ansvar för affärsverkets skuld är subsidiärt och inte propriansvar. Det beräknas att denna klassificeringsskillnad jämfört med upplåning med företagsrisk beroende på marknadsläget och branschen innebär en förmån på 0,50–0,75 procent för räntenivån på lånen. Denna förmån ska intäktsföras till staten för varje lån. En lämplig mekanism är att ta ut en borgensavgift, vilket sköts av Statskontoret.

Bestämmelsen i 15 § 1 mom. i lagen om statens långivning samt statsborgen och statsgaranti (449/1988) ändrades genom lag 986/2001 så att de avgifter som tas ut för borgen kunde bättre motsvara marknadsförhållandena och i synnerhet den kostnadsskillnad mellan statens risk och företagsrisken som noteras vid respektive tidpunkt. Tillämpning även på affärsverk av avgifter som anges närmare genom förordning av statsrådet föreslås i sådana fall då staten som borgensman ansvarar för affärsverkets lån enligt det föreslagna 1 mom. eller säkerheter och borgen som staten beviljat enligt 2 mom. En bestämmelse om detta föreslås i 3 mom. Med stöd av 4 mom. utfärdas närmare bestämmelser om hur denna avgift bestäms och tas ut genom förordning av statsrådet.

Genom att dessa avgiftsgrunder tillämpas även på affärsverkens lån kan man åstadkomma ett rättvist och tillräckligt smidigt förfarande, genom vilket kostnaderna för affärsverkens förvärv av främmande kapital kan göras marknadsbaserade. Avsikten är att avgiften regelbundet ska kunna ändras i enlighet med marknadsläget. Inkomsterna av avgifterna intäktsföras till staten. Av särskilda skäl kan enligt 15 § 2 mom. i lagen om statens långivning samt statsborgen och statsgaranti beslutas att avgift inte ska fastställas.

1, 3 och 4 mom. i den föreslagna paragrafen motsvarar 5 § i den gamla affärsverkslagen. Förslaget till 2 mom. motsvarar 17 § 1 mom. i lagen om Forststyrelsen.

28 §. Finansiering av offentliga förvaltningsavgifter. Enligt den föreslagna paragrafen finansieras skötseln av Forststyrelsens offentliga förvaltningsavgifter med anslag som särskilt anvisas i statsbudgeten samt med avgifter och inkomster från skötseln av de offentliga förvaltningsavgifterna. Skötseln av offentliga förvaltningsavgifter kan också finansieras med offentlig projektfinansiering. Avsikten är att det i statsbudgeten fortfarande intas ett anslagsmoment under jord- och skogsbruksministeriets och miljöministeriets huvudtitel, av vilket skötseln av de offentliga förvaltningsavgifter som bestäms enligt de styrande ministeriernas svarsområde finansieras. År 2015 anvisades för grundfinansieringen av skötseln av Forststyrelsens offentliga förvaltningsavgifter under jord- och skogsbruksministeriets huvudtitel 6,3 € till moment 30.63.50 (Vissa av Forststyrelsens offentliga förvaltningsavgifter) och under miljöministeriets huvudtitel 34,1 € till moment 35.10.52 (Forststyrelsens offentliga förvaltningsavgifter).

De avgifter och intäkter som inflyter av skötseln av Forststyrelsens offentliga förvaltningsavgifter kommer i huvudsak från tillstånd till jakt, fiske och terrängtrafik samt utarrendering av jakt- och fiskerättigheter. Dessutom inflyter intäkter av uthyrning av markområden, byggnader och konstruktioner samt ersättningar för nyttjanderätt. Intäkter inflyter också av försälj-

ning av naturguidnings- och rådgivningsprodukter samt av försäljning av virke från i första hand områden som restaureras.

Skötseln av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter kan också finansieras med offentlig projektfinansiering. Sådan finansiering är i första hand projektfinansiering som beviljas ur Europeiska unionens olika fonder och ställs till olika ministeriers förfogande. Den enhet som sköter Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter kunde t.ex. beviljas finansiering enligt det interinstitutionella utvecklingssamarbetsinstrumentet som administreras av utrikesministeriet, vilken gör det möjligt för statliga inrättningar och ämbetsverk att delta i utvecklingssamarbete. Forststyrelsen kunde också i enlighet med 72 d § i förordningen om statsbudgeten (1243/1992) ta emot donations- och testamentsmedel för skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter, om medlen kan användas för ändamål som är i överensstämmelse med de offentliga förvaltningsuppgifterna för Forststyrelsen och om villkoren i anslutning till donationsmedlen är godtagbara och det även i övrigt kan anses korrekt att ta emot medlen. Den bestämmelse i 7 § i den gamla affärsverkslagen, som tillämpats på Forststyrelsen, som säger att i statsbudgeten kan intas ett anslag för finansiering av företagsekonomiskt olönsamma uppgifter som föreskrivits för affärsverken ska inte längre ingå i lagen.

Forststyrelsens skötsel av de offentliga förvaltningsuppgifterna ska finansieras genom anslag som tas in i statsbudgeten, genom avgifter som tas ut för och intäkter av skötseln av uppgifterna och genom eventuell projektfinansiering. Även om Forststyrelsen ingår i staten som juridisk person och med riksdagens samtycke kan uppta lån, får ett affärsverk eller affärsverkets enhet för offentliga förvaltningsuppgifter inte uppta lån för skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter.

8 kap. Forststyrelsens personal

29 §. Personal. I denna paragraf föreskrivs om typen av anställningsförhållande för Forststyrelsens personal. Personalen ska i regel stå i arbetsavtalsförhållande. Personer som sköter offentliga förvaltningsuppgifter och i vars uppgifter ingår utövande av offentlig makt ska dock stå i tjänsteförhållande. Till dem hör förutom naturtjänstdirektören, vildmarksdirektören och de jakt- och fiskeövervakare som avses i lagen om Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning (1157/2005) även bl.a. personer som ges rätt att avgöra förvaltningsärenden eller som föredrar förvaltningsbeslut. Tjänstemän som deltar i beredningen av kvotbeslut som gäller tillstånd till jakt, fiske och terrängtrafik ska också stå i tjänsteförhållande.

I förslaget till 18 § ingår ett undantag som gäller tjänsteförhållande som förutsättning för utövande av offentlig makt. Enligt undantagsbestämmelsen kan naturtjänstdirektören och vildmarksdirektören inom ramen för de kvoter som avses i nämnda paragraf delegera rätten att fatta beslut om enskilda tillstånd som avses i 4 § i terrängtrafiklagen, 5 § i lagen om fiske och 6 § i jaktlagen även till en sådan anställd i arbetsavtalsförhållande vid Forststyrelsen eller en sådan utomstående sammanslutning som med avseende på oavhängighet, tillförlitlighet, sakkunskap och andra omständigheter som ska beaktas vid bedömningen är att betrakta som lämplig för uppdraget.

På tjänstekollektivavtalen för de anställda vid Forststyrelsen som står i tjänsteförhållande har de bestämmelser i lagen om statens tjänstekollektivavtal som gäller de statliga affärsverk som bildats genom lag 627/1987 tillämpats. Tillämpningen av bestämmelserna i fråga upphör i samband med att den nya Forststyrelsen bildas, eftersom den inte sedan längre är ett sådant affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk. I lagen om Forststyrelsen ska det således tas in bestämmelser om vilka författningar som ska tillämpas på de tjänstekollektivavtal som Forststyrelsen ingår. I paragrafen finns en hänvisning till bestämmelserna i lagen om statens tjänstekollektivavtal och till begränsningar och preciseringar av tillämpningen av den lagen.

På Forststyrelsens tjänstekollektivavtal tillämpas inte enbart de bestämmelser i lagen som gäller statliga ämbetsverk, och i övrigt har tillämpningen preciserats i paragrafen till den del det är nödvändigt med beaktande av att Forststyrelsen inte är ett ämbetsverk som omfattas av statens budgetekonomi. En viktig ändring som följer av paragrafen är jämfört med nuläget att bestämmelser om den förhandlings- och avtalspart som företräder Forststyrelsens arbetsgivare inte längre utfärdas genom förordning.

30 §. Behörighetsvillkor för personalen. I paragrafen föreslås särskilda behörighetsvillkor för Forststyrelsens verkställande direktör, naturtjänstdirektör och vildmarksdirektör.

Behörighetsvillkor för verkställande direktören är i enlighet med den gällande förordningen för uppgiften lämplig högre högskoleexamen, kännedom om företagsekonomi och Forststyrelsens uppgiftsområde samt erfarenhet av ledarskap och i praktiken visad ledarförmåga. Behörighetsvillkor för naturtjänstdirektören och vildmarksdirektören är lämplig högre högskoleexamen, förtrogenhet med de offentliga förvaltningsuppgifter som ankommer på Forststyrelsen samt erfarenhet av ledarskap och i praktiken visad ledarförmåga. Behörighetsvillkoren för naturtjänstdirektören motsvarar i sak den gällande lagstiftningen medan behörighetsvillkoren för naturtjänstdirektören preciseras. Enligt den gällande förordningen är det särskilda behörighetsvillkoret för vildmarkschefen för tjänsten lämplig högre högskoleexamen samt förtrogenhet med vildmarksärenden.

31 §. Utnämning av personalen. Enligt den föreslagna paragrafen ska verkställande direktören vid Forststyrelsen utnämnas och sägas upp av statsrådet efter föredragning från jord- och skogsbruksministeriet. Bestämmelsen motsvarar 19 § i den gällande lagen om Forststyrelsen. Det är motiverat att rätten att utnämna verkställande direktören uppdras åt statsrådet på grund av den samhälleliga betydelse som Forststyrelsens uppgifter har. Nämnda faktorer bidrar till att understryka vikten av den samhällspolitiska styrning som riktas mot Forststyrelsens verksamhet. Forststyrelsens högsta organ är styrelsen, som utnämns av statsrådet. Ifall Forststyrelsens styrelse skulle utnämna verkställande direktören för Forststyrelsen skulle det kunna försvaga verksamhetsförutsättningarna för de styrande ministerierna.

Före utnämningen av verkställande direktören ska miljöministeriets och Forststyrelsens utlåtande inhämtas. Jord- och skogsbruksministeriet beviljar verkställande direktören avsked på begäran. Med undantag för organiseringen av utnämnings- och uppsägningsrätten förblir verkställande direktörens ställning bl.a. som ett organ som står under styrelsens styrning och övervakning i överensstämmelse med den gamla affärsverkslagen.

Uppgiften som verkställande direktör för Forststyrelsen är inte en tjänst utan ett organ inom affärsverket. Om verkställande direktören säger upp sig eller sägs upp kan uppgiften som verkställande direktör inte tillsättas tillfälligt t.ex. med iakttagande av bestämmelserna om utnämning för viss tid till ett tjänsteförhållande i statstjänstemannalagen (750/1994). Av denna orsak föreslås att om verkställande direktören säger upp sig eller sägs upp kan jord- och skogsbruksministeriet förordna en tillfällig verkställande direktör tills statsrådet utnämner en ny verkställande direktör. Den tillfälliga verkställande direktören ska uppfylla behörighetsvillkoren för verkställande direktören.

På motsvarande grunder som gäller för utnämning och uppsägning av verkställande direktören föreslås att statsrådet ska ha rätt att utnämna och säga upp naturtjänstdirektören. Utnämning och uppsägning av naturtjänstdirektören ska ske på föredragning från miljöministeriet. Före utnämningen ska jord- och skogsbruksministeriets och Forststyrelsens utlåtande inhämtas. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 7 § 2 mom. i statsrådets förordning om Forststyrelsen.

Enligt gällande lag har i egenskap av organ inom affärsverket verkställande direktören utnämnts till uppdraget och naturtjänstdirektören till tjänsten tills vidare. Till skillnad från nuvarande praxis föreslås det att verkställande direktören och naturtjänstdirektören utnämns för en tid av högst fem år. Eftersom verkställande direktören är ett av affärsverkets organ, ska den person som utnämns till uppdraget inte ha någon särskild rätt att stanna i uppdraget. Verkställande direktören ska kunna sägas upp från sitt uppdrag utan något särskilt skäl. Uppsägningen träder i kraft omedelbart, om man inte i när beslutet fattas beslutar om en senare tidpunkt. I avtalet mellan Forststyrelsens styrelse och verkställande direktören ska man kunna komma överens om ersättningar i samband med uppsägning.

Enligt 3 mom. i den föreslagna paragrafen utnämner jord- och skogsbruksministeriet till tjänsten som vildmarksdirektör. Jord- och skogsbruksministeriet säger också upp vildmarksdirektören och beviljar vildmarksdirektören avsked. Före utnämningen ska miljöministeriets och Forststyrelsens utlåtande inhämtas. Innehållet i bestämmelsen motsvarar i sak det som föreskrivs om vildmarkschefen i den gällande lagstiftningen.

32 §. *Personalens deltagande.* Enligt paragrafen kan man vid Forststyrelsen i stället för lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättning (1233/2013) iakttä samarbetsförfarandet enligt lagen om samarbete inom företag (334/2007) enligt vad Forststyrelsen beslutar om saken. Om lagen om samarbete inom företag börjar tillämpas på Forststyrelsen, kan den ingå ett sådant avtal som avses i 61 § i den lagen. I koncernsamarbetet inom Forststyrelsekoncernen iakttas i tillämpliga delar lagen om samarbete inom finska företagsgrupper och grupper av gemenskapsföretag (335/2007). Den föreslagna paragrafen motsvarar i sak gällande 12 § 2 och 3 mom. i den gamla affärsverkslagen.

9 kap. **Forststyrelsens bokföring, bokslut och revision**

33 §. *Bokföring och bokslut.* Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen ska Forststyrelsen och Forststyrelsekoncernen vara bokföringsskyldiga och på deras bokföring ska bokföringslagen och aktiebolagslagen tillämpas direkt med stöd av lagen, om inte något annat följer av lagen om Forststyrelsen. För att trygga insynen i Forststyrelsens verksamhet och för att undvika korssubvention ska det dock upprättas ett särskilt bokslut för de offentliga förvaltningsuppgifter som ålagts Forststyrelsen i 5 §. Det är fråga om en förpliktelse som följer av Europeiska unionens lagstiftning om statligt stöd och konkurrens. Den föreslagna bestämmelsen om bokföring avviker från den lagstiftning som tillämpas på Forststyrelsen genom att man nu avstår från den separata bokföringen för de offentliga förvaltningsuppgifterna. Det särskilda bokslut som avses i lagen och förordningen om statsbudgeten ska göras utifrån Forststyrelsens affärsbokföring. Forststyrelsens skötsel av de offentliga förvaltningsuppgifterna finansieras även i framtiden genom anslag under ministeriernas huvudtitlar i statsbudgeten. För säkerställande av riksdagens budgetbefogenheter bör Forststyrelsen se till att användningen av anslaget kan följas upp och att riksdagen får de uppgifter den behöver ur ekonomiförvaltningens system.

Skötseln av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter och den enhet som svarar för uppgifterna separeras från det övriga affärsverket, på samma sätt som det även nu är separerade. Trots att man skulle frångå särskild bokföring i fråga om offentliga förvaltningsuppgifter, ska tillgångar och skulder som hänför sig till skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna hållas effektivt åtskilda från affärsverksamhetens tillgångar och skulder. Ett arrangemang inom ekonomiförvaltningen, där affärsverksamheten skulle finansieras med medel som anvisats för skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter eller skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter finansieras med affärsverksamhetens tillgångar, är inte möjlig. Till denna del innebär propositionen inte någon förändring jämfört med nuvarande praxis.

Enligt 2 mom. ska Forststyrelsens räkenskapsperiod vara ett kalenderår. Bokslutet ska upprättas och tillställas jord- och skogsbruksministeriet före utgången av februari. Forststyrelsens styrelse och verkställande direktör ska underteckna bokslutet. Jämfört med bestämmelserna i den gamla affärsverkslagen som tillämpats på Forststyrelsen skiljer sig momentet så att tiden för upprättande av bokslutet förkortas med en månad. Det föreslagna momentet motsvarar 12 § 2 mom. i affärsverkslagen 2010. Det föreslås att lagen träder i kraft den 1 mars 2016. Nödvändiga övergångsbestämmelser om den första räkenskapsperioden, som börjar mitt under året, utfärdas med stöd av den föreslagna 43 § genom förordning av statsrådet.

Enligt 3 mom. fastställer statsrådet Forststyrelsens och Forststyrelsekoncernens bokslut och beslut på basis av det hur vinsten ska intäktsföras i statsbudgeten och om de åtgärder som bokslutet föranleder. Beslut om tidpunkten för intäktsföringen fattas i samband med att bokslutet fastställs. Intäktsföringen görs i allmänhet strax efter det att bokslutet har fastställts. Om Forststyrelsens verksamhet varit förlustbringande eller om dess resultat är betydligt lägre än det resultatmål som fastställts ska Forststyrelsens styrelse avge en redogörelse i ärendet. Vid sidan av den tekniska bokföringen av resultatet behandlar statsrådet ärendet och beslutar om åtgärder för stabilisering av situationen, t.ex. om ett utvecklingsprogram för Forststyrelsen eller eventuella andra åtgärder.

Enligt 4 mom. ska genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om fastställandet av Forststyrelsens bokslut. Genom förordning utfärdas även behövliga bestämmelser om förfarande i fråga om tidtabellen för fastställande av Forststyrelsens bokslut samt om inlämnandet av bokslutet till Statskontoret.

Forststyrelsens bokslut ska i likhet med aktiebolags bokslut bestå av resultaträkning, balansräkning, finansieringsanalys och noter till bokslutet. Forststyrelsen ska också, i likhet med aktiebolag, avfatta en verksamhetsberättelse. Statskontoret kan vid behov utfärda föreskrifter och anvisningar om särskilt bokslut samt om lämnande av uppgifter för sammanställningen av regeringens årsberättelse. Som ett tillägg i jämförelse med bolagens verksamhetsberättelser ska av Forststyrelsens verksamhetsberättelse också framgå hur resultatrik och effektiv Forststyrelsen varit i sin verksamhet samt hur Forststyrelsen har följt riksdagens, statsrådets och andra myndigheters styrbeslut. I Forststyrelsens verksamhetsberättelse ska också ingå en utredning över Forststyrelsens skulder och statsborgen och andra statliga ansvarsförbindelser som var i kraft vid utgången av finansåret samt över de risker som ansluter sig till Forststyrelsens ekonomi och verksamhet och utvecklingen av dessa.

34 §. Forststyrelsens balansräkning. När Forststyrelsen enligt denna lag inleder sin verksamhet omvandlas den från ett statligt affärsverk enligt den gamla affärsverkslagen till ett statligt affärsverk enligt denna lag. Ändringen påverkar inte Forststyrelsens status som juridisk person. Ur förmögenhetsrättslig synvinkel genomförs ändringen så att för Forststyrelsen fastställs en ny ingående balansräkning. I paragrafen föreslås bestämmelser om Forststyrelsens balansräkning och överföring av fast egendom i Forststyrelsens besittning.

I 1 mom. föreslås en bestämmelse om Forststyrelsens ingående balansräkning. Enligt momentet ska statsrådet med stöd av ett bemyndigande som riksdagen gett i samband med behandlingen av statsbudgeten besluta om Forststyrelsens inledande balansräkning, de olika posterna i balansräkningen samt om värdet på dessa. I beslutet bestäms vilka omsättnings- och anläggningstillgångar som överförs i Forststyrelsens besittning samt vilka fordringar och skulder som överförs på Forststyrelsen och på vilka villkor detta sker (såsom grundkapital, övrigt eget kapital eller på lånevillkor). Den egendom som omfattas av avkastningskravet och ingår i grundkapitalet värderas till sitt verkliga värde. Det är inte alltid ändamålsenligt att värdera egendom som hänför sig till skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna, såsom t.ex. nationalparksområden, till sitt verkliga värde. Sådan egendom kan införas i balansräkningen till

nuvarande bokföringsvärde i enlighet med kontinuitetsprincipen. Den egendom som har överförs i Forststyrelsens besittning förblir statlig egendom. Att den lagstiftning som tillämpats på Forststyrelsen ändras betyder inte att Forststyrelsen upplöses så att det skulle inverka på t.ex. inkomstbeskattningen eller överlåtelsebeskattningen.

Statsrådet kan fastställa Forststyrelsens inledande balansräkning först när bokslutet för den senaste räkenskapsperioden för den verksamhet som ska bli ett affärsverk har upprättats och de överförda tillgångarna och förpliktelserna har individualiserats och värderats. Beslutet fattas sannolikt först när Forststyrelsen enligt denna lag redan har inlett sin verksamhet. Forststyrelsen kan inleda sin verksamhet även om den egendom som överförs i dess besittning och ansvaret inte har kunnat fastställas i detalj. Inledandet av verksamheten baserar sig på de uppgifter som finns i den godkända statsbudgeten, om inte några exaktare uppgifter finns att tillgå. Statsrådet fattar ett preliminärt beslut om Forststyrelsens inledande balansräkning omedelbart efter det att statsbudgeten har fastställts.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om överföring av egendom i den redan verksamma Forststyrelsens besittning som motsvarar 14 § 2 mom. i affärsverkslagen 2002 som tillämpats på Forststyrelsen. Bestämmelsen gäller också överföring av egendom från Forststyrelsens besittning till statens budgetekonomi. Överföring av egendom förutsätter samtycke av riksdagen, om den påverkar grundkapitalet. Det preciserande verkställighetsbeslutet ska fattas av statsrådet.

I enlighet med statens fastighetsstrategi koncentreras merparten av statens obebyggda jord- och vattenegendom till Forststyrelsen. Varje år överförs hundratals fastigheter i Forststyrelsens besittning. De områden beträffande vilka besittningen överförs har i huvudsak varit skyddsområden eller bytesmark som behövs för att genomföra skyddsprogram eller områden som ger medel som används för att förvärva skyddsområden. Det ställs inga avkastningskrav på skyddsområdena och det är inte fråga om sådan egendom som skulle påverka Forststyrelsens grundkapital.

Bland den egendom som är föremål för överföring av besittningen finns bl.a. urbruktagna skogsarbetarkojor, patrull-, bastu- och ekonomibyggnader, skjutbanor samt gamla banområden av ringa värde.

Enligt andra meningen i paragrafens 2 mom. ska statsrådet besluta för vilket ändamål den egendom som hör till övrig eget kapital ska anvisas. När det gäller jord- och vattenegendom innebär detta beslut att egendomen anvisas för skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter eller något annat ändamål. Statsrådets beslutanderätt begränsas av den föreslagna 26 §, enligt vilken ödemarksområden, statsägda naturskyddsområden och områden som anvisats eller förvärvats för skyddsändamål är egendom som är avsedd för skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter. I praktiken gäller statsrådets prövningsrätt avgörandet av vilken av den övriga egendom som är i Forststyrelsens besittning som behövs för skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna.

På grund av det stora antalet områden som överförs i Forststyrelsens besittning och eftersom deras värde ofta är ringa föreslås i 3 mom. att när enskilda fastighetsförmögenhetsobjekt eller fastighetsförmögenhetskomples vars värde är högst fem miljoner euro överförs i Forststyrelsens besittning eller från Forststyrelsen till statens budgetekonomi, ska jord- och skogsbruksministeriet besluta om överföringen eller, när det är fråga om överföring av fastighetsförmögenhet som hänför sig till genomförande av naturvård, miljöministeriet. Överföringen av fastighetsförmögenhet i anslutning till genomförande av naturvård kan vara överföring av bytesmark som är nödvändig för att förverkliga områden som avses i 6 § 2 mom. i naturvårdsförordningen samt genomföra naturskyddsprogram. Överföringen redovisas som en ökning eller

minskning av övrigt eget kapital för Forststyrelsen eller som given på lånevillkor. Förslaget till 3 mom. motsvarar 16 § 1 mom. i den gällande lagen om Forststyrelsen.

I 4 mom. föreskrivs om fattandet av beslut om överföring av fastighetsförmögenhet när överföringen sker mellan Forststyrelsen och ett annat statligt affärsverk. Enligt förslaget ska på överföringen tillämpas vad som i överlåtelselagen bestäms om överlåtelse av fastighetsförmögenhet. Enligt 6 § 1 mom. i den lagen fattar statsrådet beslut om saken. Om fastighetsförmögenhetens gängse pris är högst fem miljoner euro fattar dock affärsverket beslut om överlåtelse enligt 6 § 2 mom.

I 5 mom. föreslås en specialbestämmelse om överlåtelse av sådan egendom som försvarsmakten eller Gränsbevakningsväsendet har nyttjanderätt till. Enligt bestämmelsen får överlåtelse inte ske genom beslut av Forststyrelsen eller jord- och skogsbruksministeriet utan försvarsministeriets eller inrikesministeriets medgivande, om inte statsrådet i enskilda fall beslutar något annat. Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att trygga försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet möjligheter att använda statliga områden som är i Forststyrelsens besittning för försvarets och territorialövervakningens behov.

I 6 mom. föreslås bestämmelser om förfaringssätt i anslutning till administrativa beslut som gäller Forststyrelsens balansräkning. Enligt momentet ska Forststyrelsens revisorer innan beslut enligt 1–3 mom. fattas göra en uppskattning av egendomen och förpliktelserna och värdet på dessa samt ge utlåtande om dem.

Innan statsrådet fattar beslut om inledande balansräkning eller ändring av balansräkningen eller innan fastighetsförmögenhet överförs ska Forststyrelsens revisorer granska och uppskatta den egendom som avses i beslutet samt dess värde, penningmedlen samt skulderna och förpliktelserna. Genom förfarandet försöker man försäkra sig om att egendomen och förpliktelserna uppskattas till möjligast rätta värde. Revisorerna ska ge utlåtande om saken. Utlåtandet ska innehålla en utredning över tillgångarna och förpliktelserna samt värdet på dessa, en utredning över de metoder som har använts vid värderingen av egendomen samt de resultat som kan nås med hjälp av dessa. Revisorerna kan också anlita specialsakkunniga. I så fall ska detta nämnas i utlåtandet.

35 §. Revision. Enligt 1 mom. tillsätter jord- och skogsbruksministeriet två revisorer för att granska Forststyrelsens förvaltning, ekonomi och räkenskaper. Den ena revisorn ska vara en OFGR-revisor eller en revisionssammanslutning vars huvudansvariga revisor ska vara OFGR-revisor och den andra en CGR-revisor eller en revisionssammanslutning vars huvudansvariga revisor ska vara CGR-revisor enligt revisionslagen (1141/2015). Enligt den gamla affärsverkslagen som tillämpats på Forststyrelsen tillsätts revisorerna årligen. En ändring jämfört med nuläget som föreslås är att revisorerna ska tillsättas för högst fyra år i sänder.

Enligt förslaget till 2 mom. ska Forststyrelsens styrelse se till att åtminstone en av Forststyrelsens revisorer utses till dotterföretagets revisor.

I 3 mom. anges vilka omständigheter revisorn åtminstone ska yttra sig om i sin revisionsberättelse. Enligt bestämmelserna om revision ska revisorn granska räkenskaperna i enlighet med god revisionssed. I den föreslagna bestämmelsen ingår sådana allmänna revisionsobjekt som särdragen i offentliga samfunds verksamhet förutsätter samt föreskrivs rapporteringsskyldighet i fråga om dem. Med stöd av den gamla affärsverkslagen som tillämpats på Forststyrelsen kan statsrådet utfärda närmare bestämmelser om revision. Statsrådet har utfärdat en förordning om de statliga affärsverkens bokföring och bokslut (160/2004) och en förordning om särskild bokföring och särskilt bokslut för statliga affärsverks övriga verksamhet (1402/2004).

Enligt förslaget till 4 mom. gäller i fråga om Forststyrelsens revisorer samt jäv och tystnadsplikt för dem vad som i lagen om revision inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (1142/2015) föreskrivs om revisorer. En revisor har enligt de allmänna revisionsprinciperna rätt att närvara och yttra sig när Forststyrelsens styrelse sammanträder, om sammanträdet behandlar frågor som anknyter till revisorns uppdrag.

Enligt 5 mom. i den föreslagna paragrafen granskas Forststyrelsens och Forststyrelsekoncernens verksamhet av Statens revisionsverk. Bestämmelsen är av informativ natur. Även om det inte föreskrivs i lagen om riksdagens revisionsutskotts övervakning är det ändå klart att revisionsutskottets övervakningsområde enligt 90 § i grundlagen omfattar de statliga affärsverken och affärsverkskoncernerna.

10 kap. Särskilda bestämmelser

36 §. Skadeståndsskyldighet. Forststyrelsens verksamhet leds och övervakas av Forststyrelsens styrelse, som inom ramen för riksdagens och andra myndigheters beslut bl.a. beslutar hur affärsverkets verksamhet ska utvecklas samt hur förvaltningen och ekonomin ska ordnas på ett tillbörligt sätt. Forststyrelsens verkställande direktör leder och utvecklar affärsverkets verksamhet. Verkställande direktören övervakas av Forststyrelsens styrelse. Forststyrelsen är inte, liksom inte heller Senatfastigheter som avses i affärsverkslagen 2010, en självständig juridisk person jämförbar med ett företag, utan utgör en del av staten. Staten svarar i sista hand för affärsverkens förbindelser. Eftersom Forststyrelsen har omfattande befogenheter måste också ansvaret för dess ledning bedömas.

I skadeståndslagen (412/1974) finns allmänna bestämmelser om skadeståndsskyldiga, skadeståndstagare och ersättningsgrunder. Till skillnad från de allmänna bestämmelserna föreslås det att i Forststyrelsen ska skadeståndsskyldigheten för styrelsen och verkställande direktören gentemot affärsverket bestämmas enligt samma principer som motsvarande skyldigheter för styrelsen, verkställande direktören och revisorerna i aktiebolag. Enligt den föreslagna bestämmelsen uppkommer ersättningsskyldighet när skadan har tillfogats uppsåtligen eller av vållande. Om skadeståndsskyldighet för aktiebolags styrelse och verkställande direktör bestäms i 22 kap. i aktiebolagslagen. Vid bedömning av en styrelsemedlems och verkställande direktörens ersättningsansvar i fråga om skada som orsakats av Forststyrelsen kommer närmast de bestämmelser i fråga som ingår i aktiebolagslagens 22 kap. 1 § 1 och 3 mom. samt 5 §. I fråga om ersättning av skada som förorsakats någon som står utanför affärsverket föreslås att normalt ansvar vid vållande enligt skadeståndslagen ska tillämpas.

När det gäller skadeståndsskyldigheten för revisorer hänvisas till 10 § i lagen om revision inom den offentliga förvaltningen och ekonomin.

Även på preskription av talerätt tillämpas 22 kap. 8 § i aktiebolagslagen. Skadeståndstalan för Forststyrelsens räkning ska i enlighet med 22 kap. 8 § i aktiebolagslagen föras mot Forststyrelsens styrelse och verkställande direktör samt revisor fem år efter utgången av den räkenskapsperiod under vilken den åtgärd vidtogs varpå talan grundas. Tidsfristen gäller dock inte situationer där talan grundar sig på en straffbar gärning. Enligt den gamla affärsverkslagen som tillämpats på Forststyrelsen preskriberas talerätten inom tre år. Enligt det föreslagna 2 mom. ska jord- och skogsbruksministeriet besluta om väckande av skadeståndstalan enligt paragrafen. Den föreslagna 36 § om skadeståndsskyldighet motsvarar 15 § i affärsverkslagen 2010.

37 §. Upprästande som part. Forststyrelsen ska ha behörighet att kära och svara på statens vägnar i ärenden som gäller affärsverket. Enligt bestämmelsen har Forststyrelsen vittgående rätt till talan i ärenden som gäller den själv. Dessutom ska den ha rätt att i domstol, hos myn-

digheter och vid förrättningar bevaka statens rätt och fördel i alla ärenden som gäller affärsverket. I praktiken avses t.ex. egendom som överförs i Forststyrelsens besittning, Forststyrelsens affärsverksamhet eller någon annan omständighet som hänför sig till Forststyrelsen. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 17 § i den gamla affärsverkslagen.

38 §. Pensioner och andra förmåner samt ersättningar. 1 mom. gäller pensioner som utbetalas centralt av Keva och Statskontoret samt övriga förmåner, ersättningar och familjepensioner som följer av anställningen och som utbetalas centralt till Forststyrelsens anställda. De nämnda ersättningarna ska betalas av statens medel i enlighet med vad som särskilt bestäms om förmånerna. Här avsedda förmåner och ersättningar är bl.a. pensioner, ersättningar vid olycksfall samt ersättningar enligt grupplivförsäkring. Keva svarar för utbetalningen av pensioner. Statskontoret svarar för ersättningar vid olycksfall och enligt grupplivförsäkring.

Verkställande direktören ska inte stå i anställningsförhållande till affärsverket. Verkställande direktören och affärsverket ingår ett direktörsavtal. I ett direktörsavtal finns uppgifter om lönevillkor och därtill uppgifter om pensionsvillkor och andra lagstadgande förmåner. Avsikten är inte att skapa ett eget system för verkställande direktören utan att fortfarande stöda sig på de statliga systemen. Forststyrelsens styrelse kan av särskilda skäl besluta om andra förmåner och ersättningar för verkställande direktören än de som avses i paragrafen samt om bättre förmåner än de lagstadgade. En sådan särskild orsak kan vara att när den föreslagna bestämmelsen tillämpas avviker direktörsavtalet från statsrådets rådande riktlinjer för ersättningar till ledningen i statsbolag och statens intressebolag. En bestämmelse om detta föreslås i 2 mom.

I 3 mom. föreskrivs att utöver alla de förmåner och ersättningar som Statskontoret betalar enligt denna paragraf ska hos Forststyrelsen tas ut en avgift för kostnaderna för skötseln av förmånerna och ersättningarna i enlighet med allmän praxis rörande affärsverken vilken bestäms enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Om Statskontoret vid tillhandahållandet av dessa tjänster för statliga ämbetsverk och inrättningar i enlighet med 2 a § lagen om statskontoret (305/1991) prissätter dessa prestationer med iakttagande i tillämpliga delar av de principer som tillämpas i privat försäkringsverksamhet, ska sistnämnda princip också iakttas när avgifter tas ut hos affärsverken. Eftersom de aktuella tjänsterna också produceras under konkurrens på marknaden, bör Statskontoret iaktta företagsekonomiska principer när det prissätter sina avgifter enligt lagen om grunderna för avgifter till staten. Den föreslagna paragrafen motsvarar 18 § i den gamla affärsverkslagen som tillämpats på Forststyrelsen.

39 §. Delegationer. Det föreslås att i 1 mom. föreskrivs om regionala delegationer som är verksamma i anslutning till Forststyrelsen. Bestämmelsen motsvarar i sak till största delen 20 § i den gällande lagen om Forststyrelsen. Ordalydelsen preciseras så till vida att delegationerna ska finnas landskaps- eller områdesvis medan de nu finns läns- eller områdesvis.

Avsikten är att delegationerna ska kvarstå som samarbetsorgan mellan lokalbefolkningen och Forststyrelsen särskilt i östra och norra Finland. Syftet med bestämmelsen är att främja den möjlighet som nämns i 20 § 2 mom. i grundlagen för var och en att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön. De delegationer som avses i 1 mom. ska bl.a. ge yttranden och ta initiativ i frågor som ansluter sig till Forststyrelsens verksamhet beträffande det egna verksamhetsområdet. För närvarande finns det tre delegationer i olika landskap, dvs. en i Lappland, en i Norra Österbotten och Kajanaland samt en i Norra Karelen.

Inom samernas hembygdsområde finns sammanlagt över tre miljoner hektar land- och vattenareal, dvs. en tiondel av Finlands hela yta. Över 90 procent av denna är i Forststyrelsens besittning. Det finns stora skillnader mellan kommunerna inom samernas hembygdsområden när det gäller naturförhållandena och näringsstrukturen. När användningen av statens land- och vattenområden planeras är det viktigt att beakta olika intressen tillräckligt samt att trygga lo-

kala aktörers deltagande i beredningen av ärendena. Därför är det motiverat att tillsätta en delegation i varje kommun som i sin helhet hör till samernas hembygdsområde. Kommunvisa delegationer ska tillsättas för kommunerna Enontekis, Enare, Utsjoki och Sodankylä. Bestämmelser om de kommunvisa delegationer som tillsätts inom samernas hembygdsområde föreslås i 2 mom. Delegationernas uppgift är att handlägga ärenden som gäller en hållbar användning och skötsel av statens land- och vattenområden och de naturresurser som hör till dem.

I den gällande lagen om Forststyrelsen finns ingen bestämmelse om kommunvisa delegationer inom samernas hembygdsområde. Enligt 14 a § i lagen om fiske som gäller till utgången av 2014 tillsätter närings-, trafik- och miljöcentralen en delegation med uppgift att behandla fiskerihushållningsfrågor i anknytning till statens fiskevatten i Enontekis, Enare och Utsjoki. För varje kommun tillsätts en delegation för tre år i sänder och deras uppgift är att ge utlåtanden, göra framställningar och ta initiativ samt utföra övriga uppgifter som har anförtrotts dem. Forststyrelsen ska begära utlåtande av delegationerna om hur fisket ska ordnas och om de principer som ska iakttas när fisketillstånd beviljas. Man får inte utan särskilda skäl avvika från utlåtandena. De delegationer som tillsätts enligt lagen om fiske har företrädare för sameetinget, Forststyrelsen, fiskeområdena, kommunen samt yrkesfiskarna. Lagen om fiske som träder i kraft vid ingången av 2015 innehåller inga bestämmelser om delegationer.

Avsikten är att de kommunvisa delegationer som nu föreslås i lagen om Forststyrelsen ska verka som rådgivande organ i ärenden som gäller t.ex. skogsbruk, avverkningsplaner, försäljning, köp, byte och utarrendering av mark, planer som gäller utnyttjande av naturresurser och ordningsstadgor för statens strövområden, planering av snöskoterleder och snöskoterspår, avgiftsbelagda tillstånd till terrängtrafik, jakt och fiske samt andra fiskehushållningsfrågor i anknytning till statens fiskevatten.

Det är viktigt att sametinget, skolternas byastämma och de berörda kommunerna är företrädare i delegationerna. Dessutom är det ändamålsenligt att utse yrkesfiskare och andra personer som företräder aktörer med kännedom om lokalförhållandena till delegationerna. I Övre Lappland finns det till skillnad från övriga landet rikligt med bl.a. innehavare av särskilda förmåner.

Planeringen av skötseln och nyttjandet av nationalparker och ödemarksområden sker även i fortsättningen enligt naturvårds- och ödemarkslagen och i de samarbetsorgan som tillsätts särskilt för dem.

Närmare bestämmelser om delegationernas uppgifter, sammansättning, mandat och tillsättande samt om arvoden och betalning av ersättningar för deras ordförande och medlemmar utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 kap. **Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser**

40 §. Ikraftträdande. Paragrafen innehåller bestämmelser om den nya lagens ikraftträdande och de bestämmelser som upphävs på grund av den. Lagen föreslås träda i kraft den 15 mars 2015 och genom den upphävs lagen om Forststyrelsen av den 30 december 2004 (1378/2004) jämte ändringar. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

41 §. Förordningar som tillämpas under viss tid. Den nya affärsverkslagen har upphävt den gamla affärsverkslagen från ingången av 2011. Enligt 21 § i den nya affärsverkslagen tillämpas den gamla affärsverkslagen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den på Forststyrelsen till dess något annat bestäms om Forststyrelsen. När den föreslagna lagen om Forststyrelsen träder i kraft innebär det att tillämpningen av de förordningar som statsrådet utfärdat

med stöd av den gamla affärsverkslagen upphör. För att säkerställa omorganiseringen av Forststyrelsen vore det ändamålsenligt att under en viss tid möjliggöra att sådana förordningar om affärsverkens upplåning, bokföring och bokslut tillämpas som statsrådet utfärdat med stöd av den gamla affärsverkslagen. Enligt den föreslagna paragrafen ska på Forststyrelsen i sex månader efter lagens ikraftträdande tillämpas statsrådets förordning om gränser och villkor för statliga affärsverks upplåning (21/2003), statsrådets förordning om de statliga affärsverkens bokföring och bokslut (160/2004) och statsrådets förordning om särskild bokföring och särskilt bokslut för statliga affärsverks övriga verksamhet (1402/2004), om inte annat föreskrivs genom förordning av statsrådet som utfärdas med stöd av den nya lagen om Forststyrelsen. När statsrådet efter sex månader utfärdar de förordningar som behövs med stöd av den nya lagen om Forststyrelsen upphör tillämpningen av de förordningar som statsrådet utfärdat med stöd av den upphävda lagen.

Förordningar om avgifter för vissa prestationer som hänför sig till Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter har utfärdats av jord- och skogsbruksministeriet (835/2013) och miljöministeriet (1326/2013). Förordningarna är i kraft till utgången av 2015. Avsikten är att förordningarna ersätts med nya temporära förordningar före utgången av 2015. Eftersom dessa förordningar har utfärdats med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) förblir de i kraft under den ursprungliga tiden trots att lagen om Forststyrelsen upphävs.

42 §. Övergångsbestämmelser. Enligt 1 mom. ska uppgifter som genom lag eller förordning eller med stöd av dem tilldelats den Forststyrelse som avses i den lag som upphävs samt de rättigheter och förpliktelser som hör till Forststyrelsen överförs på den Forststyrelse som avses i denna lag. Överföringen gäller även de avtal om användning av undervisningsskogar som Forststyrelsen och läroanstalter ingått. Med stöd av bestämmelsen ska också de intäkter och avgifter som hänför sig till skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter och som flyter in till Forststyrelsen enligt den lag som upphävs överförs till den Forststyrelse som avses i denna lag. Överföringen av rättigheter och förpliktelser enligt momentet ska inte gälla kollektivavtal, eftersom det i 8 mom. intas en specialbestämmelse om avtalssuccession som gäller kollektivavtal.

Enligt 2 mom. ska Forststyrelsens styrelse som tillsatts enligt den lag som upphävs fortsätta som Forststyrelsens styrelse enligt den nya lagen om Forststyrelsen tills en ny styrelse tillsatts.

Enligt 3 mom. ska Forststyrelsens verkställande direktör enligt den upphävda lagen och Forststyrelsens naturtjänstdirektör enligt den upphävda lagen fungera som tillfällig verkställande direktör respektive tillfällig naturtjänstdirektör vid Forststyrelsen tills statsrådet utnämner den i den föreslagna lagen avsedda verkställande direktören och naturtjänstdirektören. Enligt 4 mom. blir Forststyrelsens vildmarkschef vid ikraftträdandet av lagen vildmarksdirektör enligt denna lag.

Enligt 4 mom. blir Forststyrelsens vildmarkschef vid ikraftträdandet av lagen vildmarksdirektör enligt denna lag.

Enligt 5 mom. ska vid inrättandet av Forststyrelsen i fråga om personalen i tjänsteförhållande iakttas vad som i 5 a–5 c § i statstjänstemannalagen (750/1994) föreskrivs om omstrukturering av funktioner inom statsförvaltningen. Enligt 5 a § i statstjänstemannalagen överförs i samband med omstrukturering av funktioner inom statsförvaltningen tjänsterna och förflyttas de tjänstemän som utnämnts till tjänsterna till samma ämbetsverk som uppgifterna överförs till. Också tjänsten som naturtjänstdirektör vid Forststyrelsen som avses i den lag som upphävs överförs till Forststyrelsen som avses i den nya lagen och den person som innehar tjänsten förflyttas. Tjänsten och de uppgifter som hör till tjänsten för den naturtjänstdirektör som överförs kan ändras.

I 6–10 mom. föreskrivs om övergångsarrangemang som gäller personalen i arbetsavtalsförhållande. Enligt 6 mom. övergår Forststyrelsens personal i arbetsavtalsförhållande när den föreslagna lagen träder i kraft i arbetsavtalsförhållande hos Forststyrelsen enligt denna lag. De personer i arbetsavtalsförhållande som är anställda för viss tid övergår till den nya Forststyrelsen för den tid anställningsförhållandet för viss tid varar. En motsvarande bestämmelse finns i 5 a § 1 och 2 mom. i statstjänstemannalagen. Överföringen i samband med organisationsförändringen sker direkt med stöd av lag, så man behöver inte ingå nya arbetsavtal.

Enligt 7 mom. anses vid fastställandet av de förmåner som gäller för den personal i arbetsavtalsförhållande som överförs till den nya Forststyrelsen anställningsförhållandet fortgå oavbrutet hos staten. Det är fråga om t.ex. överföring av semester eller semesterpenning som intjänats före den föreslagna lagens ikraftträdande.

Enligt 8 mom. kan en person i arbetsavtalsförhållande överföras utan hans eller hennes samtycke om personen överförs inom eller till hans eller hennes pendlingsregion. Med pendlingsregion avses ett område enligt 1 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002). En motsvarande bestämmelse finns i 5 a § 3 mom. i statstjänstemannalagen.

För att anställningsvillkoren för Forststyrelsens anställda inte ska bli beroende av arbetslagstiftningen och eventuella allmänt bindande kollektivavtal föreslås i 8 mom. bestämmelser om avtalsuccession som gäller kollektivavtal. Enligt det föreslagna momentet ska den i denna lag avsedda Forststyrelsen iakta bestämmelserna i det tjänstekollektivavtal och de arbetskollektivavtal som gällde vid den tidpunkt då Forststyrelsen inrättades så som det föreskrivs i 5 § i lagen om kollektivavtal (436/1946).

I 9 mom. föreslås en hänvisning till gällande kollektivavtal samt till den lagstiftning som ska tillämpas på arbetsavtalsförhållandet.

När det nya affärsverket inrättas i anslutning till omorganiseringen av Forststyrelsen är det inte fråga om överlåtelse av rörelse utan om en omstrukturering av funktioner inom statsförvaltningen för personalen i såväl tjänsteförhållande som arbetsavtalsförhållande.

I bestämmelsen om skadeståndsskyldighet för Forststyrelsens styrelsemedlemmar och verkställande direktör hänvisas till 22 kap. i aktiebolagslagen. På preskription av talerätt ska enligt den föreslagna bestämmelsen tillämpas 22 kap. 8 § i aktiebolagslagen. Preskriptionstiden på fem år enligt aktiebolagslagen avviker från den nuvarande preskriptionstiden på tre år. Utmaningarna gällande den ändrade preskriptionstiden ska lösas med en övergångsbestämmelse i paragrafens 11 mom., enligt vilken på skadestånd för en gärning eller försummelse som inträffat före lagens ikraftträdande ska tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

43 §. Bemyndigande att utfärda förordning. Paragrafen innehåller ett sedvanligt bemyndigande att utfärda förordning. Med stöd av paragrafen får närmare bestämmelser om styrelsens sammansättning, uppgifter, tillsättande och beslutanderätt, medlemmarnas behörighet, verkställande direktören, arvoden för styrelsemedlemmar och revisorer samt om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet. I propositionen föreslås att Forststyrelsens ordinarie räkenskapsperiod är ett kalenderår. Lagen om Forststyrelsen föreslås träda i kraft den 15 mars 2016. Eftersom den första räkenskapsperioden börjar mitt i ett år, föreslås paragrafen innehålla en bestämmelse enligt vilken närmare bestämmelser om den första räkenskapsperioden och bokföring, bokslut och verksamhetsberättelse i anslutning till den vid behov ska utfärdas genom förordning av statsrådet.

1.2 Lagen om statens skogsbruksaktiebolag

1 §. Aktiebolag under bildning. Det föreslås att Forststyrelsens affärsverksamhet inom skogsbruk bolagiseras genom att det bildas ett aktiebolag som helt ägs av staten. Bolagets verksamhetsområde ska omfatta skogsbruk med ensamrätt på statsägd mark och virkesleveranser till kunder. Eftersom bolaget med stöd av den överlåtelsefullmakt som ingår i 2 § beviljas ensamrätt till skogsbruk på sådan jord- och vattenegendom i Forststyrelsens besittning för vilken gäller avkastningskrav, ska bolagets affärsverksamhet begränsas till att gälla endast det område som ensamrätten gäller. Bolaget kan t.ex. inte sälja skogsvårdstjänster till enskilda skogsägare.

När aktiebolaget bildas tecknar Forststyrelsen samtliga aktier i det för statens räkning. Forststyrelsen ska sköta om de åtgärder som behövs för att bilda och registrera aktiebolaget, t.ex. upprättande av avtalet om bolagsbildning, val av revisorer och inhämtande av revisorsutlåtande om den apportegendom som ges till bolaget.

Aktiebolaget ska administreras av Forststyrelsen, varvid Forststyrelsen i princip svarar för ägarstyrningen av bolaget på det sätt som föreskrivs i 6 § i lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning. Eftersom aktiebolaget ges ensamrätt att bedriva skogsbruk föreslås att innan aktiebolaget eller en ändring av dess bolagsordning anmäls för registrering ska jord- och skogsbruksministeriet godkänna bolagsordningen eller ändringen av den.

2 §. Överlåtelsefullmakt. I paragrafen föreskrivs om rätt för statsrådet att mot gängse vederlag till det aktiebolag som avses i 1 § 1 mom. överlåta icke överförbar rätt att bedriva skogsbruk på sådan jord- och vattenegendom för vilken gäller avkastningskrav och som anvisats eller senare anvisas i Forststyrelsens besittning, Forststyrelsens affärsverksamhet inom skogsbruk och immateriella rättigheter och annan lös egendom som används av Forststyrelsens resultatområde för skogsbruk. Bolagets rätt att bedriva skogsbruk ska gälla tills vidare.

Rätten att bedriva skogsbruk inbegriper markägarens rätt att vidta åtgärder som hör till skogsbruket på det område som avtalet gäller. I princip ska aktiebolaget ha rätt att enligt egen prövning genomföra avverkningar och sälja virke eller avverkningsrättigheter, avverkningsavfall och stubbar samt vidta andra åtgärder som hör till skogsbruket. Det föresås att bedrivande av skogsbruk också ska inbegripa rätt att samla och nyttja andra skogsprodukter, såsom lav och mår. Avsikten är att det i avtalet om nyttjanderätt ska inskrivas att bolaget är skyldigt att genomföra alla åtgärder i anslutning till skogsförnyelse samt att vidta nödvändiga skogsförbättringsåtgärder.

Eftersom syftet med bolagiseringen av Forststyrelsens affärsverksamhet inom skogsbruk och bildandet av statens skogsbruksbolag är att ministerierna fortfarande ska styra den beslutande-rätt som gäller statens jord- och vattenegendom som en del av Forststyrelsekoncernen, är det ändamålsenligt att säkerställa att den nyttjanderätt som gäller bedrivande av skogsbruk inte kan överföras från bolaget. Enligt 1 punkten i den föreslagna paragrafen ska den rätt att bedriva skogsbruk på den jord- och vattenegendom som överläts till bolaget inte vara överförbar. Det är inte möjligt att fastställa inteckningar eller andra registreringar i icke överförbar nyttjanderätt, varvid nyttjanderätt som riktar sig mot statens jord- och vattenegendom inte heller kan vara föremål för tvångsverkställighet.

I enlighet med statens fastighetsstrategi har merparten av statens obebyggda jord- och vattenegendom koncentrerats till Forststyrelsen. Genom att koncentrera statens jord- och vattenegendom och på så sätt effektivisera statens koncernstyrning har man uppnått betydande ekonomisk nytta i form av bl.a. synergi- och skalfördelar. Det finns emellertid fortfarande en betydande statsägd fastighetsförmögenhet som är i olika statliga ämbetsverks och inrättnings

ägarbesittning, så koncentrationen kommer att fortsätta. Statliga ämbetsverk kan i fortsättningen ha statlig fastighetsförmögenhet i sin ägarbesittning endast om det är nödvändigt med tanke på ämbetsverkens verksamhet, och koncentration av egendomen inte medför någon nytta med tanke på statens totala fördel. Även fastigheter som tillfallit staten genom arv överförs i Forststyrelsens besittning. Avsikten är att när statlig fastighetsförmögenhet i fortsättningen överförs till Forststyrelsen ska områden som är avsedda för skogsbruk fortsätta att användas för skogsbruk. För att möjliggöra detta föreslås att bestämmelsen om överlåtelsefullmakt formuleras så att statsrådet ges rätt att till bolaget överlåta rätt att bedriva skogsbruk även i fråga om jord- och vattenegendom som senare anvisas i Forststyrelsens besittning. Med stöd av den föreslagna bestämmelsen kan statsrådet när det fattar beslut om nyttjanderätt som överlåts och dess värde och villkoren för den bemyndiga jord- och skogsbruksministeriet att komplettera avtalet i fråga om områden som överförs till Forststyrelsen genom besittningsöverföring.

Med Forststyrelsens affärsverksamhet inom skogsbruk som överlåts avses alla tillgångar som hänför sig till den affärsverksamhetshelhet som bildas av resultatområdet för skogsbruk, med undantag för den statliga jord- och vattenegendom som är i Forststyrelsens besittning, samt skulder och reserver. De tillgångar som överförs består i första hand av fordringar som baserar sig på leveransavtal som gäller virke och energived, omsättningstillgångar samt anläggnings-tillgångar. Omsättningstillgångarna innefattar i första hand virkeslager. Skulderna innefattar entreprenörsavgifter som hänför sig till de tillgångar som överförs, resultatregleringar som består av löner, semesterlöner och pensionsansvar för den personal som överförs till det mottagande bolaget samt leverantörsskulder och debiterade skatter som hänför sig till den verksamhet som överförs. Till bolaget överförs finansieringstillgångar som motsvarar ett skäligt rörelsekapital.

Avsikten är att överlåtelsefullmakten ska omfatta hela Forststyrelsens affärsverksamhet inom skogsbruk och affärsverkets tillgångar och skulder som kan hänföras till resultatområdet för skogsbruk. Med stöd av överlåtelsefullmakten bestämmer statsrådet vilken egendom som ska överlåtas och värdet av den samt villkoren för överlåtelsen. Avsikten är att statsrådet i samband med överföringsbeslutet ska befullmäktiga jord- och skogsbruksministeriet att sköta sådana arrangemang i anslutning till överlåtelsen som inte ankommer på Forststyrelsen.

3 §. Villkoren för överlåtelsen. Enligt 1 mom. bestämmer statsrådet vilken egendom som ska överlåtas och värdet av den samt villkoren för överlåtelsen.

Överlåtelsen sker med stöd av statsrådets fullmakt genom ett särskilt överlåtelsebrev, där den förmögenhet som överlåts specificeras med tillräcklig noggrannhet. Överlåtelsen sker efter det att lagen stadfästs i enlighet med 8 § 3 mom. och träder i kraft samtidigt som lagen träder i kraft. I samband med överlåtelsen beslutar statsrådet också om villkoren för icke överförbar rätt att bedriva skogsbruk. Statsrådet bestämmer också om övriga arrangemang som gäller överlåtelsen av egendomen och bolagsbildningen.

Enligt förslaget till 2 mom. ska statsrådet vid överlåtelse av rätten att bedriva skogsbruk tillse att de allmänna och övriga samhälleliga förpliktelser som avses i 6 och 7 § i lagen om Forststyrelsen säkerställs och att de regionala planer för användning av naturresurserna som Forststyrelsen godkänt iakttas. Även när villkoren för nyttjanderätten ses över ska det ses till att ovannämnda planer iakttas och att de samhälleliga förpliktelser som berör Forststyrelsen blir uppfyllda.

Det vederlag som tas ut för den ensamrätt att bedriva skogsbruk som ges statens nya skogsbruksaktiebolag ska vara gängse, så att bolaget inte får ogrundad förmån som kunde betraktas som förbjudet statligt stöd.

Ersättningen för nyttjanderätt ska basera sig på det skogsbrukliga avkastningsvärdet av den jord- och vattenegendom som ställts till bolagets förfogande med ensamrätt och på det avkastningskrav som uppställts för egendomen. Avsikten är att de begränsningar i användningen av skog som baserar sig på Forststyrelsens lagstadgade samhälleliga förpliktelser ska beaktas som faktorer som sänker det balansvärde som baserar sig på skogens avkastningsvärde när affärsverkets balansräkning fastställs. Av statens skogsbruksaktiebolag förutsätts mera omfattande uppgifter än normal skogsbruksverksamhet och de beaktas som faktorer som sänker avkastningskravet på affärsverkets egendom.

Det avkastningskrav som gäller kapital som är placerat i bolaget ska uppställas så att det motsvarar avkastningskraven på placerat kapital för andra företag i samma bransch.

Avkastningskravet på egendom som är föremål för avtalet om nyttjanderätt vore cirka 5 procent beräknat med nuvarande balansvärden. När man beaktar den bransch där statens skogsbruksaktiebolag verkar, är avsikten att bestämma det vederlag som tas ut för avtalet om nyttjanderätt till ungefär 90 procent av avkastningskravet. När balansräkningens värde ses över i samband med Forststyrelsens ingående balansräkning, ändras avkastningskravet i överensstämmelse med det. Det årliga vederlag som ska betalas till affärsverket för nyttjanderätten preciseras när beredningen fortsätter men det rör sig kring 80 miljoner euro.

Avsikten är att den gängse prisnivån för ersättningen för nyttjanderätt justeras vid bestämda tidpunkter t.ex. med fem års mellanrum. Villkoren i avtalet om nyttjanderätt kan också ses över om det sker betydande förändringar i de förhållanden som rådde när avtalet ingicks. Som betydande förändringar kan t.ex. betraktas ändringar av det krav på avkastning som ställts på statens egendom, beslut genom vilka fullgörandet av de samhälleliga förpliktelser som gäller Forststyrelsen ändras i betydande grad med stöd av riksdagens och de styrande ministeriernas beslut samt betydande och oförutsedda förändringar i förutsättningarna att bedriva skogsbruk.

Enligt 3 mom. ska statsrådet bestämma vilken del av egendomen som ska överlåtas till bolaget mot aktier. Överlåtelsen görs så att s.k. apportegendom överläts till det nya aktiebolaget mot vilken staten tecknar samtliga aktier i aktiebolaget.

4 §. Rätt att företräda staten i vissa fall. Det centrala målet för omorganiseringen av Forststyrelsen och bolagiseringen av affärsverksamheten inom skogsbruk i anslutning därtill är att de olägenheter som orsakas av Forststyrelsekoncernens verksamhet av att ägarförvaltningen av den statliga jord- och vattenegendomen och affärsverksamheten inom skogsbruk särskiljs ska hålla sig på rimlig nivå. När man beaktar omfattningen av det skogsbruk som det nya bolaget bedriver och de samhälleliga förpliktelser som riktar sig mot användningen av statens jord- och vattenegendom, förutsätts begränsad behörighet att vidta rutinartade dispositionsåtgärder som i princip tillkommer markägaren och som hänför sig till skogsbruket för att bolagets skogsbruksåtgärder ska kunna genomföras på ett kostnadseffektivt sätt. Behörigheten kunde grunda sig på en särskild fullmakt som ges Forststyrelsen eller på bestämmelser på lagnivå. För att Forststyrelsekoncernens verksamhet ska löpa smidigt och för att trygga det nya bolagets verksamhet föreslås i 4 § bestämmelser om rätt för bolaget att företräda staten vissa åtgärder som hänför sig till skogsbruket. Rätten begränsas till att gälla endast sådana statliga områden där bolaget kunde ha rätt att bedriva skogsbruk med stöd av statsrådets tillstånd. På grund av författningsrättsliga orsaker med kopplingar till 92 § 2 mom. i grundlagen ges bolaget inte behörighet i ärenden som hör till äganderättens kärnområde.

Enligt 1 mom. 1 punkten ska bolaget ha rätt att företräda Forststyrelsen som markägare när Forststyrelsen hörs som ägare av en grannfastighet till den som genomför ett projekt eller en åtgärd. Hörande av grannfastigheten förutsätts bl.a. i markanvändnings- och bygglagen när

bygglov beviljas på detaljplaneområde och när beslut om undantag enligt 171 § fattas. Det förutsätts också att grannen hörs bl.a. före renskiljning.

Enligt 1 mom. 2 punkten ska bolaget ha rätt att företräda Forststyrelsen som markägare vid rågång för andra områden än i naturvårdslagen avsedda naturskyddsområden och områden för fornminnen som är skyddade genom lagen om fornminnen. Rågång är en fastighetsbestämningsförrättning som gäller en fastighet eller någon annan registerenhet där man utreder och avgör oklarheter som gäller råns sträckning eller råmärken.

Enligt 1 mom. 3 och 4 punkten ska bolaget ha rätt att företräda Forststyrelsen som markägare vid i lagen om samfälliga skogar och lagen om samfälligheter avsedda delägarlags stämmor. En samfällad skog är en juridisk person som inrättats för att bedriva skogsbruk. De statsägda andelar i samfälliga skogar som är i Forststyrelsens besittning har så nära anknytning till det nya bolagets affärsverksamhet, att det vore ändamålsenligt att föreskriva rätt för bolaget att föra statens talan på stämman för den samfälliga skogens delägarlag. Även uppgifterna för ett delägarlag enligt lagen om samfälligheter, med undantag av delägarlag som förvaltar en båthamn och delägarlag för samfälliga vattenområden, har så nära anknytning till bedrivande av skogsbruk att det bör föreskrivas om rätt för bolaget att företräda staten. Uppgifterna för ett delägarlag för ett samfälligt vattenområde har till stor del anknytning till förvaltning av fiskerätten. Beviljande av fisketillstånd, förvaltning av fiskerätt och utarrendering av fiskerätt är offentliga förvaltningsuppgifter som hör till Forststyrelsen och som sköts i den enhet som svarar för Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter.

I 2 mom. föreskrivs om de tillstånd och dispositionsåtgärder som ankommer på markägaren och beträffande vilka bolaget med stöd av lagen kan föra den ägartalan som tillkommer markägaren. Enligt 1 punkten ska bolaget ha rätt att bevilja rätt att färdas på statens markområde, om dess betydelse är ringa. Enligt 2 punkten kan bolaget också bevilja tillfällig rätt att använda statens markområde. Innehållet i nyttjanderätten kan gälla väldigt olika saker, t.ex. rätt att ta vatten eller lagra virke eller marktäktsprodukter. De rättigheter som avses i 1 och 2 punkten är nödvändiga för att genomföra skogsbruksåtgärder. Enligt 3 punkten kan bolaget bevilja rätt att på statens mark uppföra anordningar och konstruktioner som behövs för renskötsel och i 39 § i renskötsellagen avsedda renskiljningsgårdar. Enligt renskötsellagen får på statens mark skyddsgårdar uppföras med jord- och skogsbruksministeriets tillstånd och renskiljningsgårdar med tillstånd av den myndighet i vars besittning området är. Tillstånd behövs inte för att uppföra ett tillfälligt rengärde men den myndighet i vars besittning området är ska underrättas om uppförandet. De föreslagna rättigheterna är nödvändiga för bolagets verksamhet, så att bolaget kan planera och genomföra skogsbruksåtgärder så att renhushållningens krav blir tillräckligt beaktade.

För närvarande har personalen inom affärsverkets resultatområde för skogsbruket en mycket omfattande befogenhet att bevilja nyttjanderätt och andra rättigheter till mark som används för skogsbruk liksom tillstånd och att ingå avtal t.ex. om tagande av substanser för husbehov. Personalen inom resultatområdet för skogsbruket har även kunnat ingå avtal med lokala turistföretag bl.a. om användningen av byggnader, konstruktioner och annan serviceutrustning. Vid planeringen och genomförandet av avverkningar och andra skogsbruksåtgärder har Forststyrelsen tagit stor hänsyn till lokala aktörers åsikter. Avsikten är att nuvarande tillvägagångssätt ska tillämpas även i framtiden.

Utöver de rättigheter som ges bolaget på lagstadgade grunder är avsikten också att Forststyrelsen bemyndigar bolaget eller dess enskilda tjänstemän att i ändamålsenlig omfattning utöva rätt som hör till staten som markägare. Försäljning av mark och utarrenderingar med betydande konsekvenser ska dock fortfarande hållas kvar hos affärsverket.

5 §. Skadeståndsansvar vid företräddande av staten. Enligt lagförslaget har aktiebolaget i vissa fall rätt att företräda Forststyrelsen och att föra talan som hör till staten som markägare. Bestämmelserna om skadestånd i aktiebolagslagen gäller i princip endast det bolagsrättsliga skadeståndsansvar som bolagets ledning och aktieägarna har. I skadeståndslagen har ersättning av en sådan ekonomisk skada som inte står i samband med en person- eller sakskada (ren förmögenhetsskada) begränsats. De eventuella skador som orsakas vid företräddande av Forststyrelsen och förande av statens talan är förmodligen rena förmögenhetsskador. Det föreslås att skadeståndsansvaret avgörs så att aktiebolaget ansvarar för skada som vid utövande av lagstadgad rätt att företräda staten av vållande har orsakats staten eller någon annan.

6 §. Bestämmelser om offentlig upphandling. Enligt 6 § 1 mom. i lagen om offentlig upphandling (348/2007) är upphandlande enheter statens, kommunernas och samkommunernas myndigheter, evangelisk-lutherska kyrkan och ortodoxa kyrkan samt deras församlingar och övriga myndigheter, affärsverk enligt lagen om statliga affärsverk samt offentligrättsliga organ. Med offentligrättsligt organ avses en juridisk person som särskilt har inrättats för att tillgodose sådana behov i det allmännas intresse som inte har industriell eller kommersiell karaktär och som till största delen finansieras av en ovannämnd upphandlande enhet eller vars ledning står under kontroll av en ovannämnd upphandlande enhet eller i vars förvaltnings-, styrelse- eller kontrollorgan mer än hälften av ledamöterna utses av en ovannämnd upphandlande enhet.

Utöver uppgifter i det allmännas intresse kan ett offentligrättsligt organ sköta även andra uppgifter. Till denna del ska ingen betydelse fästas vid om det är organets huvudsakliga uppgift att tillgodose behov i det allmännas intresse eller om det är en liten del av organets uppgifter, om inrättandet av enheten och dess verksamhet ändå har legat i det allmännas intresse. Således ska även upphandling i anslutning till organets kommersiella verksamhet konkurrensutsättas i enlighet med upphandlingslagstiftningen.

Såsom verksamhet i det allmännas intresse har ansetts bl.a. utvecklande av industriell eller kommersiell verksamhet (t.ex. kommunernas näringsbolag), skötsel av uppgifter som är nödvändiga med tanke på folkhälsan och miljöskyddet samt bedrivande av verksamhet i anslutning till statens institutionella verksamhet som kräver särskild konfidentialitet och sekretess. Offentligrättsliga organ som är verksamma i Finland är bl.a. Folkpensionsanstalten, Pensions-skyddscentralen, vissa allmännyttiga föreningar, kommunernas hyreshusbolag samt bolag som bildats för att förbättra förutsättningarna för att bedriva näringsverksamhet. Inom rättspraxis har definitionen på upphandlande enhet tillämpats i vidgad bemärkelse.

Frågan om huruvida det helt statsägda bolag som bildas för att fortsätta Forststyrelsens affärsverksamhet inom skogsbruk och som får ensamrätt att bedriva skogsbruk på statsägd mark är en upphandlande enhet är i någon mån en tolkningsfråga. När man beaktar aktiebolagets uppgifter, dess finansiering, bolagets ensamrätt och dess betydelse för bolagets affärsverksamhet samt Forststyrelsens bestämmanderätt i bolaget, kan aktiebolaget betraktas som en sådan upphandlande enhet som avses i lagen om offentlig upphandling. Det föreslås att ställningen som upphandlande enhet avgörs så att i 1 mom. i den föreslagna paragrafen intas en bestämmelse enligt vilken på aktiebolaget tillämpas bestämmelserna om upphandlande enheter i 6 § 1 mom. i lagen om offentlig upphandling. Bestämmelsen innebär att aktiebolaget måste konkurrensut-sätta sin upphandling med iakttagande av lagens krav på förfaranden.

Lagstiftningen om offentlig upphandling baserar sig på Europeiska unionens lagstiftning. I den nationella lagstiftningen kan även mera långtgående förpliktelser än Europeiska unionens lagstiftning uppställas för Forststyrelsens dotterbolag. Bestämmelsen är av konkurrenspolitisk betydelse och genom den tryggas drivnings- och transportmarknadens funktion.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om bolagets intresseförhållande till Forststyrelsen. I momentet föreslås att sådan upphandling ställs utanför upphandlingslagens tillämpningsområde som Forststyrelsen gör från ett bolag som står i intresseförhållande till den. Upphandlingslagen ska inte heller tillämpas på upphandling som bolaget gör från Forststyrelsen.

7 §. Beskattning. Aktiebolaget under bildning ska beskattas på samma sätt som andra aktiebolag, och det anses fortsätta affärsverksamheten inom Forststyrelsens resultatområde för skogsbruket. Bolagiseringen kan i fråga om inkomstbeskattningen till sin karaktär närmast anses motsvara en sådan verksamhetsöverlåtelse som avses i 52 d § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968). Aktiebolagets verksamhetsöverlåtelse kan på de villkor som anges i den paragrafen och med iakttagande av kontinuitetsprincipen genomföras utan några omedelbara inkomstskattemässiga konsekvenser. Enligt beskattningspraxis kan bestämmelserna om verksamhetsöverlåtelse i 52 d § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet tillämpas på en överföring som gjorts av ett statlig affärsverk, om villkoren i paragrafen i fråga i övrigt uppfylls. Med Forststyrelsens affärsverksamhet inom skogsbruket, som ska överlätas, avses tillgångar, skulder och reserver som hänför sig till den affärsverksamhetsgren som bildas av resultatområdet för skogsbruket. Statens jord- och vattenegendom som är i Forststyrelsens besittning överförs dock inte, utan på den ska gälla icke överförbar rätt enligt 2 §. Överlåtelsen görs i form av s.k. överlåtelse av apportegendom till bolaget under bildning, mot vilket staten tecknar samtliga aktier i aktiebolaget.

Avsikten är inte att det i samband med omorganisationen av Forststyrelsen ska uppstå några inkomstskattemässiga konsekvenser. Därför föreslås det bestämmelser om att överföringen av affärsverksamheten inte medför några omedelbara inkomstskattemässiga konsekvenser för Forststyrelsen. Vid beskattningen av Forststyrelsen räknas som det skattepliktiga överlåtelsepriset för den egendom som hänför sig till affärsverksamhetsgrenen den vid beskattningen oavskrivna delen av anskaffningsutgiften. I enlighet med kontinuitetsprincipen ska det övertagande bolaget fortsätta att göra avskrivningar från samma värden som den oavskrivna anskaffningsutgiften i beskattningen av Forststyrelsen. Eventuella reserver som gäller affärsverksamhetsgrenen inom resultatområdet för skogsbruket ska överföras till det övertagande bolaget.

I 43 § i lagen om överlåtelseskatt (931/1996) föreskrivs om skattefrihet för överlåtelse av fastighet eller värdepapper till ett samfund som har bildats för att fortsätta verksamheten i samband med verksamhetsöverlåtelse. Skyldigheten att i samband med bolagisering betala överlåtelseskatt för egendom som överläts från Forststyrelsen till bolaget under bildning har således i inkomstbeskattningen kopplats till karaktären av åtgärden. Eftersom avsikten är att omorganiseringen av Forststyrelsen inte heller ska medföra några skattemässiga konsekvenser i fråga om överlåtelseskatten, föreslås det att det i 4 mom. tas in bestämmelser om skattefrihet för överlåtelse av fastigheter och värdepapper i samband med den överlåtelse som avses i 2 §.

8 §. Ansvar för förbindelser. Genom bestämmelsen i 1 mom. överförs till det nya aktiebolaget ansvaret för de låne-, service-, anskaffnings- och leveransavtal som Forststyrelsen har ingått under sin verksamhetstid och som gäller den egendom och den affärsverksamhet inom skogsbruk som har överlåtits till aktiebolaget. Aktiebolaget ska ändå ansvara endast för Forststyrelsens förbindelser som är föremål för överlåtelse och som Forststyrelsen har ansvarat för även efter överlåtelsepunkten.

I 2 mom. föreskrivs om fortsättningen på statens sekundära ansvar. Eftersom gäldenären kan bytas ut endast med borgenärens samtycke, ska staten fortfarande svara för sådana förpliktelser som föregick bildandet, om man inte kommer överens om något annat. Genom bestämmelsen säkerställs att affärsverksamheten inom skogsbruk och avtalen i anslutning till den fortsätter i samband med bolagiseringen.

9 §. Personalens anställningsförhållanden. Paragrafen innehåller bestämmelser om personalens ställning i samband med att aktiebolaget bildas. Med stöd av 1 mom. ska hela den personal som arbetar med uppgifter inom Forststyrelsen som bolagiseras när lagen träder i kraft övergå i aktiebolagets tjänst till uppgifter som motsvarar de tidigare utan särskilt samtycke.

Enligt 2 mom. ska de som anställts för viss tid för uppgifter som bolagiseras övergå i aktiebolagets tjänst för motsvarande tid.

Enligt 3 mom. ska på arbetstagarna och anställningsvillkoren tillämpas vad som föreskrivs i lag eller föreskrivs eller bestäms med stöd av lag och vad som överenskoms i ett kollektivavtal eller arbetsavtal som är bindande för bolaget.

10 §. Ikraftträdande. I paragrafen föreskrivs om lagens ikraftträdande och om de åtgärder som statsrådet och Forststyrelsen kan vidta för att förbereda bildandet av aktiebolaget. Lagen föreslås träda i kraft den 15 mars 2016.

I paragrafen föreslås dessutom bestämmelser om åtgärder som får vidtas innan lagen träder i kraft. Vid Forststyrelsen bör man kunna göra nödvändiga förberedelser och arrangemang redan innan lagen träder i kraft. På motsvarande sätt ska statsrådet i början av 2016 kunna fatta beslut om bildande av bolaget, teckna aktierna i bolaget, bestämma vilken egendom som ska överlåtas och värdet av den samt bestämma om villkoren för överlåtelsen och andra arrangemang. För tydlighetens skull konstateras att på överlåtelse som görs innan lagen träder i kraft ska även tillämpas skattefriheten enligt 7 §.

1.3 Lagen om fiske

45 §. Ordnande av fisket på statens vattenområden. Enligt 45 § 1 mom. i lagen om fiske, som träder i kraft vid ingången av 2016, sköter Forststyrelsen på vattenområden som tillhör staten de uppgifter som avses i 41 §. I Enontekis, Enare och Utsjoki kommuner ska Forststyrelsen årligen av en delegation enligt 20 § i lagen om Forststyrelsen (1378/2004) begära utlåtande om ordnande av fisket och om principerna för beviljande av fisketillstånd. Det föreslås att kommunvisa delegationer tillsätts i anslutning till Forststyrelsen i Enontekis, Enare och Utsjoki kommuner. Det föreslås att 45 § 1 mom. i lagen om fiske preciseras så att det i bestämmelsen hänvisas till delegationerna enligt den nya lagen om Forststyrelsen.

1.4 Lagen om rätt att överlåta statlig fastighetsförmögenhet

1 §. Lagens tillämpningsområde. I överlåtelselagen föreskrivs om överlåtelse av statlig fastighetsförmögenhet och utarrendering av statlig jordegendom samt om beviljande av särskilda rättigheter. Enligt 1 § 2 mom. gäller lagen statens ämbetsverk och inrättningar samt affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk (627/1987). Lagen gäller också republikens presidents kansli och fonder utanför statsbudgeten, om inte något annat föreskrivs om fonderna. Lagen om statens affärsverk 1987 har upphävts genom lagen om statliga affärsverk 1185/2002, som i sin tur har upphävts genom lag 1062/2010. Det föreslås att 2 mom. ändras tekniskt så att lagen tillämpas allmänt på statliga affärsverk utan att lagen om statliga affärsverk nämns.

1.5 Lagen om statsbudgeten

4 §. Affärsverkens budgetering. Enligt andra meningen i 84 § 4 mom. i grundlagen tas inkomstposter och anslag som gäller affärsverken in i statsbudgeten endast till den del så anges genom lag. Enligt 4 § i lagen om statsbudgeten ska ett sådant affärsverks inkomster och utgifter som avses i lagen om statens affärsverk (627/1987) så som nämnda lag stadgar inte tas in i statsbudgeten. Lagen om statens affärsverk 1987 har upphävts genom lagen om statliga af-

färsverk 1185/2002, som i sin tur har upphävts genom lag 1062/2010. Det föreslås att paragrafen ändras så att den motsvarar formuleringen i grundlagen.

1.6 Handelsregisterlagen

3 §. I 3 § 1 mom. i handelsregisterlagen föreskrivs om de aktörer som är skyldiga att göra grundanmälan till registermyndigheten för antecknande i registret. Enligt 1 mom. 1 punkten ska grundanmälan göras av öppet bolag, kommanditbolag, aktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag, andelslag, sparbanks, hypoteksförening, försäkringsförening, affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk (627/1987) samt bostadsrättsförening. Lagen om statens affärsverk 1987 har upphävts genom lagen om statliga affärsverk 1185/2002, som i sin tur har upphävts genom lag 1062/2010. Det föreslås att 1 mom. 1 punkten ändras tekniskt så att lagen tillämpas allmänt på statliga affärsverk utan att lagen om statliga affärsverk nämns.

1.7 Lagen om skydd för växters sundhet

31 §. Förvägrande av ersättning. Enligt 31 § 3 mom. i lagen om skydd för växters sundhet (702/2003) tillkommer rätt till ersättning enligt 30 och 30 a § i den lagen sådana affärsverk som avses i lagen om statliga affärsverk (1185/2002). Lagen om statliga affärsverk 2002 har upphävts genom lagen om statliga affärsverk 1062/2010. Forststyrelsen är ett statligt affärsverk på vilket tillämpas nämnda lag från 2002. Det föreslås att Forststyrelsen organiseras så att den blir ett genom den föreslagna lagen om Forststyrelsen inrättat statligt affärsverk. Av denna orsak föreslås att 3 mom. ändras tekniskt så att lagen tillämpas allmänt på statliga affärsverk utan att lagen om statliga affärsverk nämns.

1.8 Landsvägslagen

84 §. Ersättningsfria överlåtelser. I 84 § i landsvägslagen (503/2005) föreskrivs om överlåtelser beträffande vilka väghållaren inte är skyldig att betala ersättning. Enligt 1 mom. har staten inte rätt till ersättning enligt landsvägslagen. Affärsverk enligt lagen om statliga affärsverk (1185/2002) har dock rätt att få ersättningar. Statsrådet kan av särskilda skäl också fatta annat beslut om statens rätt till ersättning. Lagen om statliga affärsverk 2002 har upphävts genom lagen om statliga affärsverk 1062/2010. Forststyrelsen är ett statligt affärsverk på vilket tillämpas nämnda lag från 2002. Det föreslås att Forststyrelsen organiseras så att den blir ett genom den föreslagna lagen om Forststyrelsen inrättat statligt affärsverk. Av denna orsak föreslås att 1 mom. ändras tekniskt så att lagen tillämpas allmänt på statliga affärsverk utan att lagen om statliga affärsverk nämns.

1.9 Banlagen

74 §. Ersättningsfria överlåtelser. I 74 § i banlagen (110/2007) föreskrivs om överlåtelser beträffande vilka Trafikverket inte är skyldigt att betala ersättning. Enligt paragrafen har staten inte rätt att få ersättningar enligt banlagen. Affärsverk enligt lagen om statliga affärsverk (1185/2002) har dock rätt att få ersättningar. Statsrådet kan av särskilda skäl också fatta annat beslut om statens rätt till ersättning. Lagen om statliga affärsverk 2002 har upphävts genom lagen om statliga affärsverk 1062/2010. Forststyrelsen är ett statligt affärsverk på vilket tillämpas nämnda lag från 2002. Det föreslås att Forststyrelsen organiseras så att den blir ett genom den föreslagna lagen om Forststyrelsen inrättat statligt affärsverk. Av denna orsak föreslås att paragrafen ändras tekniskt så att lagen tillämpas allmänt på statliga affärsverk utan att lagen om statliga affärsverk nämns.

1.10 Lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal

2 §. Upphandlande enhet. Upphandlande enheter som avses i 2 § 1 mom. i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal (30/2013) är statens, kommunernas och samkommunernas myndigheter, myndigheterna och affärsverken i landskapet Åland, evangelisk-lutherska kyrkan och ortodoxa kyrkan samt deras församlingar och övriga myndigheter, affärsverk enligt lagen om statliga affärsverk (1062/2010), samt offentligrättsliga organ. Forststyrelsen kommer att vara ett genom den föreslagna lagen om Forststyrelsen inrättat statligt affärsverk på vilken inte tillämpas lagen om statliga affärsverk 2010. Av denna orsak föreslås att 1 mom. 4 punkten ändras tekniskt så att lagen tillämpas allmänt på statliga affärsverk utan att lagen om statliga affärsverk nämns.

1.11 Lagen om offentlig upphandling

6 §. Upphandlande enheter. Enligt 6 § i lagen om offentlig upphandling (348/2007) är upphandlande enheter som avses i den lagen statens, kommunernas och samkommunernas myndigheter, evangelisk-lutherska kyrkan och ortodoxa kyrkan samt deras församlingar och övriga myndigheter, affärsverk enligt lagen om statliga affärsverk (1185/2002), offentligrättsliga organ samt varje upphandlare, om upphandlaren för upphandlingen har fått understöd av en upphandlande enhet till ett belopp som överstiger hälften av upphandlingens värde. Lagen om statliga affärsverk 2002 har upphävts genom lagen om statliga affärsverk 1062/2010. Forststyrelsen är ett statligt affärsverk på vilket tillämpas nämnda lag från 2002. Det föreslås att Forststyrelsen organiseras så att den blir ett genom den föreslagna lagen om Forststyrelsen inrättat statligt affärsverk. Av denna orsak föreslås att 1 mom. 3 punkten ändras tekniskt så att lagen tillämpas allmänt på statliga affärsverk utan att lagen om statliga affärsverk nämns.

1.12 Lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling

4 §. Upphandlande enheter. Upphandlande enheter som avses i 4 § i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011) är statens, kommunernas och samkommunernas myndigheter, affärsverk enligt lagen om statliga affärsverk (1062/2010), offentligrättsliga organ samt de upphandlande enheter som avses i 5 § i lagen om upphandling inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (349/2007). Forststyrelsen kommer att vara ett genom den föreslagna lagen om Forststyrelsen inrättat statligt affärsverk på vilken inte tillämpas lagen om statliga affärsverk 2010. Av denna orsak föreslås att 2 punkten ändras tekniskt så att lagen tillämpas allmänt på statliga affärsverk utan att lagen om statliga affärsverk nämns.

1.13 Lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

12 §. Arbetsgivares premiebetalningsskyldighet. Enligt 12 § 2 mom. har också statliga affärsverk som omfattas av lagen om statliga affärsverk (1062/2010) skyldighet att betala arbetslöshetsförsäkringspremie. Forststyrelsen kommer att vara ett genom den föreslagna lagen om Forststyrelsen inrättat statligt affärsverk på vilken inte tillämpas lagen om statliga affärsverk 2010. Av denna orsak föreslås att 2 mom. ändras tekniskt så att lagen tillämpas allmänt på statliga affärsverk utan att lagen om statliga affärsverk nämns.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Den föreslagna lagen om Forststyrelsen innehåller flera bemyndiganden för statsrådet att utfärda förordning. Enligt 4 § i lagförslaget meddelas närmare bestämmelser om hur affärsverkssamheten för Forststyrelsens dotterföretag ansluter till Forststyrelsens affärsverksamhet, hur betydande värdet på dotterföretagens aktier är samt hur betydande bolagsförhållandet mellan Forststyrelsen och dotterföretagen är genom förordning av statsrådet. Enligt 27 § i lagförslaget

bestäms genom förordning av statsrådet också om Forststyrelsens rätt att uppta lån, om villkoren för upplåning, om vad lånen får användas till, användningen och arten av de säkerheter som används i affärsverksamheten och om hur borgensavgiften bestäms och tas ut. Enligt 33 § i lagförslaget utfärdas närmare bestämmelser om fastställande av bokslutet genom förordning av statsrådet. Enligt bestämmelsen kan statskontoret vid behov utfärda föreskrifter och anvisningar om särskilt bokslut samt om lämnande av uppgifter för sammanställningen av regeringens årsberättelse. Enligt 39 § i lagförslaget utfärdas närmare bestämmelser om uppgifter för de delegationer som tillsätts i anslutning till Forststyrelsen, om deras sammansättning och mandat, tillsättande av dem samt om arvoden och ersättning för deras ordförande och medlemmar genom förordning av statsrådet. Enligt 43 § i lagförslaget får närmare bestämmelser om Forststyrelsens första räkenskapsperiod och om bokföringen, bokslutet och verksamhetsberättelsen för den perioden, styrelsens sammansättning, uppgifter, tillsättande och beslutanderätt, medlemmarnas behörighet, verkställande direktören samt arvoden för styrelsemedlemmar och revisorer utfärdas genom förordning av statsrådet. Enligt 10 § i den föreslagna lagen om Forststyrelsen föreskrivs det om organiseringen av Forststyrelsens affärsverksuppgifter genom förordning av statsrådet eller i arbetsordningen.

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 15 mars 2016.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

4.1 Forststyrelsens affärsverksmodell

I 84 § 4 mom. i grundlagen finns grundläggande bestämmelser om statliga affärsverk. Enligt nämnda moment utfärdas bestämmelser om de allmänna grunderna för statliga affärsverks verksamhet och ekonomi genom lag. Inkomstposter och anslag som gäller affärsverken tas in i statsbudgeten endast till den del så anges genom lag. Denna bestämmelse i grundlagen ger möjlighet till nettobudgetering för affärsverken. Enligt den sista meningen i 84 § 4 mom. i grundlagen godkänner riksdagen dessutom i samband med behandlingen av statsbudgeten de centrala målen för affärsverkens tjänster och övriga mål för verksamheten. Denna bestämmelse ger riksdagen behörighet att fatta särskilda beslut som gäller målen för affärsverkens tjänster och verksamhet i samband med budgetbeslutet.

Den lag enligt 84 § 4 mom. i grundlagen där det för närvarande föreskrivs om grunderna för statliga affärsverks verksamhet och ekonomi är lagen om statliga affärsverk 2010. Nämnda affärsverkslag från 2010 gäller inte Forststyrelsen. Enligt affärsverkslagen 2010 är de statliga affärsverken inrättningar som tillhandahåller tjänster inom statsförvaltningen. De sköter inte offentliga förvaltningsuppgifter och de kan inte finansieras ur statsbudgeten. Den nya lagen om statliga affärsverk avviker således väsentligt från statens tidigare affärsverksmodell. Enligt övergångsbestämmelsen i 21 § i affärsverkslagen 2010 tillämpas den upphävda lagen om statliga affärsverk 2002 på Forststyrelsen till dess något annat bestäms om Forststyrelsen.

I 84 § 4 mom. i grundlagen tas inte ställning till om det föreskrivs om affärsverken genom en allmän lag, en speciallag eller både en allmän lag och speciallagar. Affärsverkslagen 2010 är en lag som behandlats i vanlig lagstiftningsordning, som man kan avvika ifrån genom en senare lag som behandlas i samma ordning. När det gäller Forststyrelsen är avsikten inte att avvika från affärsverkslagen 2010 utan att stifta en helt ny lag om Forststyrelsen och dess affärsverksform. Författningsrättsligt innebär detta för omorganiseringen av Forststyrelsen att i den nya lagen om Forststyrelsen måste det finnas behövliga bestämmelser om de allmänna grunderna för affärsverkets verksamhet och ekonomi.

Forststyrelsens nuvarande uppgifter omfattar enligt lagen både offentliga förvaltningsuppgifter och affärsverksamhet. Bestämmelserna om dessa uppgifter har i tiden stiftats med riksdagens grundlagsutskotts medverkan (GrUU 38/2004 rd, GrUU 47/2004 rd). Forststyrelsens affärsverksamhet bedrivs för närvarande också inom Forststyrelsens dotterbolag i enlighet med den upphävida affärsverkslagens bestämmelser om affärsverkskoncern. Koncernmodellen och bolagisering av affärsverksamhet till dotterbolag har förekommit även i vissa andra affärsverk.

När Forststyrelsen omorganiseras förblir dess uppgifter i sig oförändrade, men affärsverksamheten organiseras delvis på ett annat sätt. Vid reformen är avsikten att bolagisera Forststyrelsens affärsverksamhet så att den uppfyller de krav som unionens konkurrensreglering ställer. Enligt den planerade modellen ska ett specialaffärsverk svara för ägarstyrningen av de statsägda dotterbolagen som hör till affärsverkskoncernen. 84 § 4 mom. i grundlagen utesluter inte möjligheten att ett affärsverk bedriver affärsverksamhet genom dotterbolag. Affärsverkslagen 2002 utgick ifrån att det var möjligt att bilda dotterbolag och från tanken att dotterbolagen beaktas när man bedömer verkets karaktär av affärsverksamhet. Om ett affärsverk bedriver affärsverksamhet genom dotterbolag är det väsentligt att affärsverkskoncernen som helhet bedömd uppfyller kännetecknen på affärsverksamhet, som kan kopplas till marknadsvillkor och iakttagande av företagsekonomiska principer. En sådan organisationsmodell avviker inte så väsentligt från den tidigare affärsverksmodellen att grundlagen skulle kunna anses sätta hinder för arrangemanget. Med avseende på 84 § 4 mom. i grundlagen kan det alltså inte anses finnas några hinder för att Forststyrelsen organiseras som ett specialaffärsverk där affärsverksamhet som bedrivs på en öppen marknad bedrivs i dotterbolagsform.

4.2 Ställningen för den enhet som svarar för de offentliga förvaltningstjänsterna

Enligt 15 § i den föreslagna lagen om Forststyrelsen finns vid Forststyrelsen för skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna den separata enheten som svarar för de offentliga förvaltningstjänsterna, som naturtjänstdirektören är chef för. Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter uppräknas i förslaget till 5 §, i första hand i form av hänvisningar till andra lagar. De offentliga förvaltningsuppgifter som föreskrivits för Forststyrelsen förblir oförändrade i sak. Enheten har enligt 28 § i den föreslagna lagen om Forststyrelsen egen finansiering i statsbudgeten. Enligt 5, 25 och 26 § i den föreslagna lagen särskiljs den egendom som behövs för skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna från den egendom som ligger till grund för intäktsföringen av vinst samt övrig egendom och för den gäller ingen avkastningsförpliktelse. I förslaget till 18 § bestäms om beslutanderätten. Skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter ska vara undantagen Forststyrelsens styrelses och verkställande direktörs behörighet. Jord- och skogsbruksministeriet respektive miljöministeriet ska på det sätt som föreskrivs i 19 § 1 mom. i fråga om sitt ansvarsområde styra och övervaka skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter på samma sätt som andra ämbetsverk och inrättningar som lyder under dem. På statsråds- och ministerienivå ska också ankomma rätt att utnämna och säga upp enhetens chef samt vildmarksdirektören, som sköter offentliga förvaltningsuppgifter som gäller jakt och fiske samt jakt- och fiskeövervakning, samt andra tjänstemannarättsliga frågor som gäller dem. Anställda som utövar offentlig makt ska stå i tjänsteförhållande, och de handlar under tjänsteansvar, så de svarar för att deras ämbetsåtgärder är lagliga i enlighet med 118 § i grundlagen. Dessutom föreskrivs i förslaget till 20 § om ersättande av skada som förorsakats under tjänsteansvar. Det finns möjlighet att söka ändring i besluten, i sista hand hos domstol i enlighet med 21 och 22 §, så arrangemangen som gäller rättsskyddet är inte förenade med några drag som avviker från andra statliga ämbetsverk eller inrättningar som lyder under ministerierna. Skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter berörs av kraven på rättsskydd och god förvaltning enligt i 21 § i grundlagen.

Koncentreringen av tjänstemannauppgifter till en oavhängig myndighetsenhet vid Forststyrelsen som är separat från affärsverket är enligt grundlagsutskottet ett sätt att genom lag organi-

sera tjänstemannaförvaltningen (GrUU 38/2004 rd.). Inga konstitutionella anmärkningar kan framställas mot detta arrangemang.

4.3 Offentliga förvaltningsuppgifter som ges andra än myndigheter

Enligt 18 § 2 mom. i den föreslagna lagen om Forststyrelsen kan kvoter fastställas områdesvis för tillstånd eller beslut enligt 4 § i terrängtrafiklagen, 5 § i lagen om fiske och 6 § i jaktlagen. Enligt motiveringen till bestämmelsen ska man när kvoter fastställs i tillämpliga delar beakta samernas och lokalbefolkningens traditionella rättigheter att idka näring samt deras särskilda rättigheter liksom kommuninvånarnas lagbaserade rätt att fiska och jaga.

Enligt lagförslaget kan naturtjänstdirektören och vildmarksdirektören inom ramen för kvoterna delegera rätten att fatta beslut om enskilda tillstånd till en annan tjänsteman eller anställd vid Forststyrelsen eller en sådan utomstående sammanslutning som med avseende på oavhängighet, tillförlitlighet, sakkunskap och andra omständigheter är att betrakta som lämpliga för uppdraget. Det föreslagna förfarandet motsvarar den gällande lagen om Forststyrelsen. Delegeringen av beslutanderätt måste bedömas i ljuset av 124 § i grundlagen. Enligt den kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för att en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter. På verksamhet där Forststyrelsen och utomstående sammanslutningar beviljar tillstånd inom ramen för kvoterna tillämpas förvaltningslagen, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, språklagen och samiska språklagen. Dessutom tillämpas strafflagens bestämmelser om straffrättsligt tjänsteansvar på verksamheten vid Forststyrelsen och utomstående sammanslutningar som beviljar tillstånd.

De tillstånd som beviljas inom ramen för kvoterna är rutinartade tillstånd som inte är förenade med betydande utövning av offentlig makt, så det är lämpligt att även andra än myndigheter beviljar dem. De föreslagna bestämmelserna motsvarar de gällande bestämmelserna som stiftats med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 47/2004 rd).

4.4 Överlåtelse av statlig fastighetsförmögenhet

Enligt 92 § 2 mom. i grundlagen kan statlig fast egendom överlåtas endast med riksdagens samtycke eller enligt vad som anges genom lag. Överlåtelse av statlig fast egendom regleras för närvarande av lagen om rätt att överlåta statlig fastighetsförmögenhet (överlåtelaselagen). Enligt 1 § 2 mom. i överlåtelaselagen gäller lagen också statens ämbetsverk och inrättningar samt affärsverk som avses i den upphävda lagen om statens affärsverk (627/1987). Lagen har tolkats gälla även affärsverk enligt affärsverkslagen 2002.

Den beslutanderätt som gäller överlåtelse av statlig fastighetsförmögenhet bestäms enligt 6 § i överlåtelaselagen. Den beslutanderätt som gäller överlåtelse av statlig fastighetsförmögenhet kan i första hand betraktas som förmögenhetsrättsligt beslutsfattande som riktar sig mot statlig fast egendom och som tryggar riksdagens budgetmakt. Föremål för utövning av beslutanderätten är inte offentlig makt som tillkommer staten eller offentligrättsliga uppgifter utan fast egendom som hör till statsförmögenheten.

Överlåtelaselagens huvudregel är att beslut om överlåtelse av statlig fastighetsförmögenhet fattas av statsrådet. Ministerierna beslutar inom sitt eget förvaltningsområde och statens affärsverk i fråga om den fastighetsförmögenhet som de besitter om överlåtelse av fastighetsförmögenhet i de fall då fastighetsförmögenhetens gängse pris är högst 5 miljoner euro. Riksdagen beslutar om överlåtelse av egendom vars värde överstiger 10 miljoner euro. I överlåtelaselagen

avses med överlåtelse försäljning, byte eller annan överlåtelse av äganderätt. I överlåtelselagen finns också bestämmelser om utarrendering av fastighetsförmögenhet och beviljande av särskilda rättigheter.

Enligt 2 § i den föreslagna lagen om statens skogsbruksbolag ska statsrådet bemyndigas att till aktiebolaget under bildning överlåta icke överförbar rätt att bedriva skogsbruk på sådan jord- och vattenegendom för vilken gäller avkastningskrav och som anvisats eller senare anvisas till Forststyrelsens besittning och Forststyrelsens affärsverksamhet inom skogsbruk. Rätten att bedriva skogsbruk inbegriper markägarens rätt att vidta åtgärder som hör till skogsbruket på det område som avtalet gäller. I princip ska aktiebolaget med stöd av den rätt det fått kunna genomföra avverkningar och sälja virke eller avverkningsrättigheter, avverkningsavfall och stubbar samt vidta andra åtgärder som hör till skogsbruket. Överföringen av affärsverksamhet inom skogsbruk ska inbegripa lokaler, lager och andra liknande byggnader som använts i affärsverksamheten som Forststyrelsens resultatområde för skogsbruk har i sin besittning och vilkas innehav är kopplat till innehav av aktier i bostads- eller fastighetsaktiebolag.

I 3 § i överlåtelselagen avses med statlig fastighetsförmögenhet statsägda fastigheter, andra registerenheter och land- och vattenområden samt andelar i dem (statlig jordegendom), statsägda byggnader och andelar i dem, statsägda aktier i bostadsaktiebolag och i bolag vars huvudsakliga syfte är att äga eller besitta fast egendom samt särskilda rättigheter som tillkommer staten. I bestämmelsen avses med överlåtelse försäljning, byte eller annan överlåtelse av äganderätt.

Rätten att bedriva skogsbruk är mera inskränkt än äganderätten. Eftersom den föreslagna rätten att bedriva skogsbruk inbegriper rätt att avverka växande trädbestånd kan den anses vara jämförbar med en särskild rättighet enligt 3 § i överlåtelselagen. Enligt 4 § 2 mom. i överlåtelselagen får med stöd av den lagen inte överlåtas sådan fastighetsförmögenhet vars gängse pris överstiger tio miljoner euro. Eftersom värdet av den rätt att bedriva skogsbruk som överlåts samt värdet av de lokaler som överförs till bolaget klart överstiger 10 miljoner euro, beslutar riksdagen i enlighet med 92 § i grundlagen om överlåtelsen genom att ge sitt samtycke till överlåtelsen eller enligt vad som anges genom lag.

4.5 Delegering av behörighet som gäller statlig fastighetsförmögenhet

Utgångspunkten i grundlagen och överlåtelselagen är att betydande överlåtelser av fast egendom förutsätter riksdagens samtycke. Genom överlåtelselagen har behörigheten att överlåta fast egendom inom den juridiska personen staten anvisats statsrådet, ministerierna och affärsverken. Utgångspunkten i 92 § 2 mom. i grundlagen är att beslut om överlåtelse av statlig jordegendom fattas av ett organ som hör till den juridiska personen staten.

Enligt 4 § i den lag om statens skogsbruksaktiebolag som ingår i propositionen får aktiebolaget under bildning begränsad rätt att företräda Forststyrelsen som innehavare av statlig mark. Företrädesrätten ska gälla endast sådana områden där bolaget har av statsrådet beviljad rätt att bedriva skogsbruk. Den lagbaserade rätten att företräda staten ska gälla endast rutinåtgärder och den är nödvändig för att trygga Forststyrelsekoncernens lönsamhet och verksamhetsförutsättningarna för det skogsbruk som bedrivs inom Forststyrelsekoncernen. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska bolaget ha rätt att företräda Forststyrelsen och använda den rätt som hör till den som markägare när man med stöd av lagstiftning hör grannar eller ägare till grannfastigheter. Bolaget kan också företräda Forststyrelsen och använda den rätt att föra talan som hör till ägaren vid rågång för andra områden än naturskyddsområden, vid stämmor för delägarlag för samfälliga skogar och samfälligheter samt som vägdelägare.

Bolaget ska också ges rätt att för Forststyrelsen bevilja rätt att färdas på statens markområde, om dess betydelse är ringa, och tillfällig rätt att använda statens markområde samt rätt att på statens mark uppföra anordningar och konstruktioner som behövs för renskötsel och renskiljningsgården.

De befogenheter som föreslås för bolaget i 4 § i lagen om statens skogsbruksbolag försämrar inte värdet av statens markinnehav. De rättigheter som föreslås för bolaget har fast anknytning till bedrivandet av skogsbruk på statlig mark. Om bolaget under bildning inte ges den föreslagna rätten att företräda Forststyrelsen och för Forststyrelsen utföra de i lagen nämnda dispositionsåtgärderna, blir man tvungen att sköta en betydande mängd uppgifter som hänför sig till bedrivandet av skogsbruk inom affärsverket.

I förslaget till 4 § i lagen om statens skogsbruksbolag anvisas bolaget behörighet att använda den rätt att föra talan som hör till staten som markägare endast i ringa ärenden som inte gäller överlåtelse av statlig fast egendom enligt 92 § 2 mom. i grundlagen. Förslaget kränker inte heller riksdagens budgetmakt.

Eftersom propositionen på flera punkter tangerar grundlagen, rekommenderar regeringen att grundlagsutskottet ombeds yttra sig om propositionen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagens följande lagförslag:

1.

Lag

om Forststyrelsen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

I denna lag föreskrivs om Forststyrelsen. Forststyrelsen är ett statligt affärsverk inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde som styrs av ministeriet. Bestämmelser om miljöministeriets styrningsuppgifter finns i 9 §.

Bestämmelser om Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning utfärdas särskilt genom lag.

2 kap.

Forststyrelsens uppgifter

2 §

Forststyrelsens allmänna uppgift

Forststyrelsen ska använda, vårda och skydda statens jord- och vattenegendom som den besitter på ett hållbart sätt. Forststyrelsen ska bedriva en resultatrik verksamhet.

Forststyrelsen ska bedriva affärsverksamhet på sitt område inom ramen för de samhälleliga förpliktelser som ålagts den i denna lag och preciserats i statsbudgeten samt sköta de offentliga förvaltningsuppgifterna i anslutning till besittningen av statens jord- och vattenegendom som ålagts den.

Forststyrelsen ska verka enligt företagsekonomiska principer samt enligt de mål för Forststyrelsens tjänster och övriga mål för verksamheten som riksdagen har ställt upp för den.

3 §

Affärsverksamheten

Forststyrelsen bedriver affärsverksamhet inom det ekonomiska utnyttjandet av statens jord- och vattenegendom som anvisats i dess besittning samt genom att administrera aktierna i de dotter- och intressebolag som bedriver affärsverksamhet som ansluter till besittningen av jord- och vattenegendomen.

I detta syfte ska Forststyrelsen

- 1) bedriva skogsbruk och leverera virke till kunderna,
 - 2) bedriva affärsverksamhet med marktäktsprodukter,
 - 3) bedriva försäljning och uthyrning av land- och vattenområden, och
 - 4) bedriva projekt- och utvecklingsverksamhet som gäller land- och vattenområden.
- Forststyrelsen får dessutom producera frö och plantor samt på annat sätt utnyttja jord- och vattenegendomen inom dess ansvarsområde ekonomiskt.
- Forststyrelsen ska bedriva skogsbruk inom det aktiebolag som avses i lagen om statens skogsbruksbolag (/).
- Forststyrelsen svarar för ägarstyrningen av sina dotter- och intressebolag så som föreskrivs i 6 § i lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning (1368/2007).

4 §

Forststyrelsekoncernen

Forststyrelsen kan ha bestämmande inflytande enligt 1 kap. 5 och 6 § i bokföringslagen (1336/1997) i ett eller flera inhemska eller utländska företag som har anknytning till dess affärsverksamhet eller skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifter som ålagts den. De företag i vilka Forststyrelsen har bestämmande inflytande är dotterföretag till Forststyrelsen. Forststyrelsen och dess dotterföretag bildar Forststyrelsekoncernen.

Om värdet av aktierna i ett dotterföretag är betydande eller om bolagsförhållandet mellan Forststyrelsen och dotterföretaget annars bör betraktas som betydande, behövs tillstånd av statsrådet för förvärv av samt överlåtelse av aktier i dotterföretaget. Tillstånd av statsrådet behövs också i fråga om motsvarande förvärv eller överlåtelse av betydande delägarskap eller medlemskap i ett annat företag än ett dotterföretag. Beträffande överlåtelse av fastighetsförmögenhet iakttas dock lagen om rätt att överlåta statlig fastighetsförmögenhet (973/2002).

Forststyrelsen och dess dotterföretag som bedriver affärsverksamhet inom skogsbruk står i ett sådant intresseförhållande till varandra som avses i 10 § i lagen om offentlig upphandling (348/2007). Forststyrelsen och dess dotterföretag får köpa tjänster direkt av varandra.

Forststyrelsen får inte ge sitt dotterföretag koncernbidrag.

Närmare bestämmelser om hur affärsverksamheten för Forststyrelsens dotterföretag ansluter till Forststyrelsens affärsverksamhet, hur betydande värdet på dotterföretagens aktier är samt hur betydande bolagsförhållandet mellan Forststyrelsen och dotterföretagen är meddelas vid behov genom förordning av statsrådet.

5 §

Offentliga förvaltningsuppgifter

Forststyrelsen sköter och använder statens jord- och vattenegendom som är i dess besittning för skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter. På statens jord- och vattenegendom som ska skötas inom ramen för de offentliga förvaltningsuppgifterna ställs inga krav på avkastning.

Forststyrelsen sköter sina i lag angivna offentliga förvaltningsuppgifter, som består av

- 1) uppgifter som föreskrivs i naturvårdslagen (1096/1996) och i författningar om naturskyddsområden som grundats med stöd av den och 1923 års lag om naturskydd (71/1923), övriga uppgifter som gäller skyddande av naturtyper och arter samt förvärv av naturskyddsområden,

- 2) de uppgifter som föreskrivs i ödemarkslagen (62/1991), lagen om fiske (379/2015), skoltlagen (253/1995), terrängtrafiklagen (1710/1995), jaktlagen (615/1993), lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004), räddningslagen (379/2011), renskötsellagen (848/1990), lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar (986/2011) och lagen om friluftsliv (606/1973),

- 3) tillhandahållande av natur- och friluftstjänster i anslutning till användning av naturen för rekreation samt värnande om kulturegendom,
- 4) genomförande av vilt- och fiskerihushållningsprojekt samt beviljande av jakt- och fiske-tillstånd,
- 5) jakt- och fiskeövervakning enligt lagen om Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning (1157/2005),
- 6) uppgifter som hänför sig till anskaffning och säkerhetsupplagring av frö för skogsträd.

3 kap.

Förpliktelser gällande verksamheten

6 §

Allmänna samhälleliga förpliktelser

Som en väsentlig del av den hållbara vården och användningen av naturresurserna ska Forststyrelsen i tillräcklig grad beakta skyddet och en ändamålsenlig ökning av den biologiska mångfalden tillsammans med de övriga målen för vården, användningen och skyddet av skogar, havet och andra naturresurser. Forststyrelsen ska dessutom beakta de krav som användningen av naturen för rekreation och främjandet av sysselsättningen ställer.

Vården, användningen och skyddet av naturresurser i Forststyrelsens besittning inom samernas hembygdsområde enligt sametingslagen (974/1995) ska samordnas så att förutsättningarna för utövande av samekultur tryggas, och inom renskötselområdet enligt renskötsellagen så att de förpliktelser som föreskrivs i renskötsellagen uppfylls.

Forststyrelsen ska vara beredd att sköta sina uppgifter även under undantagsförhållanden med iakttagande av jord- och skogsbruksministeriets och, i fråga om försvarsfastigheter, försvarsministeriets föreskrifter. Forststyrelsen ska dessutom följa försvarsministeriets säkerhetsföreskrifter i fråga om försvarsfastigheter och fastigheternas lokalservice.

Forststyrelsen ska lämna räddningsmyndigheterna experthjälp när det gäller att bekämpa skogsbränder och på eget initiativ ha beredskap att i samråd med räddningsmyndigheterna förebygga och bekämpa skogsbränder på statsägd mark som Forststyrelsen har i sin besittning.

Skötseln av övriga samhälleliga förpliktelser beaktas när Forststyrelsens resultatmål uppställs.

7 §

Övriga samhälleliga förpliktelser

I sin verksamhet ska Forststyrelsen beakta forskningens, utbildningens, försvarsmaktens och gränsbevakningsväsendets markanvändningsbehov.

4 kap.

Styrningen av Forststyrelsen

8 §

Riksdagens och statsrådets styrning

Vid behandlingen av statsbudgeten ska riksdagen

- 1) godkänna Forststyrelsens viktigaste servicemål och andra verksamhetsmål,

- 2) godkänna höjningar och sänkningar av Forststyrelsens grundkapital samt besluta om intagande av anslag i statsbudgeten för höjning av Forststyrelsens grundkapital,
- 3) samtycka till att Forststyrelsen upptar lån för finansiering av sin affärsverksamhet,
- 4) godkänna i fråga om Forststyrelsens affärsverksamhet maximibeloppet för investeringar under nästa räkenskapsperiod samt bemyndiganden att ingå sådana förbindelser för investeringar som medför utgifter under senare räkenskapsperioder.

Statsrådet utfärdar vid behov allmänna bestämmelser om Forststyrelsens verksamhet och ekonomi.

9 §

Ministeriets styrning

Jord- och skogsbruksministeriet svarar för resultatstyrningen av Forststyrelsen. Miljöministeriet svarar för resultatstyrningen av Forststyrelsen vid skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifter som föreskrivits höra till miljöministeriets styrningsansvar och som avses i 5.

Efter det att riksdagen beslutat om statsbudgeten ska det ministerium som är behörigt besluta om Forststyrelsens servicemål och andra verksamhetsmål, om Forststyrelsens resultatmål och intäktsföringsmål samt vid behov om verkställandet av riksdagens beslut om ändringar i grundkapitalet. Resultatmålet ska uppställas så att Forststyrelsen kan uppnå affärsekonomiskt lönsamma servicemål och andra verksamhetsmål som avses i 8 § 1 mom. 1 punkten.

Det ministeriet som avses i 1 mom. beslutar om användningen och utbetalningen av det anslag som avses i 28 §.

5 kap.

Forststyrelsens organisation och förvaltning

10 §

Forststyrelsens organisation

Forststyrelsen har en styrelse och en verkställande direktör samt en separat enhet som svarar för de offentliga förvaltningsuppgifterna.

Forststyrelsen har andra enheter och funktioner enligt vad som föreskrivs genom förordning av statsrådet eller i arbetsordningen.

11 §

Styrelsen

Forststyrelsen har en styrelse med högst åtta medlemmar.

Statsrådet utnämner styrelsens medlemmar för högst tre år i sänder och förordnar en av medlemmarna att vara ordförande och en att vara vice ordförande. Styrelsemedlemmarna ska vara oberoende på det sätt som konkurrenssituationen förutsätter. Minst en styrelsemedlem ska företräda Forststyrelsekoncernens personal. Den medlem som företräder personalen ska vara anställd hos Forststyrelsen eller dess dotterföretag. Forststyrelsens verkställande direktör kan inte vara styrelsemedlem.

På styrelsemedlemmar tillämpas vad som 6 kap. 4 § i aktiebolagslagen (624/2006) föreskrivs om jäv för aktiebolags styrelseledamöter och i den lagens 10 § 1 mom. om styrelseledamöternas behörighet.

Statsrådet befriar styrelsen eller en styrelsemedlem från uppdraget.

12 §

Styrelsens uppgifter

Styrelsen leder och övervakar Forststyrelsens verksamhet. Styrelsen har hand om Forststyrelsens strategiska ledning och dess förvaltning och ser till att verksamheten ordnas på behörigt sätt. Dessutom ser styrelsen till att tillsynen över Forststyrelsens bokföring och medelsförvaltning är ordnad på behörigt sätt samt särskilt att Forststyrelsen sköts enligt riksdagens och övriga myndigheters beslut och föreskrifter.

Styrelsen ska

1) göra framställning om budgetförslag för Forststyrelsen samt, i anslutning till det, framställning om Forststyrelsens servicemål och andra verksamhetsmål samt resultatmål och intäktsföringsmål för följande år,

2) besluta om utveckling av Forststyrelsens verksamhet inom ramen för de mål som riksdagen och ministeriet uppställt för verksamheten och ekonomin samt följa och rapportera hur målen nås,

3) ge utlåtande om utnämningen av verkställande direktören, naturtjänstdirektören och vildmarksdirektören,

4) besluta om Forststyrelsens upplåning,

5) besluta om Forststyrelsens betydande investeringar och övriga utgifter med lång verkningstid,

6) i fråga om de aktier som Forststyrelsen innehar besluta om utövandet av aktieägarens rättigheter i förvaltningen av ett dotterföretag inom Forststyrelsekoncernen,

7) upprätta Forststyrelsens bokslut och verksamhetsberättelse och i anslutning till dem ett förslag till åtgärder beträffande Forststyrelsens vinst eller förlust samt sända bokslutet, verksamhetsberättelsen och nämnda förslag till statsrådet för fastställelse,

8) besluta vem som har rätt att teckna Forststyrelsens namn,

9) godkänna de regionala planerna för användning av naturresurser,

10) besluta om hur beslutanderätten i fråga om förvärv samt, enligt vad som bestäms i lagen om rätt att överlåta statlig fastighetsförmögenhet, överlåtelse och utarrendering av fastighetsförmögenhet ska ordnas vid Forststyrelsen,

11) besluta om ersättningssystemet för affärsverkets ledning,

12) behandla och avgöra andra än i 1–11 punkten avsedda ärenden som är vittgående eller viktiga.

Styrelsen eller styrelsemedlemmarna får inte följa sådana beslut av styrelsen som strider mot denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser och således är ogiltiga.

Bestämmelser om styrelsens uppgifter i fråga om ledningen och övervakningen av de offentliga förvaltningsuppgifterna finns i 19 §.

13 §

Personalens företrädare i styrelsen

Den styrelsemedlem som företräder Forststyrelsekoncernens personal har samma rättigheter och skyldigheter som de övriga styrelsemedlemmarna. Företrädaren för personalen har dock inte rätt att delta i behandlingen av ärenden som gäller val eller uppsägning av Forststyrelsens ledning, ledningens avtalsvillkor, personalens anställningsvillkor eller stridsåtgärder.

14 §

Verkställande direktören

Forststyrelsen har en verkställande direktör som leder och utvecklar Forststyrelsens verksamhet, sköter Forststyrelsens löpande förvaltning samt ser till att bokföringen är lagenlig och att medelsförvaltningen är ordnad på ett tillförlitligt sätt.

Verkställande direktören ska se till att styrelsens beslut verkställs och följa styrelsens föreskrifter samt informera styrelsen om åtgärder och händelser som är betydelsefulla med hänsyn till Forststyrelsens verksamhet.

Verkställande direktören får vidta åtgärder som med beaktande av omfattningen och arten av Forststyrelsens verksamhet är exceptionella eller av stor betydelse endast om han eller hon har styrelsens bemyndigande eller om styrelsens beslut inte kan inväntas utan väsentlig olägenhet för Forststyrelsens verksamhet. I det sistnämnda fallet ska styrelsen så snart som möjligt underrättas om åtgärden.

Vad som i 11 § 3 mom. föreskrivs om jäv för styrelsemedlemmar och styrelsemedlemmars behörighet och i 12 § 3 mom. om skyldighet att inte följa ogiltiga beslut tillämpas även på verkställande direktören.

Verkställande direktören har titeln generaldirektör.

15 §

Den enhet som svarar för de offentliga förvaltningsuppgifterna

För de offentliga förvaltningsuppgifter som föreskrivits för Forststyrelsen svarar den separata enheten för offentliga förvaltningstjänster, som naturtjänstdirektören är chef för.

6 kap.

Skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter

16 §

Uppgifterna för den enhet som svarar för de offentliga förvaltningsuppgifterna

Enheten ska svara för

1) skötseln av i 5 § avsedda offentliga förvaltningsuppgifter som föreskrivits för Forststyrelsen,

2) skötseln och användningen av Finlands nätverk av naturskyddsområden samt skötseln av övriga land- och vattenområden samt övrig egendom som är avsedda för skötseln av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter.

Den enhet som svarar för de offentliga förvaltningsuppgifterna bereder och föredrar de ärenden som gäller skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter för Forststyrelsens styrelse.

17 §

Naturtjänstdirektörens och vildmarksdirektörens uppgifter

Naturtjänstdirektören sköter de uppgifter som hänför sig till de offentliga förvaltningsuppgifter som enligt 2 mom. eller 12 eller 14 § inte hör till styrelsen, verkställande direktören eller vildmarksdirektören. Naturtjänstdirektören godkänner och undertecknar vid sidan av styrelsen det särskilda bokslut som avses i 33 § 1 mom.

De offentliga förvaltningsuppgifter som gäller jakt och fiske samt jakt- och fiskeövervakningen (vildmarksärenden) och som enligt 1 mom. inte hör till styrelsen eller verkställande direktören sköts dock i den enhet som svarar för de offentliga förvaltningsuppgifterna av vildmarksdirektören.

18 §

Beslutanderätt i offentliga förvaltningsuppgifter

Naturtjänstdirektören avgör förvaltningsärenden som hänför sig till de i 5 § avsedda offentliga förvaltningsuppgifterna och myndighetsärenden som gäller den enhet som svarar för de offentliga förvaltningstjänsterna. Ärenden som gäller jakt och fiske och jakt- och fiskeövervakningen samt ärenden som gäller den personal som sköter dessa uppgifter avgörs dock av vildmarksdirektören.

Kvoter kan fastställas områdesvis för de tillstånd eller beslut enligt 4 § i terrängtrafiklagen, 5 § i lagen om fiske och 6 § i jaktlagen som gäller användning av ett område i Forststyrelsens besittning för det ändamål som avses i dessa lagar.

Inom ramen för kvoterna i 2 mom. kan naturtjänstdirektören delegera rätten att fatta beslut om enskilda tillstånd som avses i 4 § i terrängtrafiklagen till en tjänsteman vid Forststyrelsen eller till en sådan anställd vid Forststyrelsen eller en sådan utomstående sammanslutning som med avseende på oavhängighet, tillförlitlighet, sakkunskap och andra omständigheter som ska beaktas vid bedömningen är att betrakta som lämplig för uppdraget. Vildmarksdirektören kan göra detsamma i fråga om beslut om enskilda tillstånd som avses i 5 § i lagen om fiske och 6 § i jaktlagen. På verksamheten vid Forststyrelsen och vid en utomstående sammanslutning som beviljar tillstånd tillämpas till denna del förvaltningslagen (434/2003), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), språklagen (423/2003) och samiska språklagen (1086/2003) samt dessutom vad som i strafflagen (39/1889) bestäms om straffrättsligt tjänsteansvar.

Ett enskilt tillstånd i ett ärende som avses i 3 mom. kan också ges maskinellt och beslut fattas utan föredragning.

Med undantag för fastställande av ordningsstadga för ett naturskyddsområde eller ett strövområde samt fastställande av kvoter i enlighet med 2 mom. får naturtjänstdirektören och vildmarksdirektören skriftligt delegera den beslutanderätt som de har enligt denna paragraf till en annan tjänsteman inom enheten för offentliga förvaltningsuppgifter.

Beslut om fastställande av kvoter områdesvis ska delges genom offentlig delgivning med iakttagande av 62 § i förvaltningslagen.

19 §

Styrning och övervakning av offentliga förvaltningsuppgifter

Jord- och skogsbruksministeriet och miljöministeriet ska i fråga om sitt verksamhetsområde styra och övervaka skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter som hör till Forststyrelsen på det sätt som särskilt föreskrivs om styrning och övervakning av ämbetsverks och inrättnings verksamhet.

Inom ramen för de i 1 mom. nämnda ministeriernas styrning och övervakning ska Forststyrelsens styrelse

1) sörja för den allmänna styrningen och övervakningen av skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter,

2) sörja för att uppgifterna sköts i enlighet med beslut och föreskrifter från riksdagen och andra myndigheter och för att bokföringen och övervakningen av medelsförvaltningen i anslutning till offentliga förvaltningsuppgifter har ordnats på behörigt sätt,

3) sedan den fått ett förslag från myndighetsenheten fatta beslut i ärenden som anges i 12 § 2 mom. 1, 2, 6, 8, 10 och 11 punkten.

Inom ramen för de i 1 mom. nämnda ministeriernas styrning och övervakning samt styrelsens övervakning ska Forststyrelsens verkställande direktör ansvara för den allmänna ledningen och utvecklingen av skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifter som hör till Forststyrelsen samt sörja för att Forststyrelsens bokföring är lagenlig, det särskilda bokslut som avses i

33 § 1 mom. har upprättats på behörigt sätt och att den medelsförvaltning som gäller skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter är ordnad på ett tillförlitligt sätt.

20 §

Ansvar vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter

I fråga om ersättande av skada som Forststyrelsen förorsakar vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter gäller vad som särskilt bestäms om ersättande av skada som skett under tjänsteansvar.

21 §

Ändringssökande

Bestämmelser om ändring i beslut som Forststyrelsen fattar med stöd av naturvårdslagen finns i den lagen.

Ändring i andra beslut enligt 1 mom. eller beslut enligt 18 § 3 mom. som gäller enskilda tillstånd får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Beslut enligt 2 mom. får verkställas trots ändringssökande. Besvärsmyndigheten kan dock förbjuda verkställighet av beslutet.

22 §

Sökande av ändring i beslut om enskilda tillstånd

Omprövning av beslut om enskilda tillstånd enligt 18 § 3 mom. får begäras hos Forststyrelsen på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen.

Ett beslut av Forststyrelsen som meddelats med anledning av en begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Ändring i ett beslut av förvaltningsdomstolen får sökas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Beslut om enskilda tillstånd som avses i 1 mom. får verkställas även om beslutet överklagas. Besvärsmyndigheten kan dock förbjuda verkställighet av beslutet.

23 §

Behörig förvaltningsdomstol

Behörig förvaltningsdomstol är den förvaltningsdomstol inom vars domkrets det område eller största delen av det område som beslutet gäller är beläget. Om denna grund inte går att tillämpa, är den förvaltningsdomstol behörig inom vars domkrets hemorten för den som anfört besvären är belägen.

24 §

Avgifter som hänförs till skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter

Bestämmelser om påförande av avgifter, dröjsmålsränta, indrivning av avgifter och befogenhet att besluta om avgifter i anslutning till Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Bestämmelser om sökande av

ändring i en avgift för en prestation som hänför sig till en offentlig förvaltningsavgift finns i 11 b § i den lagen.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. har

1) invånarna i städerna Kemi och Torneå rätt att inom de områden som anvisas av Forststyrelsen bedriva jakt för en avgift som motsvarar självkostnadsvärdet,

2) kommuninvånarna rätt att avgiftsfritt använda områden som hör till deras hemkommun men som är i Forststyrelsens besittning för sådan terrängtrafik som avses i terrängtrafiklagen.

Avgift för Forststyrelsens offentligrättsliga prestationer är direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av avgift finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

7 kap.

Forststyrelsens ekonomi

25 §

Eget kapital

Forststyrelsen har ett eget kapital som består av grundkapital, övrigt eget kapital och en uppskrivningsfond.

Grundkapitalet är kapital som har placerats i affärsverket och som utgör grund för intäktsföringen av vinsten.

Övrigt eget kapital är kapital som har anvisats Forststyrelsen av dess vinst, eller kapital som har överförts till Forststyrelsen såsom övrigt eget kapital. Övrigt eget kapital kan överföras till grundkapitalet. Uppskrivningsfonden visar med vilket belopp värdet av anläggningstillgångarna har skrivits upp. Övrigt eget kapital och uppskrivningsfonden kan överföras till grundkapitalet.

26 §

Egendom som är avsedd för offentliga förvaltningsuppgifter

För skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter har Forststyrelsen i sin besittning statsägda naturskyddsområden och ödemarksområden, övriga områden som anvisats eller förvärvats för skyddsändamål samt övrig egendom som behövs med avseende på skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter. Den egendom som är avsedd för skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter hör till Forststyrelsens övriga egna kapital.

27 §

Forststyrelsens lån, säkerheter och borgen

Forststyrelsen får för finansieringen av sin verksamhet uppta lån inom ramen för det samtycke som riksdagen gett i samband med behandlingen av statsbudgeten.

Forststyrelsen har rätt att i sin affärsverksamhet använda säkerhet som ställs till förmån för en utomstående, om behovet att ställa säkerhet baserar sig på lag eller allmänt godtagna principer som iaktas i en konkurrenssituation. Riksdagen fattar beslut om maximibeloppet av säkerheterna i samband med behandlingen av statsbudgeten. Forststyrelsen får inte ställa borgen eller pantsätta egendom som säkerhet för ett lån som tagits upp av ett dotterföretag som bedriver affärsverksamhet.

För lån som upptagits och borgen som ställts av Forststyrelsen tas det ut en borgensavgift enligt lagen om statens långivning samt statsborgen och statsgaranti (449/1988).

Närmare bestämmelser om upptagande av lån enligt 1 mom., om villkoren för upplåning, om vad lånen får användas till, användningen och arten av de säkerheter som används i affärsverksamheten och om hur den avgift som avses i 3 mom. bestäms och tas ut utfärdas genom förordning av statsrådet.

28 §

Finansiering av offentliga förvaltningsuppgifter

Skötseln av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter finansieras med anslag som särskilt anvisas i statsbudgeten samt med avgifter och inkomster från skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna. Skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter kan också finansieras med offentlig projektfinansiering.

8 kap.

Forststyrelsens personal

29 §

Personal

Personalen vid Forststyrelsen är huvudsakligen anställd i arbetsavtalsförhållande. Personer som sköter uppgifter som innebär utövande av offentlig makt är dock anställda i tjänsteförhållande, om inte något annat föreskrivs i lag.

På Forststyrelsens tjänstemän, tjänster och tjänsteförhållanden tillämpas bestämmelserna om statens tjänsteförhållanden.

I fråga om tjänstekollektivavtalet för Forststyrelsen gäller bestämmelserna i lagen om statens tjänstekollektivavtal (664/1970), med undantag av lagens 3 § 3 mom. 2 och 4 punkten och 4 mom., 4 § 2 och 3 mom., 5 § 4 och 5 mom. samt 26 §. Lagen om statens tjänstekollektivavtal tillämpas på Forststyrelsen som följer:

1) förhandlings- och avtalspart på statens vägnar i fråga om Forststyrelsens tjänstekollektivavtal är i stället för vad som anges i lagens 3 § 3 mom. 1 punkt Forststyrelsen eller en sådan registrerad förening till vars egentliga syften hör att bevaka arbetsgivarnas intressen i fråga om tjänsteförhållandena och till vilken Forststyrelsen direkt eller genom mellanled hör,

2) i stället för vad som anges i lagens 5 § 1 mom. 1 punkt, är Forststyrelsen och den arbetsgivarförening som ingått avtal på dess vägnar och underföreningarna till föreningen bundna av ett tjänstekollektivavtal,

3) i stället för vad som anges i lagens 5 § 2 mom., kan Forststyrelsen bestämma sina tjänstemäns anställningsvillkor utan att bestämma dem så att de är sämre än vad som gäller enligt tjänstekollektivavtalet, men i övrigt utan hinder av tjänstekollektivavtalet,

4) även en sådan underförening till arbetsgivarföreningen som avses i 1 punkten har sådan uppsägningsrätt som avses i lagens 6 § 2 mom., och

5) vad som föreskrivs om staten eller den statliga förhandlingsmyndigheten i lagens 3 § 3 mom. 3 punkt, 5 § 6 och 7 mom., 8 § 3 och 4 mom., 12 §, 18 §, 19 § 2 mom. och 24 § gäller Forststyrelsen och en sådan arbetsgivarförening som avses i 1 mom.

Vad som i någon annan lag föreskrivs om den statliga förhandlingsmyndighetens eller en statlig myndighets rätt att ingå tjänstekollektivavtal och arbetskollektivavtal eller med dessa jämförbara avtal gäller, i fråga om anställningsvillkoren för Forststyrelsens personal, Forststyrelsen och den arbetsgivarförening som avses i 3 mom. 1 punkten i enlighet med dess stadgar.

30 §

Behörighetsvillkor för personalen

Behörighetsvillkor för verkställande direktören är för uppgiften lämplig högre högskoleexamen, kännedom om företagsekonomi och Forststyrelsens uppgiftsområde samt erfarenhet av ledarskap och i praktiken visad ledarförmåga.

Behörighetsvillkor för naturtjänstdirektören och vildmarksdirektören är lämplig högre högskoleexamen, förtrogenhet med uppgiftsområdet för tjänsten samt erfarenhet av ledarskap och i praktiken visad ledarförmåga.

Behörighetsvillkor för andra tjänster vid Forststyrelsen än de som nämns i 1 och 2 mom. är att personen i fråga genom sin tidigare verksamhet visat att han eller hon besitter sådan förmåga och skicklighet som en framgångsrik skötsel av tjänsten förutsätter.

31 §

Utnämning av personalen

Verkställande direktören vid Forststyrelsen utnämns och sägs upp av statsrådet efter föredragning från jord- och skogsbruksministeriet. Verkställande direktören utnämns för en tid av högst fem år. Före utnämningen ska miljöministeriets och Forststyrelsens utlåtande inhämtas. Jord- och skogsbruksministeriet beviljar verkställande direktören avsked. Om verkställande direktören säger upp sig eller sägs upp kan jord- och skogsbruksministeriet förordna en person som uppfyller behörighetsvillkoren att tillfälligt sköta uppgifterna som verkställande direktör tills en ny verkställande direktör utnämns.

Statsrådet utnämner till tjänsten som naturtjänstdirektör och säger upp naturtjänstdirektören efter föredragning från miljöministeriet. Naturtjänstdirektören utnämns för en tid av högst fem år. Före utnämningen ska jord- och skogsbruksministeriets och Forststyrelsens utlåtande inhämtas. Miljöministeriet beviljar naturtjänstdirektören avsked.

Jord- och skogsbruksministeriet utnämner till tjänsten som vildmarksdirektör. Jord- och skogsbruksministeriet säger upp vildmarksdirektören och beviljar vildmarksdirektören avsked. Före utnämningen ska miljöministeriets och Forststyrelsens utlåtande inhämtas.

32 §

Personalens deltagande

Forststyrelsen kan besluta att lagen om samarbete inom företag (334/2007) ska tillämpas på det i stället för lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar (1233/2013). I koncernsamarbetet inom Forststyrelsekoncernen iakttas i tillämpliga delar lagen om samarbete inom finska företagsgrupper och grupper av gemenskapsföretag (335/2007).

Om lagen om samarbete inom företag tillämpas på Forststyrelsen, kan den ingå ett sådant avtal som avses i 61 § i den lagen.

9 kap.

Forststyrelsens bokföring, bokslut och revision

33 §

Bokföring och bokslut

Forststyrelsen och Forststyrelsekoncernen är bokföringsskyldiga. Om inte något annat följer av denna lag ska på Forststyrelsens och Forststyrelsekoncernens bokföring och bokslut tillämpas vad som i bokföringslagen och aktiebolagslagen föreskrivs om aktiebolags bokföring och bokslut. För de offentliga förvaltningsuppgifterna enligt 5 § upprättas ett särskilt bokslut med iakttagande av lagen om statsbudgeten (423/1988) och förordningen om statsbudgeten (1243/1992).

Forststyrelsens och Forststyrelsekoncernens räkenskapsperiod är ett kalenderår. Forststyrelsen ska upprätta ett bokslut och Forststyrelsekoncernen ett koncernbokslut för varje räkenskapsperiod före utgången av februari månad. Forststyrelsens styrelse och verkställande direktör undertecknar Forststyrelsens och Forststyrelsekoncernens bokslut. Forststyrelsen och Forststyrelsekoncernen ska lämna in bokslutshandlingarna till jord- och skogsbruksministeriet.

Statsrådet fastställer Forststyrelsens och Forststyrelsekoncernens bokslut. Statsrådet beslutar på basis av bokslutet hur Forststyrelsens vinst ska intäktas i statsbudgeten samt om andra åtgärder som Forststyrelsens verksamhet och ekonomi föranleder.

Närmare bestämmelser om fastställande av bokslut utfärdas genom förordning av statsrådet. Statskontoret kan vid behov utfärda föreskrifter och anvisningar om särskilt bokslut samt om lämnande av uppgifter för sammanställningen av regeringens årsberättelse.

34 §

Forststyrelsens balansräkning

När Forststyrelsen inleder sin verksamhet ska statsrådet med stöd av ett bemyndigande som riksdagen gett i samband med behandlingen av statsbudgeten besluta om vilken statlig egendom som ska överföras i Forststyrelsens besittning samt om vilken del av egendomen som ska antecknas som Forststyrelsens grundkapital, övrigt eget kapital eller given på lånevillkor. Egendom som hör till grundkapitalet värderas till sitt verkliga värde.

När egendom överförs i den verk samma Forststyrelsens besittning eller när egendom överförs från Forststyrelsens besittning till statens budgetekonomi, ska beslut om överföringen fattas och balansräkningen uppgöras med iakttagande av 1 mom. Statsrådet beslutar också för vilket ändamål den egendom som hör till övrigt eget kapital ska anvisas.

Vid överföring av fastighetsförmögenhet i Forststyrelsens besittning eller från Forststyrelsens besittning till statens budgetekonomi ska jord- och skogsbruksministeriet besluta om överföringen, när enskilda fastighetsförmögenhetsobjekt eller fastighetsförmögenhetskomplex, vars gängse värde är högst fem miljoner euro, överförs. Om det är fråga om överföring av fastighetsförmögenhet som hänför sig till genomförande av naturvård ska miljöministeriet besluta om överföringen. Statsrådet beslutar om överföring av enskilda fastighetsförmögenhetsobjekt eller fastighetsförmögenhetskomplex vars gängse värde är högst tio miljoner euro. Överföringen redovisas som en ökning eller minskning av övrigt eget kapital för affärsverket eller som given på lånevillkor.

På överföring av fastighetsförmögenhet mellan Forststyrelsen och ett annat statligt affärsverk tillämpas lagen om rätt att överlåta statlig fastighetsförmögenhet.

Fast egendom i Forststyrelsens besittning som försvarsmakten eller Gränsbevakningsväsendet har nyttjanderätt till får inte överlåtas genom beslut av jord- och skogsbruksministeriet eller Forststyrelsen utan försvarsministeriets eller inrikesministeriets medgivande, om inte statsrådet i enskilda fall beslutar något annat.

Innan beslut enligt 1—3 mom. fattas ska Forststyrelsens revisorer göra en uppskattning av egendomen och förpliktelserna och värdet på dessa samt ge utlåtande om dem.

35 §

Revision

Jord- och skogsbruksministeriet tillsätter för högst fyra år i sänder två revisorer för att granska Forststyrelsens förvaltning, ekonomi och räkenskaper. Den ena revisorn ska vara en i revisionslagen avsedd OFGR-revisor eller revisionssammanslutning vars huvudansvariga revisor ska vara en OFGR-revisor och den andra en CGR-revisor eller revisionssammanslutning vars huvudansvariga revisor ska vara en CGR-revisor.

Forststyrelsens revisorer ska granska räkenskapsperiodens förvaltning, bokföring och bokslut i fråga om Forststyrelsen och Forststyrelsekoncernen. Om Forststyrelsen har ett dotterföretag som hör till Forststyrelsekoncernen ska Forststyrelsen se till att som dotterföretagets revisor såvitt möjligt utses åtminstone en av Forststyrelsens revisorer. Forststyrelsens revisor har rätt att granska dotterföretaget i den utsträckning som revisorn anser vara behövligt samt att få de utredningar och den hjälp som han eller hon begär av dotterföretagets styrelse och verkställande direktör.

Av revisionsberättelsen ska det särskilt framgå huruvida Forststyrelsens

1) förvaltning har skötts enligt lag och förordning, enligt riksdagens, statsrådets och ministeriernas beslut och enligt övriga styrbeslut,

2) bokslut och koncernbokslut är upprättade enligt bestämmelserna och föreskrifterna om upprättande av bokslut samt om bokslutet, koncernbokslutet och verksamhetsberättelsen ger riktiga och tillräckliga uppgifter om verksamheten, ekonomin, den ekonomiska utvecklingen och de ekonomiska ansvarerna under räkenskapsperioden,

3) interna kontroll och revision har ordnats på behörigt sätt.

I fråga om jäv och tystnadsplikt för Forststyrelsens revisor gäller vad som föreskrivs i lagen om revision inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (1142/2015).

Forststyrelsens och Forststyrelsekoncernens verksamhet granskas av Statens revisionsverk.

10 kap.

Särskilda bestämmelser

36 §

Skadeståndsskyldighet

Forststyrelsens styrelsemedlemmar och verkställande direktör är på det sätt som i 22 kap. i aktiebolagslagen föreskrivs om ledningens skadeståndsskyldighet skyldiga att ersätta skada som de i sitt uppdrag uppsåtligt eller av oaktsamhet har orsakat Forststyrelsen. Bestämmelser om skadeståndsskyldighet för revisorerna finns i 10 § i lagen om revision inom den offentliga förvaltningen och ekonomin.

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om väckande av skadeståndstalan enligt 1 mom. för Forststyrelsens räkning. På preskription av talerätt tillämpas 22 kap. 8 § i aktiebolagslagen.

37 §

Uppträdande som part

Forststyrelsen kårar och svarar på statens vägnar samt bevakar vid domstolar, hos myndigheter och vid förrättningar statens rätt och fördel i de ärenden som gäller Forststyrelsen.

38 §

Pensioner och andra förmåner samt ersättningar

Pensioner till Forststyrelsens anställda samt andra förmåner och ersättningar som följer av anställningen och utbetalas centralt, liksom också de familjepensioner till de anställdas anhö-

riga som följer av anställningen, betalas av statens medel med iakttagande av vad som särskilt föreskrivs om dessa förmåner och ersättningar.

Verkställande direktörens pensionsrätt och andra förmåner och ersättningar enligt 1 mom. bestäms på samma sätt som motsvarande förmåner och ersättningar till Forststyrelsens anställda.

De förmåner och ersättningar som avses i 1 och 2 mom. samt den avgift för skötseln av dem som bestäms enligt lagen om grunderna för avgifter till staten tas ut hos Forststyrelsen, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag om uppbörden av förmånerna, ersättningar-na eller avgiften eller om prissättningen av de tjänster som uppstår vid skötseln av förmånerna och ersättningarna.

39 §

Delegationer

Till hjälp för det beslutsfattande som gäller användningen av statens områden i Forststyrelsens besittning kan det för beaktande av lokalbefolkningen och för främjande av samordningen av funktionerna finnas delegationer landskaps- eller områdesvis.

I en kommun som i sin helhet hör till samernas hembygdsområde tillsätts kommunvisa delegationer med uppgift att handlägga ärenden som gäller en hållbar användning och skötsel av statens land- och vattenområden och de naturresurser som hör till dem.

Närmare bestämmelser om delegationernas uppgifter, mandat och tillsättande samt om arvodena och betalning av ersättningar för deras ordförande och medlemmar utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 kap.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

40 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om Forststyrelsen (1378/2004).

41 §

Förordningar som tillämpas under viss tid

På Forststyrelsen tillämpas i sex månader efter denna lags ikraftträdande följande förordningar som utfärdats med stöd av den upphävda lagen om statliga affärsverk (1185/2002), om inte annat föreskrivs genom förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av denna lag:

- 1) statsrådets förordning om gränser och villkor för statliga affärsverks upplåning (21/2003),
- 2) statsrådets förordning om de statliga affärsverkens bokföring och bokslut (160/2004), och
- 3) statsrådets förordning om särskild bokföring och särskilt bokslut för statliga affärsverks övriga verksamhet (1402/2004).

42 §

Övergångsbestämmelser

Uppgifter som tilldelats Forststyrelsen genom lag eller förordning eller med stöd av dem samt de rättigheter och förpliktelser som hör till Forststyrelsen överförs på den Forststyrelse som avses i denna lag.

Forststyrelsens styrelse som tillsatts enligt den lag som upphävs fortsätter som Forststyrelsens styrelse enligt denna lag tills en styrelse enligt denna lag tillsatts.

Forststyrelsens verkställande direktör enligt den upphävda lagen fungerar som tillfällig verkställande direktör vid Forststyrelsen tills statsrådet utnämner verkställande direktören enligt denna lag. Forststyrelsens naturtjänstdirektör enligt den upphävda lagen fungerar som tillfällig naturtjänstdirektör vid Forststyrelsen tills statsrådet utnämner naturtjänstdirektören enligt denna lag.

Vid ikraftträdandet av denna lag blir Forststyrelsens vildmarkschef vildmarksdirektör enligt denna lag.

Utöver vad som föreskrivs i 3 mom. finns bestämmelser om ställningen för personal i tjänsteförhållande i 5 a—5 c § i statstjänstemannalagen (750/1994).

Forststyrelsens personal i arbetsavtalsförhållande övergår när denna lag träder i kraft i den Forststyrelsens tjänst som avses i denna lag. De personer i arbetsavtalsförhållande som är anställda för viss tid övergår till Forststyrelsen för den tid anställningsförhållandet för viss tid varar.

Vid fastställandet av de förmåner som gäller i anställningsförhållandet för den personal som överförs anses anställningsförhållandet fortgå oavbrutet hos staten.

En person i arbetsavtalsförhållande kan överföras utan hans eller hennes samtycke, om personen överförs inom eller till hans eller hennes pendlingsregion. Med pendlingsregion avses ett område enligt 1 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002).

Den i denna lag avsedda Forststyrelsen ska iaktta bestämmelserna i det tjänstekollektivavtal och de arbetskollektivavtal som gällde vid den tidpunkt då Forststyrelsen inrättades så som det föreskrivs i 5 § i lagen om kollektivavtal (436/1946).

På arbetsavtalsförhållandets villkor tillämpas till övriga delar vad som avtalas i kollektivavtalen eller bestäms i lag.

På skadestånd för en gärning eller försummelse som inträffat före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

43 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Närmare bestämmelser om den första räkenskapsperioden och bokföringen, bokslutet och verksamhetsberättelsen för den perioden, styrelsens sammansättning, uppgifter, tillsättande och beslutanderätt, medlemmarnas behörighet, verkställande direktören, arvoden för styrelsemedlemmar och revisorer samt om verkställigheten av denna lag får utfärdas genom förordning av statsrådet.

2.

Lag

om statens skogsbruksaktiebolag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Aktiebolag under bildning

Forststyrelsens affärsverksamhet inom skogsbruk överförs till ett aktiebolag under bildning. När aktiebolaget bildas tecknar Forststyrelsen samtliga aktier i det för statens räkning och vidtar nödvändiga åtgärder för registrering av bolaget. Aktiebolaget eller en ändring av dess bolagsordning får inte anmälas för registrering om inte jord- och skogsbruksministeriet har godkänt bolagsordningen eller ändringen av den.

Bolagets verksamhetsområde omfattar skogsbruk med ensamrätt på statsägd mark och virkesleveranser till kunder.

Aktiebolaget förvaltas av Forststyrelsen.

2 §

Överlåtelsefullmakt

Statsrådet bemyndigas att mot gängse vederlag till aktiebolaget överlåta

1) icke överförbar rätt att bedriva skogsbruk på sådan jord- och vattenegendom för vilken gäller avkastningskrav och som anvisats eller senare anvisas i Forststyrelsens besittning,

2) Forststyrelsens affärsverksamhet inom skogsbruk,

3) immateriella rättigheter och annan lös egendom som används av Forststyrelsens resultat-område för skogsbruk.

3 §

Villkoren för överlåtelsen

Statsrådet bestämmer vilken egendom som ska överlåtas och värdet av den samt villkoren för överlåtelsen. Statsrådet bestämmer också om övriga arrangemang som gäller överlåtelsen av egendomen och bolagsbildningen.

Vid överlåtelse av rätten att använda jord- och vattenegendom och ändring av villkoren för det ska det ses till att de allmänna samhälleliga förpliktelser som avses i 6 § och de övriga samhälleliga förpliktelser som avses i 7 § i lagen om Forststyrelsen (/) säkerställs och att de regionala planer för användning av naturresurserna som Forststyrelsen godkänt iakttas.

Statsrådet bestämmer vilken del av egendomen som ska sättas in i bolaget mot aktier.

4 §

Rätt att företräda staten i vissa fall

Aktiebolaget har rätt att företräda Forststyrelsen på statens områden där det har rätt att bedriva skogsbruk och att använda den rätt att föra talan som hör till staten som markägare i ärenden som gäller

1) hörande av grannar eller ägare till grannfastigheter som grundar sig på lagstiftning,

2) rågång för andra områden än i naturvårdslagen (1096/1996) avsedda naturskyddsområden och skyddsområden som omfattar fornminnen som är skyddade enligt lagen om fornminnen (295/1963),

3) Forststyrelsens rätt att företräda vid i lagen om samfälliga skogar (109/2003) avsedda delägarlags stämmor,

4) företrädande av Forststyrelsen vid stämmor för i lagen om samfälligheter (758/1989) avsedda delägarlag, med undantag av delägarlag som har till uppgift att förvalta en båthamn och delägarlag för samfälliga vattenområden,

5) Forststyrelsen som vägdelägare enligt lagen om enskilda vägar (358/1962).

Aktiebolaget har rätt att på statens områden där den har rätt att bedriva skogsbruk för Forststyrelsen bevilja

1) rätt att färdas på statens markområde, om dess betydelse är ringa,

2) tillfällig rätt att använda statens markområde,

3) rätt att på statens mark uppföra anordningar och konstruktioner som behövs för renskötsel och i 39 § i renskötsellagen (848/1990) avsedda renskilningsgårdar.

5 §

Skadeståndsansvar vid företrädande av staten

Aktiebolaget ansvarar för skada som på det sätt som avses i 4 § vid företrädande av staten eller förande av statens talan av vållande har orsakats staten eller någon annan.

6 §

Bestämmelser om offentlig upphandling

Det som i 6 § 1 mom. i lagen om offentlig upphandling (348/2007) föreskrivs om upphandlande enheter tillämpas även på det aktiebolag som avses i denna lag.

Forststyrelsen och aktiebolaget står i ett sådant intresseförhållande till varandra som avses i 10 § i lagen om offentlig upphandling (348/2007). Forststyrelsen och aktiebolaget får köpa tjänster direkt av varandra.

7 §

Beskattning

Vid inkomstbeskattningen av Forststyrelsen räknas som skattepliktigt överlåtelsepris för den överlåtna egendomen den vid beskattningen oavskrivna delen av anskaffningsutgiften.

Vid beskattningen av aktiebolaget räknas som avdragbar anskaffningsutgift för den överförda egendomen motsvarande belopp som enligt 1 mom. har räknats som skattepliktigt överlåtelsepris för Forststyrelsen. Överförda andra avdragbara utgifter än anskaffningsutgifterna dras av i beskattningen av aktiebolaget på samma sätt som de skulle ha dragits av i Forststyrelsens beskattning. De korrigeringsposter enligt 5 a § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) som hänför sig till de överförda tillgångarna och reserver som hänför sig till den överförda verksamheten räknas som skattepliktig inkomst vid beskattningen av aktiebolaget på samma sätt som de skulle ha räknats som inkomst vid beskattningen av Forststyrelsen.

Vid beskattningen av Forststyrelsen räknas som avdragbar anskaffningsutgift för aktier som erhållits som vederlag det belopp av de överförda tillgångarna som inte dragits av vid beskattningen, minskat med beloppet av de överförda skulderna och reserverna.

Aktiebolaget är inte skyldigt att betala överlåtelseskatt för överlåtelse som avses i 2 § mot aktier i aktiebolaget under bildning.

8 §

Ansvar för förbindelser

Aktiebolaget ansvarar för de låne-, service-, anskaffnings- och leveransavtal och liknande förbindelser som Forststyrelsen har ingått och som gäller den egendom som har överlåtits till aktiebolaget och den affärsverksamhet inom skogsbruk som förs över till bolaget.

Forststyrelsens sekundära ansvar för de förpliktelser som enligt 1 mom. övergår på bolaget under bildning kvarstår, om inte motparten godkänner att ansvaret övergår på bolaget. Bolaget är skyldigt att ersätta Forststyrelsen för det som Forststyrelsen har betalat enligt detta moment.

9 §

Personalens anställningsförhållanden

Den personal som arbetar med uppgifter inom Forststyrelsen som bolagiseras när denna lag träder i kraft övergår i aktiebolagets tjänst till uppgifter som motsvarar de tidigare.

De som har anställts för viss tid för uppgifter som bolagiseras övergår i aktiebolagets tjänst för motsvarande tid.

På arbetstagarna och anställningsvillkoren i de uppgifter i arbetsavtalsförhållande till aktiebolaget som en arbetstagare övergår till enligt 1 mom. tillämpas vad som har överenskommits i ett kollektivavtal eller arbetsavtal som är bindande för bolaget eller vad som föreskrivs i lag eller föreskrivs eller bestäms med stöd av lag.

10 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Statsrådet får innan lagen träder i kraft vidta åtgärder som avses i 1 och 2 §. I dessa fall tillämpas även 7 § på dem.

Forststyrelsen får innan lagen träder i kraft vidta åtgärder som avses i 9 §.

3.

Lag

om ändring av 45 § i lagen om fiske

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om fiske (379/2015) 45 § 1 mom. som följer:

45 §

Ordnande av fisket på statens vattenområden

På vattenområden som tillhör staten sköter Forststyrelsen de uppgifter som avses i 41 §. I Enontekis, Enare och Utsjoki kommuner ska Forststyrelsen årligen av de delegationer som avses i 39 § 2 mom. i lagen om Forststyrelsen (/) begära utlåtande om ordnande av fisket och om principerna för beviljande av fisketillstånd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om rätt att överlåta statlig fastighetsförmögenhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om rätt att överlåta statlig fastighetsförmögenhet (973/2002) 1 § 2 mom. som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag gäller statens ämbetsverk och inrättningar samt statliga affärsverk. Denna lag gäller också republikens presidents kansli och fonder utanför statsbudgeten, om inte något annat föreskrivs om fonderna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om statsbudgeten

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om statsbudgeten (423/1988) 4 §, sådan den lyder i lag 165/1992, som följer:

4 §

Affärsverkens budgetering

Inkomstposter och anslag som gäller affärsverken tas in i statsbudgeten endast till den del så anges genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 3 § i handelsregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i handelsregisterlagen (129/1979) 3 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 1075/1994, som följer:

3 §

Grundanmälan ska göras av:

1) öppet bolag, kommanditbolag, aktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag, andelslag, sparbank, hypoteksförening, försäkringsförening, statligt affärsverk och bostadsrättsförening;

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 31 § i lagen om skydd för växters sundhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om skydd för växters sundhet (702/2003) 31 § 3 mom., sådant det lyder i lag 384/2008, som följer:

31 §

Förvägrande av ersättning

Staten har inte rätt till ersättning enligt denna lag. Statliga affärsverk har dock rätt till ersättning. Statsrådet kan av särskilda skäl också fatta annat beslut om statens rätt till ersättning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av 84 § i landsvägslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i landsvägslagen (503/2005) 84 § 1 mom. som följer:

84 §

Ersättningsfria överlåtelser

Staten har inte rätt till ersättning enligt denna lag. Statliga affärsverk har dock rätt till ersättning. Statsrådet kan av särskilda skäl också fatta annat beslut om statens rätt till ersättning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av 74 § i banlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i banlagen (110/2007) 74 §, sådan den lyder i lag 1243/2009, som följer:

74 §

Ersättningsfria överlåtelser

Staten har inte rätt att av Trafikverket få ersättningar enligt denna lag. Statliga affärsverk har dock rätt till ersättning. Statsrådet kan av särskilda skäl fatta annat beslut om statens rätt till ersättning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal (30/2013) 2 § 1 mom. 4 punkten som följer:

2 §

Upphandlande enhet

Upphandlande enheter som avses i denna lag är

4) statliga affärsverk,

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om offentlig upphandling

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlig upphandling (348/2007) 6 § 1 mom. 3 punkten som följer:

6 §

Upphandlande enheter

Upphandlande enheter som avses i denna lag är

3) statliga affärsverk,

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011) 4 § 2 punkten som följer:

4 §

Upphandlande enheter

Upphandlande enheter som avses i denna lag är

2) statliga affärsverk,

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag

om ändring av 12 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) 12 § 2 mom., sådant det
lyder i lag 542/2012, som följer:

12 §

Arbetsgivares premiebetalningsskyldighet

Skyldighet att betala arbetslöshetsförsäkringspremie har också statliga affärsverk.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 3 december 2015

Statsminister

Juha Sipilä

Jordbruks- och miljöminister Kimmo Tiilikainen

3.

Lag

om ändring av 45 § i lagen om fiske

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om fiske (379/2015) 45 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

45 §

Ordnande av fisket på statens vattenområden

På vattenområden som tillhör staten sköter Forststyrelsen de uppgifter som avses i 41 §. I Enontekis, Enare och Utsjoki kommuner ska Forststyrelsen årligen av *en delegation enligt 20 § i lagen om Forststyrelsen (1378/2004)* begära utlåtande om ordnande av fisket och om principerna för beviljande av fisketillstånd.

Föreslagen lydelse

45 §

Ordnande av fisket på statens vattenområden

På vattenområden som tillhör staten sköter Forststyrelsen de uppgifter som avses i 41 §. I Enontekis, Enare och Utsjoki kommuner ska Forststyrelsen årligen av *de delegationer som avses i 39 § 2 mom. i lagen om Forststyrelsen (/)* begära utlåtande om ordnande av fisket och om principerna för beviljande av fisketillstånd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om rätt att överlåta statlig fastighetsförmögenhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om rätt att överlåta statlig fastighetsförmögenhet (973/2002) 1 § 2 mom. som
följer:

Gällande lydelse

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag gäller statens ämbetsverk och in-
rättningar samt affärsverk *som avses i lagen*
om statens affärsverk (627/1987). Denna lag
gäller också republikens presidents kansli
och fonder utanför statsbudgeten, om inte
något annat föreskrivs om fonderna.

Föreslagen lydelse

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag gäller statens ämbetsverk och in-
rättningar samt *statliga* affärsverk. Denna lag
gäller också republikens presidents kansli
och fonder utanför statsbudgeten, om inte
något annat föreskrivs om fonderna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om statsbudgeten

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om statsbudgeten (423/1988) 4 §, sådan den lyder i lag 165/1992, som följer:

Gällande lydelse

4 §

Affärsverkens budgetering

Ett sådant affärsverks inkomster och utgifter som avses i lagen om statens affärsverk (627/87) skall så som nämnda lag stadgar inte tas in i statsbudgeten.

Föreslagen lydelse

4 §

Affärsverkens budgetering

Inkomstposter och anslag som gäller affärsverken tas in i statsbudgeten endast till den del så anges genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 3 § i handelsregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i handelsregisterlagen (129/1979) 3 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag
1075/1994, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Grundanmälan skall göras av:

1) öppet bolag, kommanditbolag, aktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag, andelslag, sparbank, hypoteksförening, försäkringsförening, *affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk (627/87)* samt bostadsrättsförening;

Föreslagen lydelse

3 §

Grundanmälan ska göras av:

1) öppet bolag, kommanditbolag, aktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag, andelslag, sparbank, hypoteksförening, försäkringsförening, *statligt affärsverk* och bostadsrättsförening;

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 31 § i lagen om skydd för växters sundhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om skydd för växters sundhet (702/2003) 31 § 3 mom., sådant det lyder i lag 384/2008, som följer:

Gällande lydelse

31 §

Förvägrande av ersättning

Staten har inte rätt till ersättning enligt denna lag. *Rätt till ersättning har dock sådana affärsverk som avses i lagen om statliga affärsverk (1185/2002).* Statsrådet kan av särskilda skäl också fatta annat beslut om statens rätt till ersättning.

Föreslagen lydelse

31 §

Förvägrande av ersättning

Staten har inte rätt till ersättning enligt denna lag. *Statliga affärsverk har dock rätt till ersättning.* Statsrådet kan av särskilda skäl också fatta annat beslut om statens rätt till ersättning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av 84 § i landsvägslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i landsvägslagen (503/2005) 84 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

84 §

Ersättningsfria överlåtelse

Staten har inte rätt till ersättningar enligt denna lag. *Ersättningsberättigade är dock affärsverk enligt lagen om statliga affärsverk (1185/2002).* Statsrådet kan av särskilda skäl också fatta annat beslut om statens rätt till ersättning.

Föreslagen lydelse

84 §

Ersättningsfria överlåtelse

Staten har inte rätt till ersättning enligt denna lag. *Statliga affärsverk har dock rätt till ersättning.* Statsrådet kan av särskilda skäl också fatta annat beslut om statens rätt till ersättning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av 74 § i banlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i banlagen (110/2007) 74 §, sådan den lyder i lag 1243/2009, som följer:

Gällande lydelse

74 §

Ersättningsfria överlåtelser

Staten har inte rätt att av Trafikverket få ersättningar enligt denna lag. *Affärsverk enligt lagen om statliga affärsverk (1185/2002) har dock rätt att få ersättningar.* Statsrådet kan av särskilda skäl fatta annat beslut om statens rätt till ersättning.

Föreslagen lydelse

74 §

Ersättningsfria överlåtelser

Staten har inte rätt att av Trafikverket få ersättningar enligt denna lag. *Statliga affärsverk har dock rätt till ersättning.* Statsrådet kan av särskilda skäl fatta annat beslut om statens rätt till ersättning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal (30/2013) 2 § 1 mom. 4 punkten
som följer:

Gällande lydelse

2 §

Lagens tillämpningsområde

Upphandlande enheter som avses i denna
lag är

4) affärsverk enligt lagen om statliga af-
färsverk (1062/2010), samt

Föreslagen lydelse

2 §

Upphandlande enhet

Upphandlande enheter som avses i denna
lag är

4) statliga affärsverk,

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om offentlig upphandling

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlig upphandling (348/2007) 6 § 1 mom. 3 punkten som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

6 §

Upphandlande enheter

Upphandlande enheter

Upphandlande enheter som avses i denna lag är

Upphandlande enheter som avses i denna lag är

3) affärsverk enligt lagen om statliga affärsverk (1185/2002),

3) statliga affärsverk,

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlig försvars- och säkerhetsupphandling (1531/2011) 4 § 2 punkten
som följer:

Gällande lydelse

4 §

Upphandlande enheter

Upphandlande enheter som avses i denna
lag är

2) affärsverk enligt lagen om statliga af-
färsverk (1062/2010),

Föreslagen lydelse

4 §

Upphandlande enheter

Upphandlande enheter som avses i denna
lag är

2) statliga affärsverk,

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag

om ändring av 12 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) 12 § 2 mom., sådant det
lyder i lag 542/2012, som följer:

Gällande lydelse

12 §

Arbetsgivares premiebetalningsskyldighet

Skyldighet att betala arbetslöshetsförsäkringspremie har också statliga affärsverk *som omfattas av lagen om statliga affärsverk (1062/2010)*.

Föreslagen lydelse

12 §

Arbetsgivares premiebetalningsskyldighet

Skyldighet att betala arbetslöshetsförsäkringspremie har också statliga affärsverk.

Denna lag träder i kraft den 20 .
